UNDP
ROMANIA

capacity 21

DFID Department for International Development

ATKINS

AGENDA LOCALĂ 21

PLANUL LOCAL DE DEZVOLTARE DURABILĂ

MUNICIPIUL TÂRGU MUREȘ

TÂRGU MUREŞ

PRIMĂRIA MUNICIPIULUI
TÂRGU MUREŞ

AGENDA LOCALĂ 21 –
PLANUL LOCAL DE DEZVOLTARE DURABILĂ A MUNICIPIULUI TÂRGU MUREŞ

TÂRGU MUREŞ
2002

AGENDA LOCALĂ 21

Proiect PNUD ROM 98/012

Copyright © 2002 Primăria Târgu Mureş, România
Piaţa Victoriei nr. 1, Târgu Mureş, 4300
Tel. +4026 516 8330
Fax: +4026 516 6963
E-mail: primaria@tirgumures.ro
© 2002 Centrul Naţional pentru Dezvoltare Durabilă
Str. Alexandru Philippide nr. 15, Sector 2, Bucureşti
Tel. +4021 201 1410
Fax. +4021 201 1402
E-mail: sdnp@sdnp.ro

Opiniile exprimate aparţin autorilor şi nu reprezintă în mod necesar punctul de vedere al PNUD.

Document apărut cu sprijinul financiar al Programului Naţiunilor Unite pentru Dezvoltare, Programul Capacitatea 21 şi Departamentul pentru Dezvoltare Internaţională al Marii Britanii.

Expertiză tehnică acordată de Centrul Naţional pentru Dezvoltare Durabilă – România şi WS Atkins – Marea Britanie.

Mulţumiri speciale aduse organizaţiei Earth Council - Costa Rica pentru sprijinul tehnic acordat în derularea proiectului Agenda Locală 21.

Grafică şi tipar: EXCLUS srl.

Comitetul Local de Coordonare (CLC):

Dorin Florea – primar (preşedintele comitetului)
Csegzi Sandor - viceprimar
Fodor Imre - viceprimar
Nicolae Moldovan – consilier local
Dana Ijac – şef serviciu, Primăria Municipiului Târgu-Mureş
Adriana Mureşan – consilier, Agenția de Dezvoltare Regională „Centru"
Dănuț Ştefănescu – inspector şef, Inspectoratul pentru Protecția Mediului
Alexandru Lupşa Alexandru – Fundația Transilvană Alpha
Hajdu Zoltan – Asociația Focus Eco Center
Radu Bălănean – Consiliul Local al IMM

Secretariat Agenda Locală 21:

Alina Aldea – din partea societății civile
Cristian Popa – din partea autorității locale

Consultanță din partea Centrului Național de Dezvoltare Durabilă - CNDD:

Călin Georgescu – Director de proiect
George Romanca – Coordonator Local pentru oraşele pilot Giurgiu, Baia Mare, Târgu Mureş, Ploieşti şi Miercurea Ciuc
Radu Vădineanu – Coordonator Local pentru oraşele pilot Iaşi, Oradea, Râmnicu Vâlcea şi Galați
Valentin Ionescu – Coordonator Strategie - Planificare
Tania Mihu – Consultant SDNP, Coordonator Programe-Proiecte
Dan Apostol – Consultant editorial, publicistic şi enciclopedic
Carmen Năstase – Coordonator financiar
Adrian Voinea – Specialist IT

Coordonator PNUD- Romania:

Peter Newton – Reprezentant rezident adj.
Geneve Mantri – Ofițer de presă

Consultanță internațională – WS Atkins Consultants Ltd.:

Frank Price – Manager de proiect
Mihaela Teacă – Consultant pe probleme de mediu

Grupul de lucru 1 – Protecția Mediului:

Gabriela Boca – coordonator
Kagan Ildiko – inginer
Kelemen Arpad – inginer
Keresztes Pal – inginer
Keresztes Geza - arhitect
Kiss Ştefan - profesor
Nagy Lajos – inginer
Lina Nistor – inginer
Emilia Pop – inginer
Valentin Pop – arhitect
Ileana Sandu – inginer
Florița Tache – inginer
Vajda Gyorgy – inginer
Varga Istvan – inginer
Vass Lajos – inginer

Grupul de lucru nr. 2 – Dezvoltare economică şi urbană:

Emil Nuțiu – coordonator, profesor universitar
Gal Imola – economist
Kovacs Angela – arhitect
Tripon Avram – inginer

Grupul de lucru nr. 3 – Protecție socială şi societate civilă:

Orban Dezideriu – coordonator, economist
Laura Ardelean – coordonator programe
Lucia Briscan – doctor
Florin Ciotea – psiholog
Marina Ciugudean – doctor
Lucia Coşa – doctor
Viorel Dan – preot
Silvia Durigu – profesor
Maria Georgescu – lector universitar
Ioan Gherendi-Vălean – psiholog
Gorog Ilona – profesor
Haller Istvan – coordonator program
Kiss Ştefan – profesor
Gelu Laslo – ofițer MI
Virgil Măceşanu – profesor
Liviu Pancu – actor
Daniela Porutiu – sociolog
Monica Rus – psiholog
Rusneak Monika – doctor
Cristina Sângeorzan – doctor
Ioan Stan – ofițer MI
Sztancs Erzsebet – profesor
Laura Todea – economist
Doina Țintoşan – profesor
Vereş-Cioanta Zoltan – instructor
Daniela Vlas – profesor
Elena Vlas – profesor

CUPRINS

Cuvânt înainte adresat de Reprezentantul Rezident al Programului Națiunilor Unite pentru Dezvoltare în România *7*

Cuvânt înainte adresat de Primarul Municipiului Târgu-Mureş *9*

I. STRATEGIA LOCALĂ DE DEZVOLTARE DURABILĂ 11

I.1 EVALUAREA SISTEMULUI SOCIO-ECONOMIC ȘI DE MEDIU 11

I.1.1. Așezarea geografică și relieful 11
I.1.2. Clima 11
I.1.3. Resursele primare și secundare 11
I.1.4. Zone expuse riscurilor naturale și antropice 12
I.1.5. Aerul 12
I.1.6. Apa 12
I.1.7. Gospodărirea deșeurilor 13
I.1.8. Spații verzi, terenuri sportive și de joacă 14
I.1.9. Agricultura 14
I.1.10. Industria prelucrătoare 15
I.1.11. Sectorul terțiar 15
I.1.12. Evoluția sectorului privat 17
I.1.13. Populația și starea ei de sănătate 18
I.1.14. Educația formală și informală 19
I.1.15. Forța de muncă și șomajul 19
I.1.16. Cultura și arta 19

I.2. OBIECTIVE 22

I.2.1. Dezvoltarea infrastructurii de bază 26
I.2.1.1. Apa 26
I.2.1.2. Infrastructura stradală 27
I.2.1.3. Energia 27
I.2.1.4. Agricultura 28
I.2.1.5. Industria 28
I.2.1.6. IMM-urile şi sectorul privat 28
I.2.1.7. Transporturile 28
I.2.1.8. Turismul 29
I.2.1.9. Comerțul 29
I.2.1.10. Comunicațiile 29
I.2.2. Protecția mediului (ecosistemului urban) 29
I.2.2.1. Aerul 29
I.2.2.2. Spațiile verzi 30
I.2.2.3. Managementul deşeurilor 31
I.2.2.4. Zone expuse riscurilor naturale şi antropice 31
I.2.3. Regenerare urbană 32
I.2.3.1. Dezvoltare şi reabilitare urbană 32
I.2.3.2. Cultură, artă şi spiritualitate 32
I.2.3.3. Sport şi agrement 33
I.2.4. Reducerea sărăciei 34
I.2.4.1. Educația formală 34
I.2.4.2. Educația informală 35
I.2.4.3. Formarea resurselor umane 35
I.2.4.4. Tineretul 35
I.2.4.5. Şomajul 36
I.2.5. Responsabilitatea față de zonele adiacente rurale 36
I.2.6. Responsabilitatea față de persoanele defavorizate 37
I.2.6.1. Situația vârstnicilor 37
I.2.6.2. Situația copiilor defavorizați 37
I.2.6.3. Situația persoanelor cu handicap sever 37
I.2.7. Conviețuirea etniilor 37
I.2.8. Societatea civilă (sectorul ONG) 38
I.2.9. Siguranța și ordinea publică 38

II. PLANUL LOCAL DE ACȚIUNE 41

II.1. Considerații generale 41

II.2. Principii și condiții 41

II.3. Măsuri de întărire a capacității instituționale 42

II.3.1. Pregătirea și perfecționarea resurselor umane 42
II.3.2. Studii și proiecte 43
II.3.3. Parteneriate 43

II.4. Proiecția financiară 2002-2006 (mii lei) 44

II.4.1. Veniturile bugetului local 45
II.4.2. Cheltuielile bugetului local 45

II.5. Obiectivele specifice și proiectele identificate 46

II.5.1. Protecția mediului 46
II.5.2. Economic 61
II.5.3. Social 64

II.6. Structurile instituționale de monitorizare și evaluare 69
II.7. Indicatori pentru dezvoltarea durabilă a municipiului Târgu-Mureș 70
III. PORTOFOLIUL DE PROIECTE PRIORITARE 77
III.1. Crearea unui Parc Municipal și extinderea zonei verzi 77
III.2. Protejarea calității apei pârâului Pocloș, inclusiv realizarea luciului de apă în zona de agrement Week-End II 78
III.3. Colectarea selectivă a deșeurilor de la populație și valorificarea acestora 80
III.4. Amenajare zona centrală 81
III.5. Pasaj pietonal subteran și modernizarea intersecției din P-ța Victoriei 82
III.6. Revitalizarea Cetății Medievale 84
III.7. Atelier meșteșugăresc 85
III.8. Dispensar medical 87
III.9. Birou de consiliere pentru cetățeni 88
III.10. Extinderea Complexului de Agrement și Sport "Mureșul" 89
III.11. Reamenajarea Parcului Sportiv Municipal 91
ANEXE 93
Anexa 1 93
Anexa 2 94

Cuvânt înainte

adresat de Reprezentantul Rezident
al Programului Națiunilor Unite pentru Dezvoltare în România

Agenda Locală 21 (AL21) a fost elaborată şi adoptată la Summitul Mondial de la Rio de Janeiro în 1992, ca instrument de promovare a dezvoltării durabile. AL21 promovează şi caută să stabilească un echilibru sensibil între creşterea economică, echitatea socială şi protecția mediului.

Conceptul dezvoltării durabile determină o reevaluare permanentă a legăturilor dintre om şi natură şi pledează pentru solidaritatea între generații ca singura opțiune viabilă pentru dezvoltarea pe termen lung.

Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare din România promovează activ dezvoltarea durabilă prin asistența acordată în cadrul proiectului său de "Construire a capacităților locale de implementare a Agendei Locale 21 în România". Proiectul este actualmente implementat în nouă oraşe-pilot, sub coordonarea Centrului Național pentru Dezvoltare Durabilă.

Procesul participativ de elaborare a fost unic, stimulând energia cetățenilor, a sectorului privat, a mediului academic, a ONG-urilor şi a autorităților locale. Toți aceştia s-au ridicat la înălțimea aşteptărilor, iar eforturile lor colective au dat naştere prezentului document. Acest raport îşi are rădăcinile în necesitățile şi ideile locale, devenind un testament al eforturilor, energiei şi entuziasmului lor. Fie prin furnizarea de informații, fie prin acordarea de asistență tehnică, fie prin participarea directă, întreaga comunitate a avut o contribuție enormă la succesul acestuia.

Rezultatul este o strategie coerentă, cu un plan concret de acțiune şi de implementare. Ambele oferă o garanție practică a faptului că proiectul poate răspunde necesităților comunității şi că reprezintă o contribuție importantă la dezvoltarea durabilă în România. Felicit şi mulțumesc tuturor celor care au contribuit la succesul său.

Soknan Han Jung

Reprezentant Rezident
Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare

Cuvânt înainte
adresat de Primarul Municipiului Târgu-Mureş

Programul Naţiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD), biroul rezident în România, a lansat, în luna martie 2000, finanţarea proiectului **Agenda Locală 21** ROM 98/012.

Proiectul se adresează administraţiilor publice locale şi se aplică, în România, în 9 oraşe pilot, printre care se numără şi **municipiul Târgu-Mureş**. Celelalte oraşe sunt: Baia-Mare, Galaţi, Giurgiu, Iaşi, Miercurea-Ciuc, Oradea, Ploieşti şi Râmnicu-Vîlcea.

Agenda Locală 21 este un **Plan de Dezvoltare** la nivel local promovat de **Organizaţia Naţiunilor Unite (ONU)** în 1992 la Rio de Janeiro, în cadrul Conferinţei Mondiale pentru Mediu şi Dezvoltare. Agenda 21 Locală promovează principiile dezvoltării durabile la nivelul administraţiilor publice locale, fiind aplicată în peste 3 000 de oraşe în Europa.

Succesul acestui program este condiţionat de participarea publică a comunităţii locale şi de promovarea dezvoltării descentralizate, oferind o abordare integrată a problemelor sociale, economice şi de protecţie a mediului. Implementarea ei trebuie să conducă la definirea obiectivelor, politicilor şi acţiunilor care să facă posibilă creşterea bunăstării şi dezvoltării comunităţii locale.

Agenda Locală 21 este coordonată, în cadrul Programului Naţiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD), de **Centrul Naţional pentru Dezvoltare Durabilă (CNDD) Bucureşti**, care răspunde, la nivel naţional, de organizarea, monitorizarea şi activitatea de consultanţă pentru acest proiect. Pentru realizarea Agendei Locale 21, alături de PNUD, **municipiul Târgu-Mureş** primeşte suport financiar şi din partea **Guvernului Marii Britanii – Departamentul pentru Dezvoltare Internaţională (DFID),** care, prin compania engleză **WS Atkins Consultants Ltd.**, oferă, împreună cu **CNDD**, consultanţă de specialitate în cadrul proiectului.

Agenda Locală 21 sau **Planul de Dezvoltare Durabilă a Municipiului Târgu-Mureş** cuprinde 3 documente: **Strategia Locală de Dezvoltare Durabilă, Planul Local de Acţiune şi Portofoliul de Proiecte Prioritare.**

Pentru realizarea Agendei Locale 21, Primăria Municipiului Târgu-Mureş a constituit un *Comitet Local de Coordonare pentru Agenda Locală 21* format din reprezentanţi ai administraţiei locale şi regionale şi ai societăţii civile din Târgu-Mureş, fiind coordonat de primarul oraşului, dr. Dorin Florea; *3 Grupe de Lucru*, formate din specialişti locali; şi un *Birou Agenda Locală 21,* având doi *coordonatori*: Alina Aldea şi Cristian Popa.

Primul document: **Strategia Locală de Dezvoltare Durabilă a Municipiului Târgu-Mureş** – versiunea finală, februarie 2002, a rezultat în urma consultărilor publice pe marginea versiunii I a documentului.

La realizarea documentului şi-au dat concursul membrii grupelor de lucru, care au primit suport tehnic şi informaţional din partea mai multor instituţii locale, guvernamentale, neguvernamentale, de cercetare, precum şi din partea reţelei de învăţământ universitar.

Participarea şi consultarea largă a societăţii civile la nivel local a constituit premisa de finalizare a Strategiei Locale, a Planului Local de Acţiune şi a Portofoliului de Proiecte Prioritare.

La solicitare, documentul poate fi obţinut de la **Biroul Agenda Locală 21**, str. Enescu nr.2, tel/fax 065-161 437, e-mail: agenda21.tgm@orizont.net.

Primăria Municipiului Târgu-Mureş, împreună cu Biroul Agenda Locală 21 doreşte să mulţumească tuturor celor care au contribuit într-un fel sau altul la elaborarea **Planului de Dezvoltare Durabilă a municipiului Târgu-Mureş**, precum şi tuturor acelora care s-au implicat, cu sugestii şi propuneri, la derularea procesului de dezvoltare a spiritului civic în urbea noastră.

Existența proiectului Agenda Locală 21 este un foarte important semnal al dorinței municipiului Târgu-Mureş şi a României de a se apropia cât mai mult de structurile internaționale, el permițând dimensionarea dezvoltării pe termen mediu şi lung a oraşului şi a țării noastre.

Dorim să mulțumim Centrului Național pentru Dezvoltare Durabilă, Programului Națiunilor Unite pentru Dezvoltare, Guvernului Marii Britanii, prin Departamentul pentru Dezvoltare Internațională şi compania WS Atkins Consultants Ltd. pentru sprijinul constant acordat şi pentru permanenta îndrumare în realizarea documentului şi a programului "Agenda Locală 21".

Primăria Municipiului Târgu-Mureş

Dr. Dorin Florea
Primar

I. STRATEGIA LOCALĂ DE DEZVOLTARE DURABILĂ

I.1 EVALUAREA SISTEMULUI SOCIO-ECONOMIC ŞI DE MEDIU

I.1.1. Aşezarea geografică şi relieful

Municipiul Târgu-Mureş este situat în partea centrală a României (46°33' latitudine nordică şi 24°34' longitudine estică), într-o zonă de contact a trei unităţi naturale, distinct definite şi complementare: Câmpia Transilvaniei, Podişul Tîrnavelor şi zona munţilor vulcanici, împreună cu prispa submontană a dealurilor subcarpatice interne. Din punct de vedere al reliefului, municipiul Târgu-Mureş prezintă un avantaj ce-i conferă unicitate: la doar câţiva kilometri spre cele patru puncte cardinale se pot întâlni zone de câmpie, de deal sau de munte. Oraşul este amplasat pe o suprafaţă neomogenă topografic. Dispoziţia vetrei sale pe câteva nivele de altitudine – între 310 metri pe lunca Mureşului şi 450 metri pe culmea dealului Corneşti – îi imprimă o accentuată configuraţie în amfiteatru, mai evidentă dacă este privit de la distanţă, de pe terasele din dreapta râului Mureş.

I.1.2. Clima

Trăsăturile climatice ale zonei sunt o consecinţă a poziţiei sale în centrul Transilvaniei, respectiv în zona climatului temperat-continental moderat. Amplitudinea medie termică este de 23-24°C. Maximele absolute pot urca până la 38-39°C, iar cele minime absolute pot coborî sub –32°C. Precipitaţiile atmosferice nu sunt foarte consistente, atingând în jur de 600 mm anual. Umezeala atmosferică este destul de mare (77% anual). Ploile torenţiale nu au un caracter prea accentuat. Inversiunile de temperatură sunt destul de frecvente în perimetrul oraşului, deşi valea Mureşului mai atenuează din intensitatea acestora. Vânturile cele mai frecvente sunt cele din sectorul nordic şi nord-vestic, favorizate de orientarea generală a reliefului şi, în special, de orientarea culoarului văii Mureşului.

I.1.3. Resursele primare şi secundare

Sursa principală de alimentare cu apă a municipiului Târgu-Mureş este râul Mureş, resursele de apă din subteran fiind nesemnificative. Râul Mureş serveşte ca sursă pentru apa potabilă şi industrială, atât pentru Târgu-Mureş cât şi pentru o parte a zonei rurale din Câmpia Transilvaniei.

Terenurile de pe teritoriul municipiului sunt constituite din complexe marmoase-argiloase şi nisipoase, intercalate cu depozite proluvio-deluviale. Sub această cuvertură, pe lunca Mureşului şi pe valea pârâului Pocloş, se află un strat de pietriş cu nisip, purtătorul unui strat acvifer.

Cele mai vechi resurse ale subsolului, care au fost exploatate, sunt argila şi produsele balastiere. Exploatările de argilă, aflate iniţial în afara zonei urbane au fost, cu timpul, înglobate în oraş, iar pe măsura dezvoltării acestuia, terenurile de exploatare au devenit suprafeţe pe care s-au construit cartiere noi. Produsele de balastieră sunt exploatate în cadrul unor amenajări nepermanente în amonte de Târgu Mureş.

Cea mai importantă resursă a subsolului este gazul metan. Explorările au pus în evidenţă existenţa unui dom de gaz metan, aşezat pe direcţia nord-sud a oraşului, cu centrul cupolei situat sub zona centrală.

Pădurile înconjoară oraşul în perimetrul dinspre sud şi est. Fondul forestier este destinat atât producţiei de

masă lemnoasă, cât şi unui complex de funcţiuni de protecţie, şi cuprinde mai ales specii de foioase.

I.1.4. Zone expuse riscurilor naturale şi antropice

Municipiul Târgu-Mureş are gradul 6 de seismicitate.

În zona Dealul Viilor Mic au fost identificate suprafeţe de teren degradat, supus fenomenelor de alunecare, datorită defrişărilor excesive şi practicării unor tehnici agricole necorespunzătoare. La fel şi în zona Platoului Corneşti, ca urmare a evacuărilor necontrolate de ape menajere şi a construcţiilor supradimensionate în raport cu stabilitatea terenului.

Zonele inundabile din intravilan sunt: arealul Remetea, datorită pârâului Beşa, zona Mureşeni, datorită pârâului Mureşeni şi o fâşie de-a lungul pârâului Pocloş, regularizat, datorită lipsei acumulărilor de atenuare din bazinul amonte.

I.1.5. Aerul

Inspectoratul de Protecţia Mediului Mureş a elaborat inventarul surselor şi emisiilor de poluanţi atmosferici pentru sursele de tip urban şi pentru sursele industriale majore. În urma modelării făcute pentru toate sursele de poluare de pe raza municipiului (SC Azomureş SA, centrale termice rezidenţiale, surse industriale, încălzire rezidenţială individuală, prepararea hranei şi traficul rutier) s-au obţinut următoarele rezultate:

- concentraţiile maxime de oxizi de azot pentru un timp de mediere de 30 min. depăşesc concentraţia maximă admisibilă pe întreg teritoriul oraşului;
- concentraţiile medii anuale de oxizi de azot depăşesc valoarea maxim-admisă în zona centrală a oraşului, în cartierul Tudor Vladimirescu şi în vecinătatea unităţii SC Azomureş SA;
- concentraţia maxim-admisă de particule în suspensie pentru un timp scurt de mediere (30 min.) este depăşită numai în sud-vestul oraşului şi în zona unităţii SC Azomureş SA;
- concentraţia maximă pe 30 min. a amoniacului depăşeşte valoarea maxim-admisă în întreaga zonă analizată; în centrul oraşului este depăşită de 2-3 ori valoarea maxim-admisă, iar în zona de sud-vest a oraşului depăşirile ajung până la 500%.

I.1.6. Apa

Din punct de vedere al poziţiei în bazinul hidrografic al râului Mureş (789 km lungime totală), municipiul se află la 188 km de izvoare. Râul Mureş străbate şi mărgineşte parţial intravilanul oraşului pe o lungime de cca. 9,1 km. Intravilanul este străbătut de 5 pâraie cu afluenţii lor (pârâurile Sărat, Pocloş, Budiului, Mureşeni şi Cocoş). Canalul artificial al Turbinei, în lungime de 1,6 km, completează reţeaua hidrografică a oraşului. Cel mai important afluent al râului Mureş de pe teritoriul administrativ al municipiului este pârâul Pocloş.

Sursele de apă potabilă de pe teritoriul administrativ al municipiului

- *Sursele de suprafaţă* sunt reprezentate de cursurile de apă care traversează intravilanul, dintre care doar râul Mureş are debit permanent, deci apt pentru a putea fi luat în considerare ca sursă pentru alimentarea cu apă.
- *Sursele subterane*. Debitul acestora este extrem de redus şi prezintă o mare variabilitate în timp şi spaţiu.

Sursele de apă potabilă din afara teritoriului administrativ al municipiului

- *Sursele de suprafaţă* sunt reprezentate de râurile Mureş, Gurghiu şi Niraj. Râul Mureş rămâne şi pe acest sector cea mai importantă sursă de apă.
- *Sursele subterane* sunt reprezentate de: lunca râului Mureş, zona teraselor superioare ale

râului Mureş, valea cursurilor de apă, versanţii văilor, podişul Transilvaniei.

Izvoarele naturale au un loc bine stabilit în viaţa cotidiană ca loc de recreere, fiind utilizate de populaţie şi ca sursă de apă, deşi nu au calitatea apei potabile, datorită faptului că interceptează scurgerile de apă uzată menajeră din reţelele de canalizare orăşenească deteriorate. Pe teritoriul municipiului au fost identificate 11 izvoare permanente.

Actualmente în oraş există două ***lucii de apă*** amplasate în partea de NE a intravilanului:

- Canalul artificial al Turbinei, având o lungime de 1,6 km şi o suprafaţă de cca. 0,51 ha.
- Lacul din zona de agrement Weekend, cu o suprafaţă de cca. 5,2 ha.

În prezent, deşi există amplasamente favorabile, nu au apărut ***zone umede*** amenajate în intravilanul sau în extravilanul municipiului.

Apa râului Mureş, amonte de Târgu-Mureş, corespunde, în general, cerinţelor de calitate pentru o sursă de alimentare cu apă potabilă. La debite mici apar însă depăşiri la unii indicatori (consumul chimic de oxigen, amoniu, azotaţi, fosfaţi). Cele mai importante surse de poluare a râului Mureş, amonte de municipiu, sunt: Staţia de epurare Reghin, SC Testsuin SA Gorneşti, balastierele, pârâul Sărat, care aduce ape impurificate din zona Sângeorgiu de Mureş, respectiv pârâul Voiniceni, care aduce ape impurificate din zona Sântana de Mureş şi Ceuaşu de Câmpie.

Pe teritoriul municipiului, apa râului Mureş este poluată suplimentar datorită:

- Evacuărilor de ape uzate menajere prin gurile de vărsare ale colectoarelor din reţeaua de canalizare pluvială a municipiului, ca urmare a racordurilor greşite.
- Evacuărilor de ape uzate prin gurile de vărsare ale canalelor deversoare ce controlează sistemul de canalizare unitar, datorită incapacităţii hidraulice a acestora.
- Poluării afluenţilor (pârâurile Pocloş, Sărat, Budiu şi Mureşeni), datorită evacuărilor de ape uzate prin gurile de vărsare ale canalelor pluviale, din cauza racordurilor greşite, gospodăririi necorespunzătoare a deşeurilor şi lipsei sistemelor de canalizare menajeră din localităţi.

I.1.7. Gospodărirea deşeurilor

Precolectarea deşeurilor menajere se face în europubele de 240 l (1.700 bucăţi), containere de 3,5 mc (200 bucăţi), pubele (342 bucăţi) şi saci de plastic. Depozitarea finală a deşeurilor se face la rampa de gunoi, care funcţionează din 1983 şi are o suprafaţă de 8,55 ha, cu un grad de ocupare de 85%. Aici se depozitează lunar 19.000 mc de deşeuri menajere, 5.000 mc deşeuri industriale nepericuloase şi 2.500 mc deşeuri stradale şi de la întreţinerea spaţiilor verzi.

În anul 1998 au fost valorificate 14.256 tone deşeuri, care reprezintă doar 8,7% din totalul deşeurilor produse.

Salubritatea municipiului, a cartierelor de locuit şi a arterelor stradale, este necorespunzătoare.

În cartierele de locuit nu sunt amenajate corespunzător spaţiile pentru precolectarea deşeurilor de la populaţie, nu se asigură o întreţinere şi igienizare corespunzătoare a spaţiilor existente.

În municipiul Târgu-Mureş nu este încheiat lanţul de colectare selectivă a deşeurilor - valorificare deşeuri refolosibile. Au fost depistate depozite necontrolate de deşeuri menajere şi industriale.

Pentru industria din Târgu-Mureş nu există un depozit de deşeuri periculoase, iar practicile uzitate prezintă un risc deosebit pentru poluarea solului, a apelor subterane şi de suprafaţă.

Pentru neutralizarea deşeurilor rezultate din activităţile de ocrotire a sănătăţii sau din activităţile veterinare (deşeuri considerate periculoase pentru sănătatea populaţiei) desfăşurate în municipiul Târgu-Mureş, nu există o posibilitate corespunzătoare cerinţelor legale în vigoare. În prezent aceste deşeuri sunt arse în instalaţii neomologate, care nu asigură eliminarea riscului pentru sănătatea populaţiei.

Rampa de deşeuri menajere existentă prezintă un impact semnificativ asupra tuturor factorilor de mediu. Dată fiind situaţia obiectivă existentă, acest impact nu va putea fi eliminat, dar prin măsuri şi lucrări de protecţie a mediului poate fi limitat.

I.1.8. Spații verzi, terenuri sportive și de joacă

Pe teritoriul municipiului sunt amenajate spații verzi de diferite categorii: zone verzi aferente clădirilor de locuit, instituțiilor, parcuri de cartier, parcuri centrale, păduri parc. Suprafața spațiilor verzi existente raportată la numărul de locuitori este de 9 mp/locuitor, față de standardele europene care prevăd o normă de 30-40 mp/locuitor. S-a constat starea precară de întreținere a zonelor verzi şi a dotărilor existente, aflate în administrarea asociațiilor de locatari/proprietari. Prezența deşeurilor menajere, precum şi a resturilor vegetale pe aceste suprafețe este aproape generală.

S-au constatat o degradare continuă a terenurilor de joacă şi sportive, numărul redus de astfel de spații în zonele intens populate şi lipsa dotărilor sportive minim necesare în unitățile de învățământ, precum şi existența unor amenajări nefuncționale şi depăşite în zonele de agrement.

La Târgu-Mureş retrocedarea pădurilor încă nu s-a finalizat. Primăria Târgu-Mureş va intra în posesia unor suprafețe însemnate de păduri ce vor putea fi amenajate pentru realizarea funcțiunilor de recreere, dar şi de protecție. Sunt vizate următoarele trupuri de pădure: Corneşti (610 ha), Budiu (380 ha) şi Remetea (160 ha).

I.1.9. Agricultura

Suprafața agricolă a municipiului Târgu-Mureş este de 1.792 ha, din care:

Nr. crt.	Specificație	Suprafață	Pondere - %
1.	Teren arabil	1.331	75
2.	Pajişti naturale	348	19
3.	Vii şi livezi	113	6

Sursa: Direcția Generală pentru Agricultură şi Industrie Alimentară Mureş, 2000.

Sectorul agricol privat este reprezentat de două societăți agricole, care dețin 260 ha teren agricol, şi 2.948 exploatații individuale, cu o suprafață totală de 1.012 ha, din care:

- 2.705 exploatații cu o suprafață cuprinsă între 0,1 – 0,9 ha.
- 187 exploatații cu o suprafață cuprinsă între 1,0 – 3,0 ha.
- 56 exploatații cu o suprafață mai mare de 3,0 ha.

În ce priveşte situația utilajelor agricole, se constată următorul fenomen: deşi numărul lor, cu excepția tractoarelor, nu a scăzut în ultimii ani, gradul de uzură este accentuat, durata de serviciu la 50% dintre acestea fiind depăşită.

Creşterea animalelor este o activitate mai puțin reprezentativă la nivelul municipiului, în special datorită suprafețelor mici de păşuni existente. Există, totuşi, un număr de 7 întreprinzători particulari cu efective de 30 – 100 de capete (taurine şi porcine). În rest, forma de exploatare se realizează în 95% din cazuri cu 1-5 animale, formă care nu este performantă din punct de vedere economic, asigurând de cele mai multe ori doar autoconsumul.

Cele mai reprezentative ramuri ale industriei alimentare sunt: industria de morărit şi panificație, industria conservelor de legume, fructe şi a pastei de tomate, industria cărnii, abatorizarea şi fabricarea preparatelor din carne, industria laptelui, industria zahărului şi a produselor zaharoase şi industria vinului şi a băuturilor alcoolice.

În municipiul Târgu-Mureş există două stațiuni de cercetare şi producție cu impact direct şi indirect asupra agriculturii:

- SC P.C.B. SA Târgu-Mureş, cu un fond genetic de mare valoare biologică, având clădiri şi laboratoare funcționale, dar şi dificultăți financiare pentru desfăşurarea activității de cercetare ştiințifică. Aceasta cooperează cu instituțiile de învățământ superior din județ şi din țară, colaborând cu Universitatea de Medicină şi Farmacie din Târgu-Mureş în domeniul unor lucrări de medicină comparată, endocrinologie şi medicină experimentală.
- SC P.A.B. SA Târgu-Mureş, stațiune zootehnică cu activitate de cercetare şi producție pentru speciile mici - vulpi polare, vulpi argintii, nurcă şi dihor.

I.1.10. Industria prelucrătoare

Din punctul de vedere al repartiției spațiale a industriei, Târgu-Mureş este cel mai important centru al concentrării industriale de pe Valea Mureşului. Ca majoritatea centrelor urbane din România, municipiul Târgu-Mureş are o specializare industrială, atenuată în ultimul timp de restructurarea activităților secundare, a căror dominanță este preluată de comerțul şi serviciile în creştere. Structura industrială este diversificată, dar rămâne dominată de câteva sectoare de activitate cum sunt: construcțiile de maşini, industria chimică, de confecții şi textile şi industria prelucrătoare a lemnului, care asigură peste 75% din total. La aceste patru industrii principale se adaugă industria alimentară şi industria pielăriei, care au şi ele o contribuție însemnată.

Producția industrială realizată în județul Mureş în primele 9 luni ale anului 1999 a crescut cu 3,7% față de aceeaşi perioadă a anului 1998. Ponderea industriei mureşene în totalul producției industriale naționale este de aproximativ 3%.

Printre punctele slabe ale sectorului industrial amintim: lipsa resurselor financiare, echipamente şi tehnologii învechite, capacitatea lentă de adaptare la modificările din structura pieților, utilități turistice nefolosite la capacitate maximă, migrarea tinerilor specialişti spre alte zone din țară mai puternic dezvoltate şi în străinătate.

La toate acestea se poate adăuga incapacitatea de a face față competiției cu localitățile din zonă (Reghin) sau din regiune (Cluj-Napoca) în privința dezvoltării economice şi atragerii de noi investiții.

I.1.11. Sectorul terțiar

Turismul

Aşezat într-o zonă geografică deosebită, bogată ca diversitate culturală şi de relief, municipiul prezintă o serie de atracții turistice. Conştient de aceste atuuri, oraşul şi-a completat pe parcursul anilor serviciile turistice, construindu-se o serie de hoteluri, moteluri şi pensiuni, care asigură cazarea turiştilor şi a oamenilor de afaceri aflați în tranzit prin municipiu.

Ca obiective turistice, oraşul oferă posibilitatea de a alege între Platoul Corneşti, Grădina Zoologică şi Complexul de Agrement şi Sport "Mureşul" sau, dintre obiectivele culturale, Palatul Culturii, Palatul Administrativ, Biblioteca Teleki, secțiile de istorie, artă şi ştiințele naturii ale Muzeului Județean, Teatrul Național, Muzeul de Etnografie şi Artă Populară etc.

Potențialul turistic şi unitățile de cazare sunt folosite sub capacitate.

Comerțul

Este domeniul care a cunoscut cea mai mare explozie după 1989. Municipiul Târgu-Mureş deține primul loc pe județ la numărul de IMM-uri cu activitate în domeniul comerțului (93,4% din total/județ), precum şi la numărul de salariați (94,04% din total/județ).

Servicii financiar-bancare

Există o serie de bănci, filiale sau sucursale ale unor bănci româneşti sau străine. Amintim: Banca Națională a României şi Trezoreria, Casa de Economii şi Consemnațiuni, Banca Comercială Română (cu două sucursale), Banca Română de Dezvoltare, Banc Post, Banca Romexterra (sediu central), Banca Transilvania, Banca Agricolă Reiffeisen, Banca Românească, Piraeus Bank Romania, Banca Țiriac.

Serviciile oferite sunt diverse şi, în general de bună calitate. Singura dificultate pe care o întâmpină agenții economici şi persoanele private este accesul la credite, pentru acordarea cărora se solicită garanții mari.

Transporturile

Transportul urban de călători este asigurat de două societăți de transport: SC Transport Local SA şi SC Siletina Impex SRL. De la jumătatea anului 2001 cele două societăți au semnat un contract de asociere, formând Consorțiul Local de Transport. În prezent, transportul urban de călători este asigurat de 74 autobuze, 141 maxi-taxi şi aproximativ 600 de taxiuri.

Transportul feroviar. Municipiul Târgu-Mureş este străbătut de linia 405 Deda – Războieni, care face conexiunea cu magistrarele 300 Bucureşti – Oradea şi 400 Bucureşti – Baia Mare. Există şi o rețea de căi

ferate înguste, construită pentru transportul de călători şi mărfuri în zonele greu accesibile, dar ele nu mai sunt utilizate datorită nerentabilității economice. Oraşul este deservit de trei gări şi o agenție de voiaj. Calea ferată traversează oraşul, generând 13 pasaje de nivel, care îngreunează traficul rutier şi legăturile între cartiere.

Transportul aerian. Aeroportul Târgu-Mureş este situat în centrul României şi al județului Mureş. Distanța față de oraş este de 15 km. Deserveşte un areal de 24.000 kmp şi o populație de aproximativ 1,5 milioane locuitori din județele Mureş, Bistrița-Năsăud, Harghita, precum şi o parte din județele Alba, Braşov şi Covasna. Aeroportul se află de mai mulți ani într-un amplu proces de modernizare, menit să conducă la diversificarea serviciilor oferite, la intensificarea traficului (atât în plan intern cât şi internațional) şi la creşterea siguranței traficului aerian.

Comunicațiile

Telefonia fixă. Monopolul ROMTELECOM SA se va încheia la 31 decembrie 2002. După această dată piața telefoniei fixe va fi liberalizată. La 30 septembrie 2001, în județul Mureş existau 114.184 abonați la sistemul de telefonie fixă, din care 87,7% în centrale automate şi 12,3% în centrale manuale. Rețeaua de centrale automate este formată din centrale analogice (43.000 de abonați) şi centrale digitale (56.759 abonați). Gradul de răspândire a telefoniei fixe în județul Mureş este de 19% (locul 9 în țară). Gradul de automatizare este de 87,7%, iar cel de digitalizare este de 56,6%. Rețeaua telefonică este de cca. 2.300 km, iar magistrala de fibră optică are o lungime de 183 km şi este proiectată să ajungă la 700 km. Direcția de Telecomunicații Mureş are în compunere 75 oficii comerciale, din care 15 în mediul urban.

Telefonia mobilă. La sfârşitul anului 2001 operau următoarele rețele:

- MOBIFON CONNEX GSM 900 MHz;
- MOBILROM DIALOG GSM 900 MHz;
- COSMOROM COSMOROM GSM 900 MHz;
- TELEMOBIL ZAPP MOBILE CDMA 450 MHz (digital);
- SUNTEL SUNTEL 450 MHz (analogic).

Numărul de abonați era de aproximativ 100.000.

Rețeaua Internet. Accesul la rețeaua Internet este asigurată de următorii provideri:

- RDS – conexiune prin fibră optică+rețea locală de fibră optică şi radio 3,5 MHz, dial-up, ISDN;
- FX – conexiune prin satelit+rețea locală dial-up, rețea cablu TV şi ISDN;
- XNET – conexiune prin fibră optică+rețea locală: dial-up, radio 2,4 GHz;
- ORIZONTNET – conexiune satelit+rețea locală: dial-up, radio 2,4 GHz şi ISDN.

De aceste servicii beneficiază peste 100.000 abonați.

Infrastructură edilitară şi dezvoltare urbană

La finele anului 2001, infrastructura rutieră se prezintă astfel: 417 străzi în lungime totală de 177 km, din care 272 km modernizate.

Municipiul este traversat de Drumul European E60 – recent modernizat. Legăturile rutiere sunt reprezentate şi de o rețea bine dezvoltată de drumuri naționale, județene şi comunale, dar care se află într-o avansată stare de degradare cauzată de expirarea duratei optime de exploatare şi, în unele cazuri, de alunecările de teren, acestea necesitând reparații urgente. O accentuată stare de degradare se constată şi în cazul majorității străzilor din oraş.

La finele anului 1998, infrastructura edilitară se prezenta astfel:

- 260 km rețele de apă potabilă;
- 237,9 km rețele de canalizare;
- 241 km conducte de gaze naturale.

Populația deservită cu apă potabilă în sistem centralizat reprezintă 98,76% din totalul locuitorilor. Consumul mediu de apă este de 385 l/persoană/zi.

Unele străzi din municipiul Târgu-Mureş, deşi au rețea de distribuție a apei potabile, nu au fost prevăzute cu canal menajer. Acest fapt conduce la evacuarea apelor uzate menajere în sol sau prin rigole de suprafață, punând în pericol sănătatea populației.

Una din principalele probleme ale dezvoltării urbane a municipiului este lipsa spațiului de extindere. Rezerva din interiorul teritoriului administrativ al municipiului nu poate acoperi necesitățile oraşului decât cel mult până în anul 2010.

Fondul imobiliar construit cu destinație de locuință

Numărul total de locuințe, la sfârşitul anului 1999, era de 57.408 (27% din județ), dintre care, 85% în sistem privat. Suprafața locuibilă era de 1.929.666 (26% din județ), din care 88,6% în sistem privat.

Energia

Pe teritoriul municipiului Târgu-Mureş, ***energia electrică*** este distribuită de SC Electrica SA, societate care asigură distribuția energiei electrice la nivel național. O problemă care merită semnalată este costul ridicat al energiei electrice. Consumul mare de energie electrică în unitățile industriale este determinat, în principal, de utilizarea tehnologiilor de producție neperformante, energointensive.

În ceea ce priveşte ***energia termică***, soluția momentană rămâne sistemul centralizat de producere şi distribuție, prin centrale termice de zonă. Toate centralele termice din municipiul Târgu-Mureş utilizează drept combustibil gazul metan. Centralele termice se caracterizează prin uzură morală şi fizică avansată şi randamente energetice reduse. Actualul sistem de distribuție a energiei termice are deficiențe în ceea ce priveşte starea tehnică a sistemului, contorizarea şi distribuția centralizată a energiei termice furnizate. O altă deficiență importantă este legată de izolația termică total insuficientă a locuințelor şi spațiilor de producție. RA Energomur Târgu-Mureş, administratorul centralelor termice, are în derulare un complex program de investiții, vizând modernizarea centralelor termice existente, reabilitarea rețelei de distribuție a agentului termic la consumator şi contorizarea energiei termice furnizate.

I.1.12. Evoluția sectorului privat

După 1989, sectorul IMM s-a dovedit a fi cel mai dinamic. La sfârşitul anului 2001, în județul Mureş erau înregistrați 22.000 agenți economici, din care aproximativ 16.000 funcționează cu adevărat şi au depus bilanțurile contabile. Din totalul agenților economici înregistrați, 7.000 sunt persoane fizice şi asociații familiale, iar 14.000 societăți cu răspundere limitată.

Distribuția teritorială a IMM-urilor în județul Mureş este caracterizată prin concentrarea acestora în municipiul Târgu-Mureş. Situația prezintă următoarele valori: 31 societăți la 1.000 locuitori în Târgu-Mureş, 15 în județ şi 7 în comunele limitrofe.

Structura sectorului IMM după forma de proprietate şi clasa de mărime:

Nr. crt.	Forma de proprietate	Ponderea
1.	Privat	98,9%
2.	Mixt	0,6%
3.	Majoritar de stat	0,5%

Sursa: Camera de Comerț, Industrie şi Agricultură Mureş, 1997.

Structura sectorului IMM după clasa de mărime:

Nr. crt.	Tip	Număr	Ponderea
1.	Clasa A	4.647	89,40%
2.	Clasa B	420	8,05%
3.	Clasa C	103	2,0%
4.	Clasa D	29	0,55%
5.	TOTAL	5.199	100%

Sursa: Camera de Comerț, Industrie şi Agricultură Mureş, 1997.

Notă: Clasa A: micro-întreprinderi (0-9 angajați); Clasa B: întreprinderi mici (10-49 angajați); Clasa C: întreprinderi mijlocii (50-249 angajați); Clasa D: societăți cu peste 250 salariați.

În perioada ianuarie 1991 – septembrie 2001, în județul Mureş au fost înregistrate 1.478 societăți comerciale cu participare externă de capital. În primul trimestru al anului 2001, volumul total al capitalului extern subscris a fost de 175.565 USD, la un număr de 44 noi societăți comerciale cu participare străină de capital. Pe baza capitalului subscris (2001, sem.I) de investitorii străini în municipiul Târgu-Mureş, situația primelor 5 locuri se prezintă astfel:

Nr. crt.	Țara de proveniență	Număr de societăți	Capital subscris (USD)
1.	Germania	12	130.684
2.	Marea Britanie	1	28.000
3.	Italia	10	11.133
4.	Ungaria	8	4.612
5.	Turcia	2	357

Sursa: Camera de Comerț, Industrie şi Agricultură Mureş, 2001.

În anul 2001, în Topul Național al Firmelor au fost incluşi 33 de agenți economici mureşeni, care s-au clasat pe primele 10 locuri.

În scopul sprijinirii sectorului IMM, au fost înființate şi o serie de structuri ale societății civile:

- Consiliul Local IMM Târgu-Mureş – organizație patronală reprezentativă la nivel național pentru sectorul IMM: CNIPMMR.
- Centrul de Promovare şi Asistență a IMM Mureş – fundație realizată în parteneriat cu primăria, consiliul județean, prefectura, AJOFM, DGFP şi instituții de învățământ.

I.1.13. Populația şi starea ei de sănătate

Conform datelor statistice (1 iulie 1999), populația cu domiciliul stabil în municipiul Târgu-Mureş, a scăzut cu 2.183 locuitori față de 1994, fiind de 163.284 locuitori.

Structura populației pe naționalități se prezintă astfel (conform datelor din Recensământul Populației, 1992):

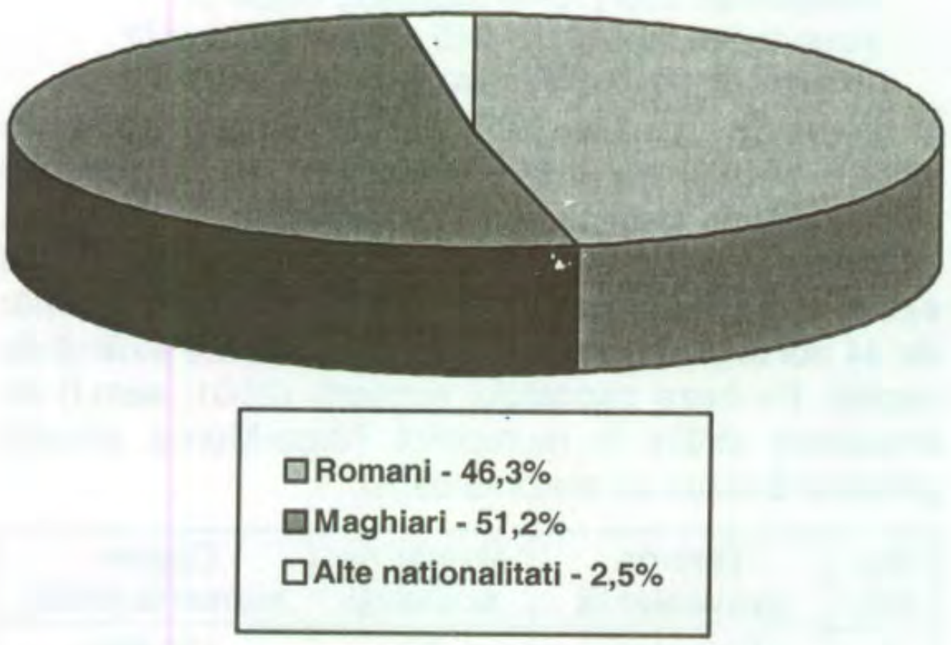

Structura populației, în funcție de apartenența religioasă, se prezintă astfel:

Nr. Crt.	Religia	Ponderea (%)
1.	Ortodoxă	42
2.	Reformată	33
3.	Romano-catolică	15
4.	Greco-catolică	4
5.	Unitariană	2,5
6.	Altele (adventistă, evanghelica, baptista, rit mozaic etc.)	3,5

Sursa: Recensământul Populației, 1992.

Structura pe sexe (1 iulie 1999) se prezintă astfel: 47,75 % bărbați şi 52, 25 % femei.

Structura populației pe grupe de vârstă, pentru ambele sexe (1 iulie 1999):

Nr. Crt.	Grupa de vârstă	Ponderea (%)
1.	0-14 ani	16,6
2.	15-59 ani	68,9
3.	60 şi peste	14,4

Raportul de dependență: 100 de persoane de vârstă adultă întreținеau 45,2 tineri şi bătrâni în 1998 şi 44,9 în 1999.

În anul 1998, mortalitatea generală a fost de 9,05‰, mortalitatea infantilă de 14,39‰, iar rata brută a natalității 8,41‰. În acelaşi an, indicele de asigurare cu medici a fost de 60,54, indicele de asigurare cu farmacişti 11,8, iar indicele de asigurare cu medici stomatologi 100.

Durata medie a vieții în perioada 1995-1997 a fost de 68,95 ani (65,19 ani la bărbați şi 73,05 ani la femei), printre cele mai scăzute dintre țările europene. Începând cu 1992, sporul natural prezintă valori negative, ajungând în 1998 la –1,5.

I.1.14. Educaţia formală şi informală

Există un număr de 40 grădiniţe, din care cca. 50% funcţionează cu program normal şi 50% cu program prelungit, revenind în medie cca. 120 copii/unitate. Această medie rezultă însă din însumarea unor unităţi ce variază între 250 copii/unitate şi 19 copii/unitate, în funcţie de numărul de copii arondaţi din zonă şi de tipul unităţii. Numărul mediu de copii pe grupă este de 18, iar numărul de copii ce revin unei săli de învăţământ este, în medie, de 23.

Învăţământul primar şi gimnazial se desfăşoară în 20 de şcoli generale şi 2 şcoli speciale. Raportul dintre numărul claselor de elevi şi al sălilor de clasă, respectiv 646/382, conduce la un indice de folosinţă de 1,97, indice care în şcolile din cartierele noi depăşeşte frecvent 2,00. Şcolile generale au în medie un număr de 23 elevi/clasă, datorită desfăşurării învăţământului în 2 sau 3 limbi. Proiectele tip prevăd un număr mediu de 36 elevi/sală de clasă, ceea ce arată că sălile de clasă sunt utilizate sub capacitatea proiectată.

Învăţământul liceal are o veche tradiţie la Târgu-Mureş, desfăşurându-se în 17 colegii naţionale, licee şi grupuri şcolare.

Învăţământul superior se desfăşoară în 4 universităţi, din care trei sunt în sector public (Universitatea de Medicină şi Farmacie, Universitatea „Petru Maior", Universitatea de Artă Teatrală), iar una asigură învăţământ privat (Universitatea Ecologică „Dimitrie Cantemir"). Creşterea continuă a numărului de studenţi la nivel naţional este probată şi la nivel local: anul academic 2000-2001 înregistrează 8.792 studenţi înmatriculaţi la nivel de oraş, faţă de 5.010 în 1998.

În judeţul Mureş sunt înregistrate peste 350 de organizaţii neguvernamentale. Dintre acestea, un număr însemnat dezvoltă programe educaţionale alternative şi complementare sistemului educaţional mureşean. Un număr de aproximativ 10 organizaţii neguvernamentale organizează în mod frecvent astfel de cursuri.

I.1.15. Forţa de muncă şi şomajul

Numărul total mediu de salariaţi în 1998 a fost de 67.779.

Rata şomajului la nivel naţional a fost de 8,8%, în judeţul Mureş de 5,92%, iar în municipiul Târgu-Mureş de 3,5%. (Datele menţionate se referă la sfârşitul anului 2001).

În luna ianuarie 2002, structura socio-profesională a disponibilizaţilor în Târgu-Mureş se prezenta astfel:

Vârsta	Total	Femei	Muncitori	Studii medii	Studii superioare
Sub 25 ani	103	71	59	90	-
25-30 ani	86	58	63	30	17
30-40 ani	593	236	328	83	36
40-50 ani	32	19	32	33	-
Peste 50 ani	9	6	8	7	-
Total	**526**	**390**	**490**	**243**	**53**

Sursa: Agenţia Judeţeană de Ocupare a Forţei de Muncă Mureş, 2001.

I.1.16. Cultura şi arta

În ultima perioadă s-a constatat, din păcate, o scădere a interesului publicului faţă de actul cultural-artistic; astfel, dintr-un sondaj reprodus în "Planul Urbanistic General - 1999", rezultă că 30,3% din cei investigaţi frecventează spectacolele de teatru, 25,5% vizionează filme la cinematograf măcar o dată pe an, 11,4% frecventează spectacole folclorice, iar 16,1% merg cel puţin o dată pe an la concerte.

În 1998 funcţionau în municipiu 7 teatre şi instituţii muzicale, 47 biblioteci şi 3 cinematografe.

ANALIZA SWOT

Puncte tari	Puncte slabe	Oportunităţi	Pericole
1. Aşezare geografică			
- Aşezare centrală, prin care se realizează conexiuni cu celelalte oraşe şi judeţe din regiune. - Reţea hidrografică bogată, cu potenţial energetic.	- Situarea în afara principalelor trasee de transporturi feroviare.	- Situarea într-o regiune mediu dezvoltată, în care poate deţine un rol coordonator.	- Inundaţii.
2. Populaţia şi forţa de muncă			
- Convieţuirea mai multor naţionalităţi, interferenţe culturale, lingvistice şi religioase cu o mare varietate de tradiţii şi obiceiuri. - Resurse umane cu calificare variată. - Forţă de muncă bine pregătită. - Prezenţa învăţământului superior, în special a celui medical.	- Îmbătrânirea populaţiei. - Proces de depopulare. - Spor natural negativ. - Creşterea ratei şomajului, urmare a restructurărilor economice.	- Valorificarea potenţialului uman în vederea transformării oraşului într-un puternic centru administrativ, bancar, comercial, cultural şi de învăţământ. - Existenţa unor instituţii guvernamentale şi neguvernamentale care se ocupă cu pregătirea şi reconversia profesională.	- Menţinerea unui spor natural negativ. - Migrarea tinerilor specialişti spre alte zone din ţară mai puternic dezvoltate şi în străinătate. - Situarea sub nivelul de 200.000 de locuitori, acceptat ca semnificativ pentru a fi inclus în reţeaua europeană a oraşelor mari.
3. Economia			
- Vechi tradiţii în prelucrarea unor resurse locale. - Existenţa unor resurse naturale. - Existenţa unei infrastructuri de producţie în diverse domenii. - Potenţial turistic datorită patrimoniului cultural şi arhitectural, datinilor şi obiceiurilor. - Număr relativ mare de IMM-uri. - Elaborarea Agendei Locale 21 (Strategie Locală de Dezvoltare Durabilă, Plan de Acţiune, Portofoliu de Proiecte).	- Slaba capitalizare a întreprinderilor, în special a IMM-urilor. - Echipamente şi tehnologii de producţie învechite. - Lenta adaptare a întreprinderilor la modificările din structura pieţelor. - Întreprinderi poluante şi energointensive. - Număr relativ mic de IMM-uri cu activitate de producţie. - Investiţii reduse de capital străin în economia locală. - Promovare turistică insuficientă.	- Finalizarea procesului de privatizare a marilor întreprinderi. - Crearea unor fonduri naţionale/regionale care să susţină dezvoltarea regională şi locală. - Dezvoltarea turismului, prin crearea unei reţele informaţionale turistice. - Dezvoltarea turistică a zonei: Sovata, Sighişoara, Valea Mureşului Superior, Valea Gurghiului. - Crearea parcului industrial	- Instabilitate legislativă. - Fiscalitate ridicată. - Insuficienta susţinere a sectorului IMM (lipsa facilităţilor). - Incapacitatea de a face faţă competiţiei cu localităţi din zonă (Reghin) sau din regiune (Cluj-Napoca) în privinţa atragerii de investiţii şi dezvoltării economice.

Puncte tari	Puncte slabe	Oportunităţi	Pericole
4. Mediul înconjurător			
- Existenţa unor programme de susţinere a investiţiilor în domeniul protecţiei mediului şi de reabilitare a sistemelor de alimentare cu apă potabilă, canalizare, epurare a apelor uzate şi management al deşeurilor.	- Existenţa unor agenţi economici puternic poluanţi. - Trafic de tranzit intens poluant, în special pe arterele principale şi în zona centrală. - Spaţii verzi insuficiente. - Dificultăţi în retehnologizarea întreprinderilor poluante. - Inexistenţa unei gropi ecologice şi a unui sistem generalizat de colectare a deşeurilor pe categorii.	- Programe naţionale şi regionale pentru reducerea şi prevenirea poluării. - Îmbunătăţirea legii mediului. - Internalizarea costurilor privind protecţia mediului. - Introducerea obligativităţii sistemelor EMAS (Sisteme de Management al Mediului).	- Activităţi poluatoare amonte de oraş, care măresc riscul poluării râului Mureş şi al îmbolnăvirii populaţiei.
5. Infrastructura edilitară şi dezvoltarea urbană			
- Reţea de transport rutier (E60, DN13). - Aeroport. - Cale ferată îngustă, legătura cu zonele greu accesibile. - Reţea de distribuţie a gazelor naturale bine dezvoltată. - Modernizarea echipamentelor de telecomunicaţii şi extinderea telefoniei fixe şi mobile. - Implementarea proiectului ISPA de către Aquaserv SA, privind modernizarea Uzinei de apă, extinderea reţelei de alimentare cu apă potabilă şi canalizare şi reabilitarea Staţiei de epurare Cristeşti.	- Lipsa centurilor rutiere ocolitoare. - Reţea stradală de slabă calitate. - Calea ferată neelectrificată pe relaţia Târgu-Mureş – Războieni. - Inexistenţa căii ferate pe relaţia Târgu-Mureş – Sighişoara. - Calea ferată tranzitează oraşul şi nu există perspective serioase privind scoaterea căii ferate din oraş. - Calea ferată îngustă neutilizată. - Trecerile de nivel cu bariere clasice care îngreunează traficul rutier. - Reţea de distribuţie a energiei termice neperformantă. - Lipsa spaţiului de extindere – „oraş înghesuit”. - Deficit de spaţii verzi. - Zone poluate din cauza traficului de tranzit şi activităţilor economice.	- Construirea centurilor rutiere ocolitoare. - Modernizarea şi includerea în circuitul aerian internaţional a Aeroportului. - Modernizarea şi extinderea căii ferate. - Negocieri cu zona periurbană în scopul transformării zonei într-o aglomeraţie urbană. - Construirea podului peste râul Mureş în comuna periurbană Ungheni. - Accesarea finanţărilor externe (Banca Mondială, Banca Europeană de Reconstrucţie şi Dezvoltare, Uniunea Europeană) privind modernizarea infrastructurii.	- Zone cu pantă accentuată şi alunecări de teren. - Prioritizarea investiţiilor naţionale către alte zone/regiuni.

I.2. OBIECTIVE

Considerații generale

Obiectivele dezvoltării durabile a municipiului Târgu-Mureş ţin cont de două cicluri de schimbări urbane, care s-au produs în ultimii 50 de ani. Specific perioadei anilor `50-`80 ai secolului XX, primul ciclu s-a caracterizat prin expansiunea accelerată a zonelor de locuit în intravilan, ca urmare a dezvoltării industriei prelucrătoare, dar a avut un impact negativ în planul design-ului urban, al habitatului, culturii comunitare şi mediului ambiant şi a condus în cele din urmă la suburbanizare, proliferarea economiei informale, permanentizarea stării de sărăcie, restrângerea şi enclavizarea zonelor de locuit mai bogate. Cel de-al doilea ciclu s-a declanşat după anii `90 ai secolului XX şi se caracterizează prin amplificarea fenomenelor ce au apărut în primul ciclu, la care se adaugă stagnarea demografică pe fondul schimbărilor lente produse în structura economică. Această evoluţie a oraşului este similară cu tendinţele care s-au înregistrat în unele areale urbane ale ţărilor Europei Centrale şi de Est, precum şi în unele areale urbane din ţările periferice ale UE (grupul ţărilor de coeziune: Spania, Portugalia, Grecia). De altfel, se poate constata că, în plan european, dezvoltarea sistemelor urbane a fost mai lentă în zonele cu economie nerestructurată şi periferice, dar mai rapidă în arealele integrate economic şi care au insistat asupra dezvoltării sectorului terţiar, cercetării şi educaţiei.

Schimbările structurale profunde şi rapide au condus la trei tipuri de areale în plină dezvoltare sau regenerare:

i. centrele vechi urbane din Belgia, Marea Britanie, nord-estul Franţei, Luxemburg, Olanda, nordul Germaniei şi Danemarca;

ii. noile centre din sudul Germaniei, nordul Italiei, sud-estul Franţei, centrul şi estul Spaniei;

iii. zonele periferice: restul Spaniei, Grecia, sudul Italiei, Portugalia, vestul Franţei şi Irlanda.

Pe ansamblu, dezvoltarea sau regenerarea unei aşezări urbane este determinată semnificativ de schimbările care se produc în structura economiei locale, în structura populaţiei şi în cultura comunitară. Pe de altă parte, dezvoltarea unui sistem urban este în mod substanţial influenţată de aplicarea unui management adecvat şi axat pe patru ţinte principale: dezvoltarea infrastructurii şi asigurarea accesului la această infrastructură, asigurarea accesului la locuinţă, protecţia mediului ambiant şi diminuarea sărăciei. Totodată, dezvoltarea unui sistem urban trebuie să ţină cont de caracterul limitat al resurselor (de capital uman, natural şi financiar) ce împiedică o autoritate publică să gestioneze toate probleme comunităţii, precum şi de alocarea echilibrată a acestora, având în vedere efectul de evicţiune, potrivit căruia o creştere a cheltuielilor publice determină o reducere a consumului sau investiţiilor private. Ori, autoritatea publică trebuie să evalueze permanent oportunitatea realizării unei investiţii, nu numai în raport cu resursele sale financiare prezente, dar şi cu cele viitoare, precum şi cu opţiunile populaţiei, astfel încât să încurajeze responsabilitatea comunitară şi individuală, precum şi parteneriatul în realizarea unui proiect de dezvoltare locală.

Nu în ultimul rând, dezvoltarea urbană este determinată de redefinirea arhitecturii urbane. Profund afectate de schimbările de concepţie în construcţiile civile monstruoase din anii `50-`80 (blocuri de locuit) şi de kitch-urile arhitectonice ale anilor `90, tradiţiile culturale urbane şi echilibrul social s-ar putea regăsi într-un mediu arhitectonic complet redefinit, care să ia în considerare valorile arhitectonice clasice specifice zonei sau cele de referinţă de tip occidental.

Obiectivul general strategic de dezvoltare durabilă este schimbarea treptată a caracterului preponderent industrial al municipiului, astfel încât acesta să redevină un centru economic în domeniile economice tradiţionale şi ecologice, precum şi, centru regional cultural, de învăţământ, turistic şi financiar.

Obiective generale

Obiectivele principale ale dezvoltării municipiului Târgu-Mureş constau în:

- Dezvoltarea infrastructurii de bază şi asigurarea accesului neîngrădit al populaţiei şi consumatorilor industriali la această infrastructură (apă, electricitate, distribuţie gaze, căi de transport);

- Accesul la locuință;
- Protecția mediului;
- Reducerea sărăciei;
- Regenerarea urbană (regenerarea capitalului natural, în special a terenurilor şi a resurselor de apă contaminate, precum şi reabilitarea urbană prin refacerea şi dezvoltarea centrului istoric, a clădirilor aflate în afara perimetrului istoric delimitat) şi crearea unei aglomerări urbane prin accelerarea negocierii cu zonele adiacente rurale, pentru asigurarea unei dezvoltări corelate şi coordonate.

Ținând cont de condițiile specifice ale zonei, în subsidiar obiectivelor generale, municipiul Târgu-Mureş îşi propune totodată şi îşi asumă responsabilitatea, față de persoanele defavorizate şi pentru conviețuirea etniilor.

Atingerea obiectivelor propuse este posibilă prin încurajarea şi dezvoltarea parteneriatului: în cadrul comunității locale (administrație publică locală-societate civilă/ONG-comunitate de afaceri-instituții de învățământ, cultură şi culte), cu localitățile din zona periurbană şi în cadrul regiunii, cu alte oraşe din țară şi străinătate (oraşe înfrățite).

Principiile de management urban în aplicarea celor cinci obiective, conform principiilor dezvoltării durabile, ale Raportului „Oraşe Europene Durabile"(„European Sustainable Cities, Bruselles, 1996"), Declarației de la Bremen din 1997 şi în spiritul Tratatului de la Amsterdam

Având în vedere că o aşezare urbană nu este un sistem închis, iar realizarea celor cinci obiective generale se întemeiază pe aplicarea unui management care să conducă la dezvoltare şi/sau regenerare urbană, politicile, planificarea strategică urbană, precum şi realizarea programelor şi proiectelor se vor face cu respectarea următoarelor principii:

- dezvoltare durabilă, astfel încât pe termen lung să se producă schimbări majore de cultură şi atitudine în ceea ce priveşte utilizarea resurselor de către populație şi operatorii economici;
- întărirea capacității instituționale prin management eficient, definirea şi restructurarea serviciilor publice în raport cu resursele financiare actuale, cu obiectivele dezvoltării durabile, precum şi cu doleanțele şi cerințele comunității;
- crearea unei rețele de comunicații intermunicipale în scopul schimbului de informații între municipalități cu privire la utilizarea celor mai bune practici (în management urban sau management de proiect);
- realizarea programelor şi proiectelor prin parteneriat public-privat;
- realizarea acelor programe şi proiecte pe care sectorul privat nu le poate finanța;
- integrarea politicilor atât pe orizontală, pentru a se realiza un efect sinergic simultan între sectoare, cât şi pe verticală, având în vedere corelarea şi integrarea politicilor de dezvoltare a oraşului cu politicile de dezvoltare ale județului şi ale regiunii din care face parte;
- managementul resurselor, ce presupune integrarea fluxurilor de resurse energetice, materiale, financiare şi umane, inclusiv într-un ciclu natural;
- utilizarea mecanismelor de piață pentru a atinge ținta durabilității, respectiv emiterea de reglementări pentru eco-taxe şi funcționarea utilităților publice în sistem de piață, evaluarea investițiilor după criterii de mediu, luarea în considerare a problemelor de mediu la întocmirea bugetului local;
- descentralizarea managementului în sectorul energetic;
- design-ul arhitectonic durabil în temeiul căruia se stabilesc reguli privitoare la materialele de construcții, desing-ul unei clădiri, bioclimatul, densitatea clădirilor într-un areal, orientarea spațială a clădirilor, „structuri verzi" în jurul clădirilor, microclimat, eficiență energetică;
- realizarea unui program sau proiect fără a afecta cultura unei comunități, ori pentru a recupera moştenirea culturală şi tradițiile întregii comunități locale;
- interzicerea multiplicării serviciilor publice, dacă acestea nu servesc unei nevoi locale;

- fixarea regulilor de utilizare raţională a terenurilor pentru toate proiectele de dezvoltare în baza planului de urbanism general, ca instrument de planificare spaţială;
- analiza capacităţii tehnice de executie;
- evaluarea eficienţei utilizării resurselor financiare şi umane;
- evaluarea viabilităţii financiare a unui program sau proiect prin prisma veniturilor fiscale obţinute;
- identificarea nevoilor comunităţii locale şi a priorităţilor acesteia; corespondenţa între lansarea unui program sau proiect şi nevoile comunităţii;
- evaluarea nevoilor comunităţilor sărace şi a capacităţii municipalităţii de a asigura accesul acestora la locuinţă, locuri de muncă şi serviciile publice de bază;
- protecţia mediului;
- realizarea unui program sau proiect în parteneriat cu sectorul privat, ori realizarea unui program sau proiect de către sectorul privat, pentru a transfera costurile unei investiţii, dacă există oportunitatea de a obţine profituri viitoare;
- asigurarea publicităţii informaţiilor cu impact în investiţii (informaţii topografice, informaţii statistice privind economia locală şi regională, regulamentul de urbanism, planul de urbanism general şi planurile de urbanism zonal).

Principiile de realizare sau de reabilitare a unei zone de locuit potrivit planului de urbanism general, conform Agendei Habitat de la Istambul, 1996

- Planificarea unei întregi zone de locuit va fi integrată astfel încât să cuprindă clădiri de locuit (individuale sau colective potrivit sistemul de design arhitectonic), clădiri cu destinaţie comercială, parcări, şcoli şi infrastructură edilitară necesară pentru nevoile zilnice ale rezidenţilor;
- Zona de locuit va conţine o diversitate de clădiri;
- În situaţia în care în zonă sunt clădiri istorice (din patrimoniul naţional cultural), acestea vor fi reabilitate (faţadă şi interior), fără a afecta proiectul în baza căruia s-au construit. În nici un caz, aceste clădiri nu vor fi transformate sau demolate;
- Zona de locuit va avea un centru care combină funcţiunile comerciale cu cele civice, culturale şi de agrement;
- Zona va conţine spaţii deschise în formă de scuar, spaţii de verdeaţă sau parcuri;
- Spaţiile deschise vor avea un design care să încurajeze prezenţa rezidenţilor şi pentru a întări relaţiile în cadrul comunităţii sau comunităţilor din acea zona funcţională;
- Vor fi proiectate în mod generos spaţiile pietonale şi de circulaţie cu bicicleta. Acestea vor fi exclusive în centrul istoric al oraşului;
- Terenurile naturale – forestiere, cu vegetaţie floral sau cu luciu de apă vor fi păstrate pe cât posibil sau integrate în parcuri;
- Comunităţile vor respecta regulile de conservare a resurselor şi de reducere a deşeurilor;
- Comunităţile vor utiliza în mod raţional resursele de apă;
- Orientarea străzilor şi plasamentul clădirilor vor contribui la creşterea eficienţei energetice.

Acte şi documente internaţionale, precum şi legislaţia internă în baza cărora s-au fixat obiectivele generale şi se întocmeşte planul de acţiune pentru Agenda Locală 21 Târgu-Mureş

A. Acte şi documente internaţionale

- Agenda Locală 21, 1992;
- Al cincilea Program de acţiune pentru mediu (1993) – o abordare comprehensivă pentru UE: activităţi în probleme urbane, date comparative şi indicatori privind mediul urban şi implementarea iniţiativelor cuprinse în Agenda Locală 21;
- Carta Aalborg (Charter of European Cities & Towns Towards Sustainability), aprobată de către participanţii la Conferinţa Europeană cu

privire la oraşe şi aşezări durabile la Aalborg, Danemarca, 1994;

- Planul de acțiune de la Lisabona, pentru aplicarea Cartei Aalborg din 1994 şi a Agendei Locale 21;
- Raportul „Oraşe Europene Durabile"(„European Sustainable Cities, Bruselles, 1996");
- Declarația de la Bremen din 1997, prin care s-au stabilit principiile parteneriatului între sectorul privat şi municipalități privind dezvoltarea durabilă a oraşelor;
- «Dezvoltare Urbană Durabilă în Uniunea Europeană: Un cadru de acțiune», 1998;
- Apelul de la Hanovra al primarilor de municipii din 36 de țări europene, adoptat la cea de-a treia Conferință a oraşelor şi aşezărilor durabile, Hanovra, Germania, 2000;
- Declarația de la Bremen, Comunitatea de Afaceri şi Municipalitate, Noi Parteneriate pentru secolul XXI;
- Green Paper – Environmental Issues, European Commission, 2000;
- Carta Europeană a Moştenirii Arhitecturale (Charter of the Architectural Heritage) adoptată de Consiliul Europei în octombrie 1975;
- Planul de Acțiune al Comunității în domeniul Moştenirii Culturale (1994);
- Art.151 din Tratatul care stabileşte Comunitatea Europeană – scopul conservării şi dezvoltării moştenirii culturale comune, cu respectarea diversității;
- Art.6 din Tratatul care stabileşte Comunitatea Europeană – protecția mediului trebuie integrată în toate politicile şi activitățile comunitare.

B. Legislație internă:

- Legea administrației publice locale nr. 215/2001;
- Legea serviciilor publice de gospodărie comunală nr.326/2001;
- Legea nr.27/1994 privind impozitele şi taxele locale;
- Legea nr.189/1998 privind finanțele publice locale;
- Legea nr.350/2001 privind amenajarea teritoriului şi urbanismul;
- Legea nr.71/1996 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național - Secțiunea I - Căi de comunicație;
- Legea nr.171/1997 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național - Secțiunea a II-a – Apa;
- Legea nr.5/2000 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național - Secțiunea a III-a - Zone protejate;
- Legea nr.351/ 2001 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național - Secțiunea a IV-a - Rețeaua de localități;
- Legea nr.575/2001 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național - Secțiunea a V-a - Zone de risc natural;
- Legea nr.10/1995 privind calitatea în construcții;
- OG nr.20/1994 privind măsuri pentru reducerea riscului seismic al construcțiilor existente, republicată;
- Legea nr.460/2001 pentru modificarea şi completarea OG nr.20/1994 privind măsuri pentru reducerea riscului seismic al construcțiilor existente;
- OG nr.244/2000 privind siguranța barajelor, aprobată prin Legea nr.466/2001;
- OG nr.65/2001 privind constituirea şi funcționarea parcurilor industriale;
- Legea locuinței nr.114/1996, republicată;
- Legea nr.422/2001 privind protejarea monumentelor istorice;
- Legea nr.10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945 - 22 decembrie 1989;
- Legea nr.213/1998 privind proprietatea publică şi regimul juridic al acesteia;
- Legea nr.219/1998 privind regimul concesiunilor;
- Legea nr.41/1995 pentru aprobarea OG nr.68/1994 privind protejarea patrimoniului cultural național;

- Legea nr.56/1998 privind aprobarea OG nr.24/1997 pentru modificarea şi completarea OG nr.68/1994 privind protejarea patrimoniului cultural național, aprobată prin Legea nr.41/1995;
- OG nr.43/2000 privind protecția patrimoniului arheologic şi declararea unor situri arheologice ca zone de interes național, aprobata prin Legea nr.378/2001;
- OG nr.47/2000 privind stabilirea unor măsuri de protecție a monumentelor istorice care fac parte din Lista patrimoniului mondial, aprobată prin Legea nr.564/2001;
- Legea învățământului nr.84/1995, republicată;
- Legea nr.133/2000 pentru aprobarea OG nr.102/1998 privind formarea profesională continuă prin sistemul educațional;
- Legea nr.33/1995 pentru ratificarea Convenției-cadru pentru protecția minorităților naționale, încheiată la Strasbourg la 1 februarie 1995;
- Legea nr.48/2002 pentru aprobarea OG nr.137/2000 privind prevenirea şi sancționarea tuturor formelor de discriminare;
- Legea protecției mediului nr.137/1995, republicată;
- Legea apelor nr.107/1996;
- OUG nr.236/2000 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei şi faunei sălbatice;
- Legea nr.426/2001 pentru aprobarea OUG nr.78/2000 privind regimul deşeurilor;
- Legea nr.465/2001 pentru aprobarea OUG nr.16/2001 privind gestionarea deşeurilor industriale reciclabile;
- Legea nr.655/2001 pentru aprobarea OUG nr.243/2000 privind protecția atmosferei;
- Legea nr.133/1999 privind stimularea întreprinzătorilor privați pentru înființarea şi dezvoltarea întreprinderilor mici şi mijlocii;
- OUG nr.76/2001 privind simplificarea unor formalități administrative pentru înregistrarea şi autorizarea funcționării comercianților (înființarea birourilor unice în cadrul camerelor de comerț şi industrie).

I.2.1. Dezvoltarea infrastructurii de bază

I.2.1.1. Apa

Pentru gospodărirea şi dezvoltarea durabilă a resurselor de apă vor fi aplicate principiile formulate în Directiva Consiliului European 60/2000/CE.

Obiective pe termen mediu

- Controlul strict al activităților poluante, educarea populației, delimitarea zonei de protecție sanitară în zona captărilor Uzinei de apă, introducerea unui program periodic de dragare în zona prizelor de apă.
- Realizarea acumulărilor în bazinul hidrografic al pârâului Pocloş şi amenajarea pârâurilor Mureşeni şi Beşa pentru reducerea riscului de inundații.
- Realizarea în albia minoră a râului Mureş a lucrărilor necesare pentru oprirea eroziunii talvegului şi refacerea albiei în aval de barajul nr.2, precum şi replantarea malurilor albiei minore a râului Mureş.
- Eliminarea deversărilor de ape uzate menajere în cursurile de apă. Strategia prevede identificarea permanentă a evacuărilor necontrolate de ape uzate menajere în cursurile de apă şi remedierea imediată a defecțiunilor constatate.
- Curățarea albiilor Budiu, Cocoş, Beşa şi a văii din zona podului Calea Sighişoarei.
- Extinderea sistemului zonal de alimentare cu apă şi canalizare spre cartierele periferice ale oraşului şi spre localitățile din zonă.
- Instituirea unei zone de protecție sanitară în jurul bazinului de retenție din strada Libertății.
- Reabilitarea uzinei hidroelectrice de pe canalul Turbinei şi reconstrucția fântânii lui Bodor Peter.
- Adoptarea de către consiliul local a reglementărilor specifice care conduc la modernizarea tehnologiilor de producție şi de epurare a apelor uzate industriale ale SC Azomureş SA. Redactarea planului de acțiune şi analizarea acestuia între oficialii autorității

administrației publice locale şi reprezentanții SC Azomureş SA.

Obiective pe termen lung

- Amenajarea unei zone umede protejate în brațul mort al râului Mureş, amenajarea unei zone de agrement în bucla Mureşului, realizarea de mici lacuri artificiale pe valea pârâurilor, cu caracter nepermanent, din intravilan. În vederea amenajării zonei de agrement din bucla Mureşului, în afara lucrărilor de protecție necesare din intravilan, este indispensabilă realizarea unor lucrări de amenajare complexă a bazinului hidrografic al pârâului Pocloş, amonte de oraş.
- Punerea în valoare a izvoarelor din oraş. Strategia prevede amenajarea unor fântâni arteziene şi a unor zone de recreere în zona izvoarelor.
- Eliminarea deversărilor de ape uzate menajere în cursurile de apă.

I.2.1.2. Infrastructura stradală

Obiective pe termen mediu

- Finalizarea reabilitării străzii Gh. Doja (E60), care face intrarea în oraş dinspre Cluj-Napoca.
- Realizarea drumurilor ocolitoare pe două segmente: Corunca – Sângeorgiu de Mureş (relația Sighişoara - Reghin) şi prelungirea Căii Sighişoarei (relația Cluj-Napoca – Sighişoara).
- Finalizarea pasajului pietonal subteran şi a intersecției din P-ța Victoriei.
- Păstrarea actualei trame stradale şi evitarea măsurilor care duc la creşterea vitezei pe structura stradală existentă. Strategia prevede dezafectarea semafoarelor cu programe fixe, înlocuirea lor cu semafoare cu program variabil în funcție de intensitatea traficului, mutarea spațiilor destinate parcării autovehiculelor pe străzile adiacente arterelor principale de circulație.
- Încurajarea folosirii transportului în comun şi a mijloacelor de transport alternative, îmbunătățirea transportului public.
- Crearea unei rețele de piste pentru biciclete la nivelul oraşului.
- Înființarea unui dispecerat informatizat pentru dirijarea transportului urban de călători.
- Realizarea de îmbrăcăminte asfaltică sau de pavaj a tuturor străzilor existente în municipiu; astfel se rezolvă şi o parte din curățenia străzilor, neantrenându-se pământ pe suprafețele carosabile existente.

Obiective pe termen lung

- Finalizarea centurii ocolitoare, prin realizarea drumului de centură Corunca – Sângeorgiu de Mureş.
- Internalizarea costurilor externe datorate activităților de transport.
- Amenajarea unor parcări auto care să satisfacă, din punct de vedere al capacității şi eficacității, nevoile locuitorilor.
- Realizarea unor zone pietonale.

I.2.1.3. Energia

Obiective

- Elaborarea unei strategii termo-energetice în raport cu evoluția sectorului imobiliar, respectiv cu diversitatea şi expansiunea locuințelor de tip individual.
- Realizarea unui program complex de investiții vizând modernizarea centralelor şi a sistemului centralizat de distribuție a energiei termice şi finalizarea programului de contorizare.
- Creşterea siguranței în exploatare a rețelei electrice.

I.2.1.4. Agricultura

Obiective

- Găsirea unei soluții de mijloc între nevoia de extindere a oraşului ca spațiu construibil şi nevoia în creştere de produse agricole.
- Trecerea la o agricultură cu exploatații private, performante şi profitabile.
- Înființarea de ferme familiale, formate prin cumpărarea sau arendarea de terenuri agricole.
- Asigurarea unei bazei tehnico-materiale moderne şi performante.
- Ameliorarea efectivelor de animale şi îmbunătățirea tehnologiilor de exploatare.
- Promovarea produselor agricole naturale.

I.2.1.5. Industria

- Obiective
- Stimularea înființării unor activități industriale performante, nepoluante.
- Retehnologizarea proceselor de fabricație.
- Recuperarea tradiției micii industrii.
- Dezvoltarea serviciilor financiare şi de consultanță.
- Creşterea nivelului de ocupare a forței de muncă.
- Dezvoltarea sectorului IMM cu activitate în domeniul producției.
- Realizarea parcului industrial/tehnologic.
- Aplicarea principiului „prevenirii poluării", bazat pe o atitudine de inițiativă voluntară la nivelul agentului economic.
- Implementarea unor sisteme de monitorizare a emisiilor în afara amplasamentului unității poluante, pentru a se identifica impactul activității acesteia asupra zonelor protejate.
- Soluționarea problemei eliminării controlate a deşeurilor industriale toxice şi periculoase.

I.2.1.6. IMM-urile şi sectorul privat

Obiective

- Finalizarea procesului de privatizare a societăților de stat.
- Vitalizarea mediului economic local.
- Atragerea de capital străin.
- Implementarea de tehnologii de producție moderne.
- Reconversia şi recalificarea profesională.
- Înființarea parcului industrial/tehnologic.
- Crearea unui sistem eficient de comunicare a IMM-urilor cu autoritățile locale, ONG-uri, asociații profesionale, ştiințifice, civice, culturale, instituții de învățământ etc.
- Sprijinirea dezvoltării cu prioritate a segmentului IMM; în special a celor cu activitate de producție.
- Dezvoltarea unui centru de promovare şi consultanță a IMM.
- Diversificarea ofertei de credite acordate IMM-urilor.
- Acordarea de facilități fiscale, inclusiv la nivel local.
- Colaborarea cu Agenția de Dezvoltare Regională «Centru», patronate, organizații specializate capabile să sprijine inițiativa locală a IMM-urilor.
- Promovarea şi mediatizarea potențialului economic şi a oportunităților de afaceri locale.

I.2.1.7. Transporturile

Obiective

- Modernizarea parcului auto urban de călători.
- Înființarea unui dispecerat informatizat pentru dirijarea transportului urban de călători.
- Înființarea unor noi stații în transportul interurban de călători.

- Înlocuirea barierele clasice cu bariere automate (termen scurt) şi construirea unui nou traseu pentru calea ferată, mutarea gării şi dezafectarea triajului (termen lung).
- Electrificarea căii ferate pe relațiile Târgu-Mureş – Războieni şi Târgu-Mureş – Deda.
- Construirea căii ferate pe relația Târgu-Mureş – Sighişoara.
- Modernizarea Aeroportului Târgu-Mureş la standarde internaționale.

I.2.1.8. Turismul

Obiective

- Îmbunătățirea şi dezvoltarea activității de marketing şi promovare a turismului.
- Diversificarea ofertei şi serviciilor turistice.
- Creşterea calității serviciilor turistice.
- Crearea unei imagini de „oraş turistic".
- Asocierea activității turistice cu educația şi protecția ştiințifică a mediului.
- Revitalizarea Cetății Medievale.
- Dezvoltarea unor programe turistice cu scopul de a introduce oraşul, zona şi regiunea în circuitul turistic internațional prin valorificarea specificității locale.

I.2.1.9. Comerțul

Obiective

- Dezvoltarea rețelei comerciale la standarde ridicate.
- Atragerea marilor comercianți en-gros şi en-detail, care să ofere servicii şi produse de calitate ridicată şi la prețuri accesibile.
- Acordarea atenției cuvenite componentelor de protecție a mediului: depozitarea mărfurilor, generarea de deşeuri şi ambalarea.
- Organizarea piețelor en-gros la limita perimetrului locuit.
- Protejarea aspectului arhitectural-estetic al fațadelor spațiilor comerciale.
- Ridicarea nivelului general de educație şi de calificare profesională în domeniul comerțului şi serviciilor.

I.2.1.10. Comunicațiile

Obiective

- Diversificarea metodelor de comunicare şi informare a cetățenilor.
- Implicarea cetățenilor în analiza şi soluționarea problemelor comunității locale.
- Încorporarea considerentelor de dezvoltare durabilă în educația şi instruirea profesională.
- Crearea unui sentiment de responsabilitate personală şi colectivă asupra mediului.
- Îmbunătățirea calității şi diversificarea serviciilor de telefonie fixă.
- Îmbunătățirea calității serviciilor de poştă.
- Ridicarea nivelului de cultură şi educație prin utilizarea IT.
- Realizarea unui nucleu informațional la nivel de oraş – centru IT virtual.
- Realizarea unei infrastructurii de comunicații performante.
- Dezvoltarea de produse şi servicii IT.

I.2.2. Protecția mediului (ecosistemului urban)

I.2.2.1. Aerul

Obiective pe termen mediu

- Reducerea aportului surselor industriale de emisie şi a aportului traficului rutier la poluarea aerului, gestionarea corespunzătoare a deşeurilor.

- Informarea continuă şi eficientă a minimum 60% din populația municipiului referitor la calitatea aerului.
- Reducerea cu 5dB(A) a nivelului de zgomot produs de centralele termice de cartier ce se învecinează direct cu blocurile de locuințe.
- Reducerea nivelului de zgomot prin interzicerea folosirii sirenelor fabricilor (în special la orele 6 şi 22), oprirea semnalizării acustice la barierele automate.

Obiective pe termen lung

- Limitarea concentrației medii anuale a poluantului oxizi de azot sub pragul de intervenție.
- Reducerea cu 10dB(A) a nivelului de zgomot produs de traficul rutier pe arterele intens circulate.
- Limitarea concentrației medii anuale a poluantului particule în suspensie sub pragul de intervenție.

I.2.2.2. Spațiile verzi

Principalele disfuncționalități în domeniu sunt: lipsa parcurilor mari de agrement şi starea spațiilor verzi din cartierele de locuințe, care sunt deteriorate, neamenajate şi neîntreținute.

Obiective pe termen mediu

- Creşterea cu 10% a spațiului verde din zona centrală a oraşului. Strategia aleasă constă în amenajarea unui aliniament verde pe lungimea cursului pârâului Pócloş, ce ar cuprinde înființarea unei piste pentru biciclişti, care să lege cartierul Tudor Vladimirescu de centrul oraşului şi de zona stadionului municipal. Această lucrare ar necesita o eventuală schimbare a sistemului de circulație din zonă.
- Creşterea cu 10% a spațiului verde din cartierul Dâmbul Pietros. Strategia aleasă constă în amenajarea horticolă şi ecologică a împrejurimii terenului de minifotbal din cartierul Dâmbul Pietros, strada Suceava (proiect pilot), precum şi amenajarea curții din incinta Grădiniței nr.14 cu program prelungit.
- Schimbarea destinației unor spații de joacă şi agrement, ca urmare a modificării structurii pe vârste a locuitorilor (din locuri de joacă în terenuri de sport sau în locuri de recreere şi odihnă).
- Implicarea activă a cetățenilor în realizarea strategiilor, a planurilor de acțiune şi a proiectelor de amenajare horticolă a terenurilor de joacă şi agrement sportiv. Se vor amplasa, în spațiile verzi şi terenurile de joacă amenajate, cutii pentru sugestii şi opinii, prin intermediul cărora beneficiarii obiectivului pot să-şi exprime opiniile referitoare la amenajarea şi întreținerea acestuia. Durabilitatea spațiilor amenajate se va susține şi printr-un program educațional promovat de organizațiile neguvernamentale şi asociațiile sportive.
- Crearea de parcuri de agrement, conform prevederilor din PUG, în zonele versanților cu pericol de alunecări, prin stabilizare şi amenajare.
- Reabilitarea spațiilor verzi din cartiere, prin interzicerea ocupării acestora cu construcții provizorii. Personalizarea zonelor verzi din oraş şi a celor adiacente blocurilor, prin interesarea asociațiilor de proprietari.
- Sporirea suprafețelor de spații verzi să nu se facă doar prin includerea pădurilor limitrofe, ci şi prin amenajarea unor noi spații verzi în intravilan.
- Crearea unui parc municipal de dimensiuni mari (Hipodrom – Bucla Mureşului).
- Crearea unor parcuri cu tematică specifică (parcul vârstnicilor, parcul îndrăgostiților).
- Continuarea plantărilor anuale de copaci ornamentali.
- Crearea unei perdele verzi în zona Calea Sighişoarei.
- Crearea unei perdele verzi (gard viu) în zona Week-End.
- Trecerea la amenajarea parcărilor auto prin dale înierbate.

Obiective pe termen lung

- Îmbunătățirea facilităților pentru dezvoltarea armonioasă a tineretului. Strategia constă în crearea a cinci baze sportive în cartiere şi integrarea lor în spațiile verzi ce vor fi amenajate.
- Creşterea cu 30% a spațiului verde, amenajat corespunzător. Strategia constă în amenajarea de coridoare verzi de-a lungul râului Mureş şi a arterelor rutiere principale, crearea de noi spații verzi în cartierele intens populate şi amenajarea spațiilor verzi din incinta grădinițelor şi şcolilor.
- Reamenajarea horticolă a parcului din incinta Cetății Medievale.
- Asigurarea condițiilor pentru exploatarea maximă a potențialului zonelor de agrement şi recreere din perimetrul periurban. Strategia constă în exploatarea judicioasă a pădurilor ce înconjoară municipiul, prin amenajarea lor sub formă de „păduri parc" sau „păduri de agrement": trupurile Corneşti, Budiu şi Remetea (cca. 1000 ha).

I.2.2.3. Managementul deşeurilor

Un rol important în protejarea mediului îl are un management judicios al deşeurilor, care trebuie să cuprindă câteva principii de bază, stabilite şi adoptate în 1990 de Comunitatea Europeană.

Obiective pe termen mediu

- Informarea permanentă referitor la necesitatea gestionării corespunzătoare a deşeurilor şi implicarea activă a populației în acest proces. Strategia prevede campanii de informare, lansarea unor concursuri stimulative de genul: „curte curată", „locuință ordonată", pentru asociațiile de proprietari şi gospodăriile individuale, consultarea organizațiilor de mediu în elaborarea planurilor de gospodărire a deşeurilor şi implicarea acestora în campaniile de popularizare a planurilor şi deciziilor.
- Elaborarea unei strategii de gospodărire a deşeurilor orăşeneşti şi industriale pe principiile dezvoltării durabile.
- Creşterea cu cca. 10% a procentului de deşeuri valorificate din totalul deşeurilor solide orăşeneşti. Strategia propusă cuprinde colectarea selectivă a deşeurilor dintr-un cartier, în vederea reciclării materialelor refolosibile, demararea unei campanii publicitare puternice în vederea pregătirii populației pentru introducerea noilor scheme de colectare selectivă a deşeurilor menajere şi de reciclare a materialelor şi înființarea unui serviciu telefonic gratuit de informare a cetățenilor cu privire la problemele de gestionare a deşeurilor.
- Înzestrarea asociațiilor de proprietari, a gospodăriilor individuale cu recipienți standardizați pentru colectarea deşeurilor, amenajarea de platforme betonate prevăzute cu guri de scurgere racordate la sistemul de canalizare, în vederea amplasării recipienților de colectare primară.
- Realizarea gropii ecologice regionale pentru depozitarea deşeurilor. Pe teritoriul oraşului au fost identificate două amplasamente destinate selectării şi compactării deşeurilor menajere, datorită eficientizării procesului de colectare.

Obiective pe termen lung

- Recondiționarea terenurilor cu depozite de reziduuri solide cu capacitate epuizată.
- Creşterea cu cca. 30% a procentului de deşeuri valorificate din totalul deşeurilor solide orăşeneşti.
- Reducerea cu 70% a reclamațiilor primite de Primăria Municipiului Târgu-Mureş de la cetățeni, privind colectarea necorespunzătoare a deşeurilor menajere.

I.2.2.4. Zone expuse riscurilor naturale şi antropice

Obiective

- Realizarea acumulărilor de atenuare în bazinul hidrografic al pârâului Pocloş.

- Amenajarea pârâului Beşa şi a pârâului Mureşeni.
- Prevenirea inundării teritoriului apărat prin îndiguire din reţeaua de canalizare. Strategia prevede echiparea gurilor de vărsare a canalelor pluviale şi a canalelor deversoare din sistemul unitar de canalizare cu clapeți de reținere şi/sau, după caz, cu bazine de retenție şi/sau stații de pompare.

I.2.3. Regenerare urbană

I.2.3.1. Dezvoltare şi reabilitare urbană

Obiective

- Promovarea unei politici de cooperare cu Consiliul Județean şi localitățile periurbane (hinderland-ul rural) pentru transformarea zonei într-o aglomerație urbană.
- Elaborarea şi finalizarea strategiei de dezvoltare şi reabilitare urbană, în baza planului de urbanism general, care să ia în considerare:

A. Reabilitare:

- prezervarea arhitecturii vechi a oraşului;
- reabilitarea părții vechi a oraşului, inclusiv a Cetății Medievale;
- asigurarea protecției fondului imobiliar construit cu valoare de patrimoniu, cu valoare istorică, situat în afara Cetății Medievale;

B. Dezvoltare:

- dezvoltarea urbană, prin fixarea centrului de servicii destinat activităților de consultanță managerială, financiară, juridică;
- delimitarea spațiului pentru activități industriale de prelucrare;
- delimitarea zonei pentru construcția unui parc industrial;
- înlocuirea fațadelor clădirilor construite în perioada 1950-1990, care pot fi reabilitate; atragerea în acest scop a asociațiilor de locatari/proprietari şi a operatorilor de piață;
- delimitarea zonelor pentru construcții de locuit, încurajarea construcțiilor individuale sau de tip condominium cu 1-2 nivele;
- dezvoltarea zonei centrale de-a lungul principalelor artere: 22 Decembrie 1989, Gheorghe Doja, 1 Decembrie 1918, în paralel cu dezvoltarea centrelor de cartier pentru degrevarea zonei centrale;
- asigurarea terenurilor pentru construcția şi/sau cumpărarea de locuințe sociale şi pentru tineret;
- completarea şi dezvoltarea echipării edilitare, pentru a încuraja creşterea numărului de locuințe şi înlocuirea treptată a locuințelor tip bloc construite în perioada anilor `50-`80;
- reabilitarea locuințelor din cartierul Rovinari;
- reabilitarea şi modernizarea zonei Valea Rece;
- modernizarea Teatrului de Vară;
- creşterea atractivității Grădinii Zoologice;
- realizarea obiectivului Casa Vârstnicilor;

I.2.3.2. Cultură, artă şi spiritualitate

Obiective

- Realizarea de proiecte comune ale instituțiilor de cultură şi artă profesioniste, ale organizațiilor neguvernamentale de profil şi ale posturilor de televiziune, vizând educarea publicului în spiritul recunoaşterii şi aprecierii valorilor reale, culturale şi artistice.
- Trecerea Teatrului de vară în patrimoniul Consiliului Local.
- Susținerea proiectelor Teatrului Național, Filarmonicii de Stat, Teatrului „Ariel" şi a celorlalte instituții specializate, din resurse financiare guvernamentale şi locale.
- Corelarea activității unităților de învățământ cu instituțiile de cultură şi artă.

- Menținerea concretă a parteneriatului fundațiilor culturale – Forumul Fundațiilor Culturale, în programul de restituiri culturale târgumureşene (editări, comemorări, aniversări, evocări, festivaluri, concursuri etc.).
- Organizarea, cu asistența primăriei, a unor cursuri de training în management cultural.
- Lărgirea accesului la cursurile de management cultural desfăşurate de instituțiile de învățământ şi ONG-uri.
- Sprijinirea festivalurilor anuale: „Zilele Muzicale Târgumureşene", Festivalul Internațional „In memoriam Constantin Silvestri" şi Festivalul „Musica Sacra", din fonduri locale.
- Continuarea şi îmbogățirea programelor desfăşurate în cadrul „Zilelor Târgumureşene".
- Continuarea susținerii proiectului „Senior al Municipiului Târgu-Mureş".
- Colaborarea şi sprijinirea cultelor religioase prin realizarea unor proiecte comune în domeniu.

I.2.3.3. Sport şi agrement

Obiective

A. Din punct de vedere al bazei materiale

În sistemul de învățământ

- Amenajarea şi dotarea locurilor de joacă şi a terenurilor destinate inițierii sportive în cele 40 de grădinițe.
- Amenajarea şi dotarea terenurilor şi a sălilor de sport în cele 20 de şcoli generale şi 16 licee şi grupuri şcolare.

În cartiere şi zone dens populate

- Amenajarea şi dotarea locurilor de joacă, în cazuri justificate reducerea ca număr prin crearea unor zone mai întinse (eventual prin comasare), dotate complex, amplasate în zone verzi, la distanțe optime de locuințe.
- Amenajarea unor baze sportive complexe pentru mai multe tipuri de activități sportive (fotbal, baschet, volei, badminton, tenis etc.), unde asociațiile şi cluburile din cartiere să desfăşoare activități sportive organizate.

În zone de agrement

- Amenajarea unor alei (piste de sănătate) în zona Platoului Corneşti.

Pentru bazele sportive de interes municipal şi național

- Preluarea de către municipalitate a bazelor existente, repararea şi modernizarea lor (Parcul Municipal, patinoar, ştrand etc.) şi redarea lor circuitului sportiv.
- Susținerea sportului şcolar şi de performanță, prin amenajarea „Buclei Mureşului", conform proiectului.

B. Din punct de vedere organizatoric se impune stimularea şi sprijinirea înființării de asociații şi cluburi sportive:

- La nivelul tuturor unităților de învățământ preuniversitar (gimnazii, licee, grupuri şcolare) şi universitar (la nivel de facultăți, secții etc.), care să fie afiliate la Federația Sportului Şcolar şi Universitar.
- La nivelul cartierelor şi zonelor dens populate, care să administreze un număr minim necesar de terenuri şi baze sportive, prezentând garanția desfăşurării unor activități cu un număr mare de practicanți la ramurile sportive preferate.
- La nivelul zonelor de agrement, în scopul sprijinirii Administrației Publice Locale în amenajarea bazelor sportive (piste de sănătate) şi ulterior a organizzării de activități în aceste zone.
- La nivelul "Sportului pentru toți", la acele ramuri sportive care nu există încă, sau la nivelul acelor grupuri sociale care doresc să desfăşoare o activitate sportivă continuă.

- La nivel municipal (club sportiv municipal) pentru ramurile sportive cu tradiție în municipiul nostru.
- La nivel municipal (Asociația Municipală "Sportul pentru toți"), care va avea menirea de a ajuta asociațiile şi cluburile sportive în efortul lor de a îmbunătăți activitatea sportivă de masă, conlucrând cu mass-media în vederea popularizării posibilităților de practicare a activităților fizice şi sportive pentru sănătate, educație şi recreere.

I.2.4. Reducerea sărăciei

I.2.4.1. Educația formală

Principala problemă identificată este neconcordanța între cererea de pe piața muncii şi calificările asigurate de învățământul tehnic şi profesional (liceu, şcoală profesională şi şcoală complementară de ucenici).

Obiective

Învățământul formal trebuie permanent relaționat cu mediul social-economic şi politic. El are menirea să realizeze oferta de educație pe o arie tematică largă, pentru a satisface necesitățile şi posibilitățile de absorbție a forței de muncă din zona sa geografică.

Relaționarea cu mediul social-economic şi politic nu trebuie să rămână o inițiativă doar a unităților de învățământ, ci şi a comunității locale, acesta fiind un obiectiv general strategic.

El se poate realiza prin înfăptuirea următoarelor obiective specifice:

- Realizarea unui recensământ al copiilor pe zone, precum şi o analiză a spațiilor de învățământ disponibile în fiecare cartier.
- Extinderea la parterul blocurilor a spațiilor destinate învățământului preşcolar, cu precizarea limitelor unor spații de joacă.
- Stimularea înființării de grădinițe particulare.
- Modernizarea infrastructurii şi dotărilor sistemului de învățământ.

- Crearea unui pol de învățământ superior, ca un complex universitar şi de cercetare.
- Introducerea sistemului „vaucher" în învățământul obligatoriu (existența unor înscrisuri privind sumele alocate în bugetul local pentru educație, socotite/cap de elev, pe care părinții, pe baza opțiunii neîngrădite, să le poată transfera la şcoala preferată; instituțiile cu mai mulți elevi ar beneficia automat de fonduri bugetare mai mari, aşa cum universitățile cu mai mulți studenți posedă resurse mai bogate), competiția dintre şcoli generând o calitate superioară a actului educativ.
- Realizarea unui sistem de transport al copiilor la şcolile mai îndepărtate, cu autobuze locale, pentru descongestionarea unor unități şcolare supraaglomerate, precum cele din cartierul Tudor Vladimirescu.
- Suplimentarea posturilor de consilieri şi psihologi şcolari, necesitate care se impune ca urmare a creşterii ratei divorțurilor, a comportamentului deviant şi a consumului de alcool şi droguri.
- Susținerea unor «work-shop»-uri pe probleme de comunicare în grupurile de adolescenți.
- Modernizarea şi actualizarea programelor de educație, a bazei materiale şi tehnologice, în acord cu cerințele pregătirii pentru societatea informațională.
- Realizarea unui studiu pe piața locală a forței de muncă, justificat de două aspecte: inflația de diplome (respectiv numărul lor mare față de oferta posturilor corespunzătoare) şi devalorizarea diplomelor (în sensul semnificației lor tot mai scăzute şi al abilităților deloc omogene asigurate de diplome egale).
- Organizarea şi finanțarea unui curs practic de terminologie ştiințifică maghiară şi a unui curs practic de terminologie ştiințifică română, dat fiind faptul că în municipiul Târgu-Mureş comunitatea este alcătuită din interfețe multiculturale.
- Furnizarea fundamentelor pentru educația ulterioară şi pentru atitudinile necesare viitorului loc de muncă, prin programe de formare profesională adaptate cerințelor socio-economice ale municipiului.

- Organizarea unui centru județean de formare profesională, prin conversie şi reconversie profesională, în cadrul unei unități de învățământ specializată şi acreditată în acest sens.
- Realizarea unei baze de date (cu actualizare lunară) cu privire la structura învățământului profesional şi tehnic, cererea de pe piața muncii şi situația şomerilor pe meserii, care să poată fi consultată de părinți, elevi, şcoli, Inspectoratul Şcolar Județean şi firme.

I.2.4.2. Educația informală

Obiective

Dezvoltarea educației informale, ca alternativă şi completare a educației formale, este *obiectivul general strategic*, prin realizarea unui parteneriat între sistemul de educație oferit de stat şi alternativele educaționale oferite de ONG–uri.

Obiectivele specifice sunt următoarele:

- Realizarea unui catalog cu ofertele educaționale alternative.
- Crearea unui web-site privind posibilitățile de educație în afara sistemului şcolar.
- Identificarea unor direcții de educație insuficient acoperite până în prezent de educația formală şi informală, pentru dezvoltarea de programe în domeniul noilor tendințe ale educației:
  - pentru integrare europeană şi globalizare
  - pentru protecția mediului
  - pentru o societate informațională
  - privind istoria locală
  - abordarea interdisciplinară a problemelor lumii moderne.
- Crearea unui centru la Complexul de Agrement şi Sport „Mureşul" cu titulatura „Tabăra de acasă", care să înglobeze activități desfăşurate în mod organizat: activități sportive, expoziții, manifestări culturale, întâlniri de afaceri etc.

I.2.4.3. Formarea resurselor umane

Obiective

- Crearea unei legături între comunitatea locală şi AJOFM, Primărie şi Inspectoratul Şcolar Județean, în vederea analizării situației şi elaborării unor strategii comune şi eficiente.
- Crearea de unități formatoare la locul de muncă pentru domeniile noi solicitate pe piața muncii.
- Realizarea de studii şi sondaje care să evidențieze necesitățile, cerințele şi exigențele pieței muncii, atât în prezent cât şi pentru următorii 5 ani, dat fiind faptul că un ciclu educațional durează între 3 şi 4 ani de studiu.
- Includerea unor materii în curriculum-ul educațional (opțional) al unităților de învățământ, care să asigure pregătirea de bază în domeniile căutate pe piața muncii.
- Extinderea funcției educative a societății la un ansamblu de instituții formative (şcoala şi universitatea, dar şi mass-media, familia, comunitățile, instituțiile, societățile comerciale, ONG-urile).
- Diversificarea şi extinderea ofertei de educație permanentă.
- Coordonarea instituțională a principalilor parteneri ai proceselor educaționale (instituțiile publice şi societatea civilă, instituțiile politice, partenerii sociali, centrele de inovare şi dezvoltare).

I.2.4.4. Tineretul

Obiective

- Sporirea participării tinerilor la viața economică, prin proiecte pilot în afaceri şi experimentarea unor centre pentru dezvoltarea şi folosirea eficientă a resurselor umane.
- Valorificarea potențialului creativ al tineretului, prin stimularea activităților tehnico-aplicative în domeniul informatic, prin cultivarea grijii autorității locale față de tinerii talentați.

- Acordarea de şanse egale tuturor tinerilor, pe parcursul întregului proces educaţional. Tinerii sunt şi trebuie să fie egali în cadrul procesului de învăţământ. Tocmai de aceea vor fi eliminate practicile care favorizează orice fel de discriminări.
- Sprijinirea restructurării sistemelor de educaţie şi instruire pentru tineret, în sensul promovării cunoaşterii limbii, culturii şi tradiţiilor naţionale.
- Crearea condiţiilor care să asigure sporirea participării tinerilor la viaţa economică, prin promovarea unui sistem formativ pentru a facilita mobilitatea tinerilor între sistemul de învăţământ şi piaţa muncii.
- Stimularea aptitudinilor anteprenoriale ale tinerilor, prin învăţare şi prin implicarea acestora în structurile economice private, inclusiv prin acordarea de credite şi facilităţi fiscale.
- Facilitarea accesului tinerilor pe piaţa muncii, a adaptării şi readaptării acestora la rigorile economiei de piaţă.
- Iniţierea şi susţinerea de programe de informare, consiliere şi orientare profesională a tinerilor, precum şi susţinerea de iniţiative în domeniul consilierii de carieră, reconversiei profesionale şi medierii muncii.
- Valorificarea potenţialului creativ al tinerilor prin alfabetizarea şi specializarea în domeniul tehnicii de calcul şi utilizării tehnologiei moderne, construirea unui sistem formativ adaptat evoluţiei şcolare a tinerilor supradotaţi şi înfiinţarea unor centre de valorificare a creativităţii tehnico-ştiinţifice.
- Organizarea de cursuri şi training-uri pentru dezvoltarea personalităţii, aptitudinilor şi spiritului de iniţiativă, decizie, responsabilitate, conducere, comunicare, management de proiecte, muncă în echipă.
- Organizarea de programme culturale, cursuri, tabere şi training-uri pentru promovarea comunicării interetnice şi a educaţiei interculturale.

I.2.4.5. Şomajul

Obiective

- Organizarea de cursuri de recalificare în diverse meserii, pentru care există cerere pe piaţa muncii.
- Asistarea psihologică şi socială pentru prevenirea apariţiei fenomenelor deviante.
- Monitorizarea permanentă a pieţei locurilor de muncă şi asigurarea accesului la informaţie pentru a diminua fenomenul de asimetrie. În acest sens, Consiliul Local împreună cu oficiile de muncă teritoriale vor implementa un serviciu computerizat de informare a publicului.
- Organizarea de cursuri de recalificare în cadrul unor instituţii de învăţământ bine organizate, acreditate, pentru a forma muncitori calificaţi, a căror diplomă să poarte antetul Ministerului Educaţiei Naţionale, pentru a fi recunoscută în ţară şi străinătate.

I.2.5. Responsabilitatea faţă de zonele adiacente rurale

Obiective

- Colaborarea cu comunele periurbane pentru asigurarea unei dezvoltări corelate a zonei.
- Organizarea unui centru en-gros pentru colectarea produselor agricole, în scopul dirijării lor către comerţul en-detail, precum şi pentru procurarea mărfurilor de lungă folosinţă, de consum sau a utilajelor de către fermieri.
- Repunerea în funcţiune a fermelor legumicole şi a serelor dezafectate din zona „DAFCOCHIM".
- Protejarea livezilor existente, pentru o bună aprovizionare a oraşului cu fructe.
- Revizuirea suprafeţelor de teren agricol trecute în intravilan fără forme legale.

I.2.6. Responsabilitatea față de persoanele defavorizate

I.2.6.1. Situația vârstnicilor

Obiective

- Dezvoltarea unui sistem de îngrijire medico–socială la domiciliu, de tip «home–care», pentru persoanele vârstnice dependente, cu venituri modeste, lipsite de suport informal real (vecini, rude, prieteni) sau bolnavi care necesită îngrijire de durată, fiind imobilizați la pat.
- Acordarea de facilități privind protecția socială a pensionarilor, privind reducerea cu un anumit procent a impozitelor pe locuințe pentru cei cu venituri modeste.
- Acordarea de gratuități pe mijloacele de transport în comun de pe raza municipiului Târgu-Mureş, pentru pensionarii în vârstă de peste 65 ani.
- Înființarea în cartierele oraşului a unor "Centre de Distribuire a Ajutoarelor Umanitare" pentru pensionarii cu situație materială precară.
- Implicarea autorităților, cu atribuții în domeniul protecției persoanelor vârstnice, în stoparea degradării condițiilor de viață.

I.2.6.2. Situația copiilor defavorizați

Obiective

- Asistarea copiilor proveniți din familii de rromi sau din familii destrămate sau cu grave probleme economice, în scopul participării acestora la actul de educație, precum şi la activitățile culturale.
- Organizarea de cursuri de calificare profesională pentru adolescenți; interzicerea angajării în muncă a tinerilor sub 16 ani.
- Consilierea şi reintegrarea socială a elevilor exmatriculați din şcoli din diverse motive.

I.2.6.3. Situația persoanelor cu handicap sever

La finele anului 2001, în județul Mureş erau înregistrate aproximativ 3.000 de persoane cu handicap, din care 800 în Târgu-Mureş.

Obiective

- Programe de consiliere a părinților în vederea păstrării copiilor cu handicap sever în familie.
- Formarea unor deprinderi de muncă (după capacitate), în vederea ocupării timpului persoanei cu handicap în mod plăcut şi util.
- Încurajarea înființării unor cluburi sau centre de zi.
- Pregătirea profesională a persoanele cu handicap social (tineri orfani crescuți în diferite case de copii până la vârsta de 18 ani), urmărindu-se asigurarea unui post (la vârsta de 16-17 ani) conform calificării lor.
- Acordarea unui sprijin material atelierelor ocupaționale pentru formarea unor priceperi, deprinderi de muncă utilă la tinerii cu handicap mental.
- Construirea unor case cu 4-5 garsoniere pentru tinerii cu handicap mental, pentru a se evita marginalizarea acestora de către societate.
- Încurajarea înființării unor centre de zi de tip familial pentru persoane cu handicap, pentru activitatea specializată de recuperare şi socializare.
- Identificarea tuturor factorilor şi coordonarea acestora pentru ca toate activitățile din domeniu să se desfăşoare sub aceeaşi „umbrelă" – ONG-urile să preia inițiativa, iar primăria să ajute material activitatea acestora.

I.2.7. Conviețuirea etniilor

Obiective pe termen mediu

- Promovarea multilingvismului în relațiile dintre autorități şi cetățeni, promovarea multilingvismului prin afişaje cu caracter informațional (denumiri de străzi şi alte

indicatoare topografice), promovarea multiculturalismului cu ocazia manifestărilor organizate în oraş.

- Dezvoltarea educației în limbile minorităților, prin crearea secțiilor de limbă maghiară în toate specializările şi la toate nivelurile de învățământ şi realizarea unui echilibru privind limba de predare, în conformitate cu proporționalitatea comunităților etnice şi nevoile lor.
- Formarea continuă a pedagogilor rromi.

Obiective pe termen lung

- Constituirea unui grup de lucru la nivelul primăriei pentru elaborarea unui program pe problemele rromilor şi integrarea lor socială. Identificarea sistemului de învățământ adecvat comunităților de rromi, în scopul integrării lor sociale şi acceptării valorilor urbane ale comunităților cu care conviețuiesc.

I.2.8. Societatea civilă (sectorul ONG)

Obiective

- Dezvoltarea parteneriatului dintre societatea civilă şi administrația publică locală.
- Derularea de programe în parteneriat de către primărie cu ONG-urile din toate domeniile: social, ecologie, economic, cultural, educațional, tineret, sănătate, sport.
- Formarea unui parteneriat între ONG-urile din sectorul IMM, de protecția mediului şi social pentru promovarea strategiei şi a conceptului de dezvoltare durabilă şi identificarea modalităților de implementare a Strategiei.
- Negocieri şi colaborări cu Liga Asociațiilor de Proprietari şi cu instituțiile de învățământ pentru formarea unor administratori de asociații calificați.

I.2.9. Siguranța şi ordinea publică

Obiective

- Intensificarea activităților educaționale în familie, şcoală, biserică şi mass-media.
- Sincronizarea mai bună a acțiunilor administrației publice locale şi a organelor ordinii publice (Poliție, Jandarmerie şi Gardieni Publici).
- Înființarea de secții de poliție în principalele cartiere.
- Crearea de locuri de muncă, prin investiții noi şi înlesniri acordate investitorilor.
- Amenajarea de centre de triere şi asistență socială pentru minorii lipsiți de supraveghere, care vagabondează şi cerşesc, precum şi pentru persoanele majore lipsite de spații de locuit, mijloace de existență, care practică prostituția sau cerşesc.
- Îmbunătățirea sistemului de iluminat public în toate zonele oraşului.
- Îmbunătățirea dotării cu mijloace auto, tehnică de comunicare, dotare individuală de autoapărare şi intervenție a agenților de ordine, gardienilor publici şi jandarmilor.
- Finalizarea construirii drumului de centură în vederea eliminării traficului greu şi de tranzit din zonele interioare ale oraşului.
- Supravegherea electronică a intersecțiilor, parcărilor şi altor zone aglomerate, în scopul prevenirii furturilor de/din autovehicule.
- Amenajarea unor parcări moderne pentru decongestionarea arterelor de circulație, a aleilor.
- Schimbarea indicatoarelor de circulație vechi cu indicatoare noi, reflectorizante, în paralel cu revizuirea întregului sistem de semaforizare, creându-se undă verde continuă pe arterele principale.
- O mai bună colaborare, eventual reglementată prin protocoale ferme, între instituțiile responsabile în prevenirea şi diminuarea delicvenței juvenile.
- Înființarea unui centru de minori, asigurat cu pază, care să ofere asistență specializată, unde

să existe spaţii pentru minorii care au comis fapte penale.

- Reintegrarea delicvenţilor în comunitate.
- Măsuri legislative, care să încurajeze agenţii economici să angajeze persoane care provin din case de copii, penitenciare şi sunt calificaţi într-o meserie.

■

- Implicarea mai concretă a organizaţiilor neguvernamentale în munca de prevenţie.
- Prezenţa mai susţinută a autorităţilor în şcoli, atât cadre din poliţie cât şi din penitenciar.
- Colaborarea între autorităţi locale şi organizaţiile neguvernamentale în prevenirea consumului de droguri.

II. PLANUL LOCAL DE ACȚIUNE

II.1. Considerații generale

Planul Local de Acțiune (PLA) - ca instrument de planificare şi implementare - conține un **set de politici** pe domenii de activitate ce se aplică într-un termen determinat în scopul realizării obiectivelor generale fixate într-o strategie. Termenul de realizare a planului local de acțiune trebuie să corespundă termenului de 10-20 de ani, fixat pentru realizarea Strategiei Locale de Dezvoltare Durabilă (SLDD).

Planul de acțiune este procesul participativ de dezvoltare a unui plan relativ scurt, care utilizează resurse disponibile pentru a atinge obiective limitate, de obicei într-o zonă bine definită.

Avantajul principal posibilitatea realizării pe termen scurt. Prin natura sa, este inovativ şi flexibil. O problemă o poate constitui lipsa sprijinului specific legal, dacă nu este legat de un plan legiferat; un alt potențial pericol este rezolvarea de tip ad-hoc.

Planul de acțiune este, de fapt, utilizarea bunului simț. Dacă este nevoie de suportul altor persoane sau organizații pentru atingerea unui obiectiv, iar cooperarea lor este voluntară, atunci este vital să se obțină sprijinul acestora prin însuşi procesul de planificare.

În literatura de specialitate, se consideră că planul de acțiune are următoarele caracteristici de bază:

- Este orientat către implementare;
- Acționează pentru a aborda problemele într-un cadru temporal bine stabilit;
- Se referă la o zonă bine definită;
- Este inovativ, anti-rutină;
- Trebuie asumat de către cei implicați;
- Problema abordată trebuie să fie una legitimă;
- Se referă la resurse realiste, disponibile;
- Cei implicați pot învăța din proces.

Periodic, PLA va fi revizuit, astfel încât țintele fixate să țină cont de evoluția macroeconomică la nivel național, starea economiei la nivel regional şi local, precum şi de opiniile comunității locale cu privire la implementarea lui. Cu cât revizuirea se face la intervale mai scurte, cu atât marja de eroare în privința evaluării resurselor la un proiect este mai mică, având în vedere că, pe măsură ce se înaintează în timp, variabilele economice ce trebuie luate în calcul la o prognoză economică se multiplică.

II.2. Principii și condiții

Planul Local de Acțiune se adresează comunității locale, drept pentru care măsurile, numărul acestora şi prioritizarea lor, precum şi mecanismele instituționale de aplicare trebuie să țină seama de interesele acestei comunități.

În PLA orice măsură ce se concretizează într-un program, sub-program ori proiect va ține cont de următoarele aspecte:

- concordanța între țintele fixate în programe, sub-programe, proiecte cu obiectivele generale cuprinse în Strategia Locală de Dezvoltare Durabilă;
- existența unor resurse financiare limitate, care determină modalitatea de finanțare şi mecanismele juridice pe care se întemeiază un program, sub-program sau proiect;
- evitarea efectului de evicțiune, având în vedere resursele limitate; autoritatea publică locală va evalua permanent oportunitatea realizării unei investiții, nu numai în raport cu resursele sale financiare prezente, ci şi cu cele viitoare, dar şi cu opțiunile populației, astfel încât să încurajeze responsabilitatea comunitară şi individuală, precum şi parteneriatul în realizarea unui proiect de dezvoltare locală;
- gradul de popularizare (cunoaştere publică) prin diseminarea informației în rândul comunității locale, care presupune existența mecanismului de dezbateri şi consultări publice;

- implicarea părților interesate în realizarea unui program, sub-program sau proiect;
- norme de reglementare versus norme de autoreglementare. Autoritatea locală va avea în vedere că sunt situații în care organizațiile non-profit sau asociațiile profesionale îşi pot fixa reguli pe baze voluntare, în situația realizării unui proiect fără intervenția autorității publice prin reglementări. De aceea, este bine să se evite suprareglementarea.

II.3. Măsuri de întărire a capacității instituționale

II.3.1. Pregătirea şi perfecționarea resurselor umane

Pentru atingerea obiectivelor propuse, Primăria Municipiului Târgu-Mureş trebuie să-şi întărească capacitatea instituțională la toate nivele de decizie şi execuție. Aceasta presupune nu doar atragerea de resurse financiare suficiente realizării investițiilor, ci şi ridicarea nivelului de pregătire şi specializare a resurselor umane, identificarea celor mai eficiente mecanisme de comunicare, precum şi reanalizarea cadrului de alocare a atribuțiilor şi responsabilităților.

Dezvoltarea şi întărirea capacității instituționale este un proces de durată. Administrația publică locală trebuie să acționeze în sensul producerii unei schimbări de profunzime a mentalității şi atitudinii funcționarilor publici față de relația cetățean – administrație, ca o condiție a creşterii credibilității administrației publice.

În acest sens, autoritatea locală s-a preocupat continuu de participarea funcționarilor săi la cursuri de pregătire şi specializare. Dintre acestea amintim:

Organizator	Denumire curs	Durata	Nr. participanți
CODECS	Pregătire de formatori	3 zile	15
CODECS	Funcționarea şi managementul APL	3 zile	12
CODECS	Management antreprenorial şi parteneriat	3 zile	13
CODECS	Rolul comunicării şi sistemul informațional	3 zile	12
CODECS	Costuri şi tehnici bugetare în APL	3 zile	15
CODECS	Planul de afaceri - instrument de lucru managerial	3 zile	15
CODECS	Managementul proiectelor şi dezvoltarea regională	3 zile	13
CODECS	Abilități în furnizarea serviciilor către clienții APL	3 zile	19
CODECS	Protecția consumatorului	3 zile	13
CNFCAPL	Managementul proiectelor cu finanțare UE	5 zile	4
CNFCAPL	Execuția creanțelor bugetare	5 zile	4
Fundația pentru Dezvoltare Umană	Managementul proiectelor de servicii sociale	3 luni	2

Procesul de instruire şi perfecționare va continua şi pe viitor. Strategia executivului în acest domeniu are în vedere două direcții principale:

- perfecționarea continuă, prin participarea la cel puțin un curs pe an a tuturor funcționarilor
- stabilirea de parteneriate public-privat şi/sau public-public pentru organizarea cursurilor.

II.3.2. Studii şi proiecte

Întărirea capacității instituționale, precum şi obiectivele dezvoltării durabile identificate, nu se pot concretiza în lipsa unor proiecte şi studii de dezvoltare şi regenerare urbană. Acestea sunt mai mult decât necesare având în vedere evoluția urbană în cele două etape (până în anii 80 şi după 1990), dar mai ales tendințele de dezvoltare şi extindere actuale.

Astfel, după elaborarea şi adoptarea Planului Urbanistic General, la nivelul legislativului şi executivului s-a luat decizia de a trece la elaborarea într-un ritm accelerat a studiilor şi planurilor necesare fundamentării dezvoltării şi regenerării urbane. Dintre acestea, în perioada imediat următoare sunt prevăzute a se realiza:

- PUZ Reamenajare zona centrală
- PUZ Reamenajare Complexul de Agrement şi Sport MUREŞUL
- PUZ Voiniceni – Remetea
- PUZ Spitalul Județean
- PUZ Platoul Corneşti – Zoo
- PUZ Calea Sighişoarei – Livezeni
- PUZ Calea Sighişoarei – Păşunii
- PUZ Parc industrial
- PUD Locuințe pentru tinerii medici 1 Decembrie 1918
- PUD Locuințe pentru tineri ANL Predeal
- PUD Locuințe pentru tineri ANL Suceava
- Cadastrul municipiului

II.3.3. Parteneriate

Nu se poate vorbi de o întărire a capacității instituționale fără existența unor parteneriate public-privat şi public-public. Dintre cele mai importante amintim:

Parteneri	Domeniul	Tipul parteneriatului
Primăria SC Transport local SA SC Siletina Impex SRL	Transportul urban de călători	Public-privat
Primăria SC Salubriserv SA	Colectarea şi administrarea rampei de gunoi	Public-privat
Primăria SC Salubriserv SA Penitenciarul Târgu-Mureş	Întreținerea curățeniei stradale	Public-privat
Primăria SC BIG Aluminium SRL	Amenajare refugii călători	Public-privat
Primăria SC Citadin Prest SA	Reparații drumuri şi şcoli	Public-privat
Primăria Banca Comercială Română	Emiterea de obligațiuni municipale	Public-privat
Primăria SC Blue Star Design SRL	Afişaj stradal	Public-privat
Primăria Unilever România SA	Amenajarea Parcului Delma	Public-privat
Primăria SC Dentimod SRL	Confecționare mobilier urban	Public-privat
Primăria SC ACSA SA	Modernizarea şi dezvoltarea CASM	Public-privat

Parteneri	Domeniul	Tipul parteneriatului
Primăria SC SOCOT SA	Reabilitarea str. Gh. Doja	Public-privat
Primăria Consiliul Județean Mureş	Administrarea Aeroportului Târgu-Mureş	Public-public
Primăria CPAIMM	Dezvoltarea sectorului IMM	Public-public
Primăria ANL	Construirea de locuințe pentru tineri	Public-public
Primăria Asociațiile de proprietari	Administrarea zonelor adiacente blocurilor de locuințe	Public-public
Primăria RTI	Elaborarea Strategiei de Marketing Urban	Public-privat
Primăria CNDD WS Atkins	Elaborarea Planului Local de Dezvoltare Durabilă	Public-privat
Primăria Primăria Sect. XI Budapesta	Rețea de comúnicație intermunicipală	Public-public
Primăria Primăria Zalaegerszeg	Rețea de comunicație intermunicipală	Public-public
Primăria Primăria Szeged	Rețea de comunicație intermunicipală	Public-public
Primăria Primăria Kecskemet	Rețea de comunicație intermunicipală	Public-public
Primăria Primăria Baja	Rețea de comunicație intermunicipală	Public-public
Primăria Primăria Guzelcamli	Rețea de comunicație intermunicipală	Public-public
Primăria Primăria Ilmenau	Rețea de comunicație intermunicipală	Public-public
Primăria Primăria Bourmouth	Rețea de comunicație intermunicipală	Public-public

II.4. Proiecția financiară 2002-2006 (mii lei)

Bugetul local reflectă evoluția activității economico-sociale din municipiul Târgu-Mureş, care se încadrează în tendințele regionale şi naționale de dezvoltare.

Urmărind structura bugetului de cheltuieli, ponderea cea mai mare o au cele referitoare la cheltuielile social-culturale (cca. 44%) şi cheltuielile cu serviciile şi dezvoltarea publică, locuințe, mediu şi ape (cca. 33%). Acest fapt reflectă preocuparea autorității locale față de satisfacerea nevoilor socio-culturale şi dezvoltare urbană şi protecție a mediului.

II.4.1. Veniturile bugetului local

Nr. Crt.	Venituri	Buget 2002	Propuneri 2003	Estimări 2004	Estimări 2005	Estimări 2006
1.	Venituri proprii	254.865.000	305.838.000	367.005.600	440.406.720	484.447.392
1.1.	Venituri curente	198.135.000	237.762.000	285.314.400	342.377.280	376.615.008
1.2.	Venituri de capital	2.7000.000	3.240.000	3.888.000	4.665.600	5.132.160
1.3.	Venituri cu destinație specială	54.030.000	64.836.000	77.803.200	93.363.840	102.700.224
2.	Prelevări din bugetul de stat	554.071.697	664.886.036	797.863.244	957.435.892	1.053.179.482
3.	Subvenții	1.553.370	1.864.043	2.236.853	2.684.224	2.952.645
4.	Împrumuturi	20.000.000	24.000.000	28.800.000	34.560.000	38.016.000
5.	**TOTAL**	**830.490.067**	**996.588.080**	**1.195.905.696**	**1.435.086.836**	**1.578.595.519**

II.4.2. Cheltuielile bugetului local

Nr. Crt.	Cheltuieli	Buget 2002	Propuneri 2003	Estimări 2004	Estimări 2005	Estimări 2006
1.	**TOTAL**	**830.490.067**	**996.588.080**	**1.195.905.696**	**1.435.086.836**	**1.578.595.519**
2.	Servicii publice generale	45.706.000	54.847.200	65.816.640	78.979.968	86.877.965
3.	Cheltuieli social-culturale	365.640.609	449.372.041	551.970.420	662.364.504	728.600.954
3.1.	Învățământ	313.939.000	376.726.800	452.072.160	542.486.592	596.735.251
3.2.	Sănătate	10.219.000	12.262.800	14.715.360	17.658.432	19.424.275
3.3.	Cultură, religie şi acțiuni privind activitatea sportivă şi de tineret	15.940.000	19.128.000	22.953.600	27.544.320	30.298.752
3.4.	Asistență socială, alocații, pensii, ajutoare şi indemnizații	25.542.609	41.254.441	62.229.300	74.675.160	82.142.676
4.	Servicii şi dezvoltare publică, locuințe, mediu şi ape	274.039.370	318.243.934	369.168.750	443.002.500	487.302.750
5.	Acțiuni economice	61.800.000	74.160.000	88.992.000	106.790.400	117.469.440
5.1.	Agricultura şi silvicultura	-	-	-	-	-
5.2.	Transporturi şi comunicații	58.300.000	69.960.000	83.952.000	100.742.400	110.816.640
5.3.	Alte acțiuni economice	3.500.000	4.200.000	5.040.000	6.048.000	6.652.800
6.	Alte acțiuni	4.653.088	5.583.706	6.700.447	8.040.536	8.844.590

Nr. Crt.	Cheltuieli	Buget 2002	Propuneri 2003	Estimări 2004	Estimări 2005	Estimări 2006
7.	Dobânzi aferente datoriei publice locale şi alte cheltuieli	500.000	600.000	720.000	864.000	950.400
8.	Fonduri de rezervă	22.121.000	26.545.199	31.854.239	38.225.088	42.047.597
9.	Cheltuieli cu destinație specială	54.030.000	64.836.000	77.803.200	93.363.840	102.700.224
10.	Excedent	2.000.000	2.400.000	2.880.000	3.456.000	3.801.599
11.	Deficit	-	-	-	-	-

II.5. Obiectivele specifice și proiectele identificate

Următoarele obiective specifice decurg din obiectivul general strategic şi obiectivele generale identificate în Strategia Locală de Dezvoltare Durabilă:

II.5.1. Protecția mediului

Obiectiv specific:		**Titlul proiectului:**	**Valoarea estimativă:**
Reducerea aportului surselor industriale de emisie şi a aportului traficului rutier la poluarea aerului		Reducerea poluării produsă de activitatea IMM în zonele rezidențiale	60.000
Durata:	**Parteneriat:**		**Finanțare:**
3 ani	Primăria Municipiului Târgu-Mureş Agenți economici Consiliul Local al IMM		Primăria Municipiului Târgu-Mureş Agenți economici Fonduri atrase
Instituțiile/Departamentele responsabile:			**Monitorizare/Evaluare:**
Primăria Municipiului Târgu-Mureş Departamentul de Urbanism şi Amenajarea Teritoriului			Primăria Municipiului Târgu-Mureş Inspectoratul pentru Protecția Mediului (IPM)

Obiectiv specific:		**Titlul proiectului:**	**Valoarea estimativă:**
Reducerea aportului surselor industriale de emisie şi a aportului traficului rutier la poluarea aerului		Sprijinirea IMM în implementarea sistemelor de management intern de mediu	50.000
Durata:	**Parteneriat:**		**Finanțare:**
3 ani	Primăria Municipiului Târgu-Mureş Agenți economici Consiliul Local al IMM IPM		Primăria Municipiului Târgu-Mureş Agenți economici Fonduri atrase
Instituțiile/Departamentele responsabile:			**Monitorizare/Evaluare:**
Primăria Municipiului Târgu-Mureş Serviciul Strategii şi Programe Economice			Primăria Municipiului Târgu-Mureş IPM

Obiectiv specific:	Titlul proiectului:	Valoarea estimativă:
Reducerea aportului surselor industriale de emisie şi a aportului traficului rutier la poluarea aerului	Crearea unor perdele vegetale de protecție de-a lungul arterelor rutiere principale	20.000

Durata:	Parteneriat:	Finanțare:
1 an	Primăria Municipiului Târgu-Mureş Agenți economici Direcția Silvică Mureş	Primăria Municipiului Târgu-Mureş Agenți economici Fonduri atrase

Instituțiile/Departamentele responsabile:	Monitorizare/Evaluare:
Primăria Municipiului Târgu-Mureş	Primăria Municipiului Târgu-Mureş Inspectoratul pentru Protecția Mediului

Obiectiv specific:	Titlul proiectului:	Valoarea estimativă:
Reducerea aportului surselor industriale de emisie şi a aportului traficului rutier la poluarea aerului	Realizarea unor drumuri ocolitoare pentru traficul greu	15.000.000

Durata:	Parteneriat:	Finanțare:
7 ani	Primăria Municipiului Târgu-Mureş Agenți economici	Primăria Municipiului Târgu-Mureş Agenți economici Fonduri atrase

Instituțiile/Departamentele responsabile:	Monitorizare/Evaluare:
Primăria Municipiului Târgu-Mureş Direcția Urbanism şi Amenajarea Teritoriului Serviciul Strategii şi Programe Economice	Primăria Municipiului Târgu-Mureş IPM

Obiectiv specific:	Titlul proiectului:	Valoarea estimativă:
Reducerea aportului surselor industriale de emisie şi a aportului traficului rutier la poluarea aerului	Centrul vechi al oraşului – zonă pietonală	12.000.000

Durata:	Parteneriat:	Finanțare:
7 ani	Primăria Municipiului Târgu-Mureş Agenți economici	Primăria Municipiului Târgu-Mureş Agenți economici Fonduri atrase

Instituțiile/Departamentele responsabile:	Monitorizare/Evaluare:
Primăria Municipiului Târgu-Mureş Direcția Urbanism şi Amenajarea Teritoriului Serviciul Strategii şi Programe Economice	Primăria Municipiului Târgu-Mureş

Obiectiv specific:	Titlul proiectului:	Valoarea estimativă:
Reducerea aportului surselor industriale de emisie şi a aportului traficului rutier la poluarea aerului	Sprijinirea sistemelor alternative de transport – crearea infrastructurii pentru biciclete	7.000.000

Durata:	Parteneriat:	Finanțare:
3 ani	Primăria Municipiului Târgu-Mureş Agenți economici	Primăria Municipiului Târgu-Mureş Agenți economici Fonduri atrase

Instituțiile/Departamentele responsabile:	Monitorizare/Evaluare:
Primăria Municipiului Târgu-Mureş Direcția Urbanism şi Amenajarea Teritoriului Serviciul Strategii şi Programe Economice	Primăria Municipiului Târgu-Mureş

Obiectiv specific:	Titlul proiectului:	Valoarea estimativă:
Reducerea aportului surselor industriale de emisie şi a aportului traficului rutier la poluarea aerului	Telefonul cetățeanului - informații despre starea mediului	15.000

Durata:	Parteneriat:	Finanțare:
1 an	Primăria Municipiului Târgu-Mureş IPM	Primăria Municipiului Târgu-Mureş Agenți economici Fonduri atrase

Instituțiile/Departamentele responsabile:	Monitorizare/Evaluare:
Primăria Municipiului Târgu-Mureş IPM	Primăria Municipiului Târgu-Mureş IPM

Obiectiv specific:	Titlul proiectului:	Valoarea estimativă:
Informarea continuă şi eficientă a minim 60 % din populația municipiului referitor la calitatea aerului	Amplasarea unei stații de monitorizare continuă a calității aerului în municipiul Târgu-Mureş	820.000

Durata:	Parteneriat:	Finanțare:
3 ani	Primăria Municipiului Târgu-Mureş IPM Agenți economici	Primăria Municipiului Târgu-Mureş Agenți economici Fonduri atrase

Instituțiile/Departamentele responsabile:	Monitorizare/Evaluare:
Primăria Municipiului Târgu-Mureş Direcția Urbanism şi Amenajarea Teritoriului Serviciul Strategii şi Programe Economice	Primăria Municipiului Târgu-Mureş

Obiectiv specific:	Titlul proiectului:	Valoarea estimativă:
Informarea continuă şi eficientă a minim 60 % din populația municipiului referitor la calitatea aerului	Crearea unei scheme cadru de informare asupra episoadelor de poluare a aerului datorată agenților economici	2.000

Durata:	Parteneriat:	Finanțare:
1 an	Primăria Municipiului Târgu-Mureş IPM Agenți economici, mass-media locală	Primăria Municipiului Târgu-Mureş Agenți economici Fonduri atrase

Instituțiile/Departamentele responsabile:	Monitorizare/Evaluare:
Primăria Municipiului Târgu-Mureş Serviciul Strategii şi Programe Economice	Primăria Municipiului Târgu-Mureş

Obiectiv specific:	Titlul proiectului:	Valoarea estimativă:
Reducerea cu 5 dB(A) a nivelului de zgomot produs de centralele termice de cartier ce se învecinează direct cu blocurile de locuințe	Modernizarea centralelor termice de cartier	45.000.000

Durata:	Parteneriat:	Finanțare:
3 ani	Primăria Municipiului Târgu-Mureş SC Energomur SA	Primăria Municipiului Târgu-Mureş Agenți economici Fonduri atrase

Instituțiile/Departamentele responsabile:	Monitorizare/Evaluare:
Primăria Municipiului Târgu-Mureş	Primăria Municipiului Târgu-Mureş

Obiectiv specific:	Titlul proiectului:	Valoarea estimativă:
Reducerea cu 5 dB(A) a nivelului de zgomot produs de centralele termice de cartier ce se învecinează direct cu blocurile de locuințe	Plantarea de perdele vegetale de protecție în zona centralelor termice	2.000

Durata:	Parteneriat:	Finanțare:
2 ani	Primăria Municipiului Târgu-Mureş SC Energomur SA Direcția Silvică Mureş IPM	Primăria Municipiului Târgu-Mureş Agenți economici Fonduri atrase

Instituțiile/Departamentele responsabile:	Monitorizare/Evaluare:
Primăria Municipiului Târgu-Mureş	Primăria Municipiului Târgu-Mureş IPM

Obiectiv specific:	Titlul proiectului:	Valoarea estimativă:
Reducerea nivelului de zgomot produs de sirenele fabricilor şi semnalizarea acustică la barierele automate	Reducerea nivelului de zgomot produs de sirenele fabricilor şi semnalizarea acustică la barierele automate	10.000

Durata:	Parteneriat:	Finanțare:
1 an	Primăria Municipiului Târgu-Mureş SN CFR Regionala Braşov	Primăria Municipiului Târgu-Mureş Agenți economici Fonduri atrase

Instituțiile/Departamentele responsabile:	Monitorizare/Evaluare:
Primăria Municipiului Târgu-Mureş	Primăria Municipiului Târgu-Mureş

Obiectiv specific:	Titlul proiectului:	Valoarea estimativă:
Creşterea cu 10% a spațiului verde din zona centrală a oraşului	Crearea de zone verzi de-a lungul râului Mureş	120.000

Durata:	Parteneriat:	Finanțare:
3 ani	Primăria Municipiului Târgu-Mureş Direcția Apelor Mureş Direcția Silvică Mureş Agenți economici	Primăria Municipiului Târgu-Mureş Agenți economici Fonduri atrase

Instituțiile/Departamentele responsabile:	Monitorizare/Evaluare:
Primăria Municipiului Târgu-Mureş	Primăria Municipiului Târgu-Mureş

Obiectiv specific:	Titlul proiectului:	Valoarea estimativă:
Creşterea cu 10% a spațiului verde din zona centrală a oraşului	Crearea unui culoar verde de-a lungul pârâului Pocloş	60.000

Durata:	Parteneriat:	Finanțare:
2 ani	Primăria Municipiului Târgu-Mureş Direcția Apelor Mureş Direcția Silvică Mureş Agenți economici	Primăria Municipiului Târgu-Mureş Agenți economici Fonduri atrase

Instituțiile/Departamentele responsabile:	Monitorizare/Evaluare:
Departamentele responsabile: Primăria Municipiului Târgu-Mureş	Primăria Municipiului Târgu-Mureş

Obiectiv specific:	Titlul proiectului:	Valoarea estimativă:
Creşterea cu 10% a spațiului verde din Cartierul Dâmbul Pietros	Crearea de spații verzi în zona Valea Rece pe Dealul Budiului	6.000

Durata:	Parteneriat:	Finanțare:
2 ani	Primăria Municipiului Târgu-Mureş Direcția Apelor Mureş Direcția Silvică Mureş Agenți economici	Primăria Municipiului Târgu-Mureş Agenți economici Fonduri atrase

Instituțiile/Departamentele responsabile:	Monitorizare/Evaluare:
Primăria Municipiului Târgu-Mureş	Primăria Municipiului Târgu-Mureş

Obiectiv specific:	Titlul proiectului:	Valoarea estimativă:
Creşterea cu 10% a spațiului verde din Cartierul Dâmbul Pietros	Crearea de spații verzi publice pe terenurile în pantă neconstruibile	6.000

Durata:	Parteneriat:	Finanțare:
1 an	Primăria Municipiului Târgu-Mureş Direcția Silvică Mureş Agenți economici	Primăria Municipiului Târgu-Mureş Agenți economici Fonduri atrase

Instituțiile/Departamentele responsabile:	Monitorizare/Evaluare:
Primăria Municipiului Târgu-Mureş	Primăria Municipiului Târgu-Mureş

Obiectiv specific:	Titlul proiectului:	Valoarea estimativă:
Creşterea cu 10% a spațiului verde din Cartierul Dâmbul Pietros	Amenajarea pădurii urbane ca zonă de odihnă şi recreere	8.000

Durata:	Parteneriat:	Finanțare:
2 ani	Primăria Municipiului Târgu-Mureş Direcția Silvică Mureş Agenți economici	Primăria Municipiului Târgu-Mureş Agenți economici Fonduri atrase

Instituțiile/Departamentele responsabile:	Monitorizare/Evaluare:
Primăria Municipiului Târgu-Mureş	Primăria Municipiului Târgu-Mureş

Obiectiv specific:	Titlul proiectului:	Valoarea estimativă:
Reabilitarea spațiilor verzi din cartiere	Implicarea activă a cetățenilor în realizarea strategiilor, a planurilor de acțiune şi a proiectelor de amenajare horticolă a terenurilor de joacă, agrement şi sport	3.000

Durata:	Parteneriat:	Finanțare:
1 an	Primăria Municipiului Târgu-Mureş Mass-media locală	Primăria Municipiului Târgu-Mureş Agenți economici Fonduri atrase

Instituțiile/Departamentele responsabile:	Monitorizare/Evaluare:
Primăria Municipiului Târgu-Mureş	Primăria Municipiului Târgu-Mureş

Obiectiv specific:	Titlul proiectului:	Valoarea estimativă:
Reabilitarea spațiilor verzi din cartiere	Schimbarea destinației unor spații de joacă şi agrement, ca urmare a modificării structurii pe vârste	2.000

Durata:	Parteneriat:	Finanțare:
1 an	Primăria Municipiului Târgu-Mureş Mass-media locală	Primăria Municipiului Târgu-Mureş Agenți economici Fonduri atrase

Instituțiile/Departamentele responsabile:	Monitorizare/Evaluare:
Primăria Municipiului Târgu-Mureş	Primăria Municipiului Târgu-Mureş

Obiectiv specific: Reabilitarea spațiilor verzi din cartiere		**Titlul proiectului:** Crearea unor parcuri personalizate	**Valoarea estimativă:** 2.000
Durata: 1 an	**Parteneriat:** Primăria Municipiului Târgu-Mureş Mass-media locală	**Finanțare:** Primăria Municipiului Târgu-Mureş Agenți economici Fonduri atrase	
Instituțiile/Departamentele responsabile: Primăria Municipiului Târgu-Mureş		**Monitorizare/Evaluare:** Primăria Municipiului Târgu-Mureş	

Obiectiv specific: Crearea unui parc municipal		**Titlul proiectului:** Parc municipal	**Valoarea estimativă:** 150.000
Durata: 3 ani	**Parteneriat:** Primăria Municipiului Târgu-Mureş Mass-media locală	**Finanțare:** Primăria Municipiului Târgu-Mureş Agenți economici Fonduri atrase	
Instituțiile/Departamentele responsabile: Primăria Municipiului Târgu-Mureş Direcția Apelor Mureş Direcția Silvică Mureş Agenți economici		**Monitorizare/Evaluare:** Primăria Municipiului Târgu-Mureş	

Obiectiv specific: Ecologizarea practicilor de colectare		**Titlul proiectului:** Reamenajarea punctelor de colectare a deşeurilor la sursă	**Valoarea estimativă:** 20.000
Durata: 1 an	**Parteneriat:** Primăria Municipiului Târgu-Mureş SC Salubriserv SA Asociațiile de proprietari Societatea civilă Agenți economici	**Finanțare:** Primăria Municipiului Târgu-Mureş Agenți economici Fonduri atrase	
Instituțiile/Departamentele responsabile: Primăria Municipiului Târgu-Mureş		**Monitorizare/Evaluare:** Primăria Municipiului Târgu-Mureş	

Obiectiv specific:	Titlul proiectului:	Valoarea estimativă:
Ecologizarea practicilor de colectare	Îmbunătățirea activității de salubrizare urbană	200.000

Durata:	Parteneriat:	Finanțare:
3 ani	Primăria Municipiului Târgu-Mureş SC Salubriserv SA Asociații de proprietari Societatea civilă Agenți economici	Primăria Municipiului Târgu-Mureş Agenți economici Fonduri atrase

Instituțiile/Departamentele responsabile:	Monitorizare/Evaluare:
Primăria Municipiului Târgu-Mureş SC Salubriserv SA Asociații de proprietari Societatea civilă Agenți economici	Primăria Municipiului Târgu-Mureş

Obiectiv specific:	Titlul proiectului:	Valoarea estimativă:
Ecologizarea practicilor de colectare	Introducerea sistemului de colectare selectivă a deşeurilor voluminoase de la populație	2.000

Durata:	Parteneriat:	Finanțare:
1 an	Primăria Municipiului Târgu-Mureş SC Salubriserv SA Asociații de proprietari Societatea civilă Agenți economici	Primăria Municipiului Târgu-Mureş Agenți economici Fonduri atrase

Instituțiile/Departamentele responsabile:	Monitorizare/Evaluare:
Primăria Municipiului Târgu-Mureş SC Salubriserv SA Asociații de proprietari Societatea civilă Agenți economici	Primăria Municipiului Târgu-Mureş

Obiectiv specific:	**Titlul proiectului:**	**Valoarea estimativă:**
Ecologizarea practicilor de colectare	Separarea fluxului de deşeuri periculoase de cel al deşeurilor nepericuloase	6.000

Durata:	**Parteneriat:**	**Finanțare:**
1 an	Primăria Municipiului Târgu-Mureş SC Salubriserv SA Asociații de proprietari Societatea civilă Agenți economici	Primăria Municipiului Târgu-Mureş Agenți economici Fonduri atrase

Instituțiile/Departamentele responsabile:	**Monitorizare/Evaluare:**
Primăria Municipiului Târgu-Mureş SC Salubriserv SA Asociații de proprietari Societatea civilă Agenți economici	Primăria Municipiului Târgu-Mureş

Obiectiv specific:	**Titlul proiectului:**	**Valoarea estimativă:**
Creşterea cu 10% a procentului de deşeuri valorificate din totalul deşeurilor solide orăşeneşti	Promovarea sistemului de colectare selectivă a deşeurilor de hârtie şi carton în vederea reciclării	2.000

Durata:	**Parteneriat:**	**Finanțare:**
1 an	Primăria Municipiului Târgu-Mureş SC Salubriserv SA Asociații de proprietari Societatea civilă Agenți economici Mass-media locală	Primăria Municipiului Târgu-Mureş Agenți economici Fonduri atrase

Instituțiile/Departamentele responsabile:	**Monitorizare/Evaluare:**
Primăria Municipiului Târgu-Mureş SC Salubriserv SA Asociații de proprietari Societatea civilă	Primăria Municipiului Târgu-Mureş

Obiectiv specific:	Titlul proiectului:	Valoarea estimativă:
Creşterea cu 10% a procentului de deşeuri valorificate din totalul deşeurilor solide orăşeneşti	Informarea cetăţenilor asupra oportunităţilor de reciclare şi valorificare a deşeurilor	2.000

Durata:	Parteneriat:	Finanţare:
1 an	Primăria Municipiului Târgu-Mureş SC Salubriserv SA Asociaţii de proprietari Societatea civilă Agenţi economici	Primăria Municipiului Târgu-Mureş Agenţi economici Fonduri atrase

Instituţiile/Departamentele responsabile:	Monitorizare/Evaluare:
Primăria Municipiului Târgu-Mureş SC Salubriserv SA Asociaţii de proprietari Societatea civilă	Primăria Municipiului Târgu-Mureş

Obiectiv specific:	Titlul proiectului:	Valoarea estimativă:
Creşterea cu 10% a procentului de deşeuri valorificate din totalul deşeurilor solide orăşeneşti	Promovarea principiului prevenirii poluării	2.000

Durata:	Parteneriat:	Finanţare:
1 an	Primăria Municipiului Târgu-Mureş SC Salubriserv SA Asociaţii de proprietari Societatea civilă Agenţi economici	Primăria Municipiului Târgu-Mureş Agenţi economici Fonduri atrase

Instituţiile/Departamentele responsabile:	Monitorizare/Evaluare:
Primăria Municipiului Târgu-Mureş SC Salubriserv SA Asociaţii de proprietari Societatea civilă	Primăria Municipiului Târgu-Mureş

Obiectiv specific:	Titlul proiectului:	Valoarea estimativă:
Creşterea cu 10% a procentului de deşeuri valorificate din totalul deşeurilor solide orăşeneşti	Elaborarea unui ghid de integrare a principiilor dezvoltării durabile în deciziile curente ale autorităților locale	2.000

Durata:	Parteneriat:	Finanțare:
1 an	Primăria Municipiului Târgu-Mureş IPM SC Salubriserv SA Asociații de proprietari Societatea civilă Agenți economici	Primăria Municipiului Târgu-Mureş Agenți economici Fonduri atrase

Instituțiile/Departamentele responsabile:	Monitorizare/Evaluare:
Primăria Municipiului Târgu-Mureş IPM SC Salubriserv SA Societatea civilă	Primăria Municipiului Târgu-Mureş

Obiectiv specific:	Titlul proiectului:	Valoarea estimativă:
Creşterea cu 10% a procentului de deşeuri valorificate din totalul deşeurilor solide orăşeneşti	Organizarea sistemului de colectare selectivă a deşeurilor în şcoli şi grădinițe	2.000

Durata:	Parteneriat	Finanțare:
1 an	Primăria Municipiului Târgu-Mureş SC Salubriserv SA Asociații de proprietari Societatea civilă Agenți economici Inspectoratul Şcolar Județean Mureş:	Primăria Municipiului Târgu-Mureş Agenți economici Fonduri atrase

Instituțiile/Departamentele responsabile:	Monitorizare/Evaluare:
Primăria Municipiului Târgu-Mureş , SC Salubriserv SA Asociații de proprietari Societatea civilă Inspectoratul Şcolar Județean Mureş	Primăria Municipiului Târgu-Mureş

Obiectiv specific:	Titlul proiectului:	Valoarea estimativă:
Elaborarea unei strategii de gospodărire a deşeurilor orăşeneşti şi industriale pe principiile dezvoltării durabile	Strategia de gospodărire a deşeurilor menajere şi industriale	4.000

Durata:	Parteneriat	Finanțare:
1 an	Primăria Municipiului Târgu-Mureş SC Salubriserv SA IPM Societatea civilă Agenți economici	Primăria Municipiului Târgu-Mureş Agenți economici Fonduri atrase

Instituțiile/Departamentele responsabile:	Monitorizare/Evaluare:
Primăria Municipiului Târgu-Mureş SC Salubriserv SA IPM Agenți economici	Primăria Municipiului Târgu-Mureş

Obiectiv specific:	Titlul proiectului:	Valoarea estimativă:
Elaborarea unei strategii de gospodărire a deşeurilor orăşeneşti şi industriale pe principiile dezvoltării durabile	Consultări între oamenii de afaceri privind gestiunea deşeurilor industriale periculoase, gestiunea deşeurilor din demolări şi construcții, utilizarea rațională a resurselor	2.000

Durata:	Parteneriat	Finanțare:
1 an	Primăria Municipiului Târgu-Mureş SC Salubriserv SA IPM Societatea civilă Agenți economici	Primăria Municipiului Târgu-Mureş Agenți economici Fonduri atrase

Instituțiile/Departamentele responsabile:	Monitorizare/Evaluare:
Primăria Municipiului Târgu-Mureş SC Salubriserv SA IPM Agenți economici	Primăria Municipiului Târgu-Mureş

Obiectiv specific:	Titlul proiectului:	Valoarea estimativă:
Punerea în valoare a izvoarelor din municipiul Târgu-Mureş	Punerea în valoare a izvoarelor din municipiul Târgu-Mureş	10.000

Durata:	Parteneriat	Finanțare:
1 an	Parteneriat: Primăria Municipiului Târgu-Mureş RA Aquaserv SA Societatea civilă Direcția Apelor Mureş Agenți economici	Primăria Municipiului Târgu-Mureş Fonduri atrase

Instituțiile/Departamentele responsabile:	Monitorizare/Evaluare:
Primăria Municipiului Târgu-Mureş RA Aquaserv SA Societatea civilă	Primăria Municipiului Târgu-Mureş

Obiectiv specific:	Titlul proiectului:	Valoarea estimativă:
Reabilitarea Uzinei de apă, a rețelei de distribuție apă potabilă, a rețelei de canalizare şi a stației de epurare a municipiului Târgu-Mureş	Reabilitarea Uzinei de apă, a rețelei de distribuție apă potabilă, a rețelei de canalizare şi a stației de epurare a municipiului Târgu-Mureş	27.909.400

Durata:	Parteneriat	Finanțare:
5 ani	Primăria Municipiului Târgu-Mureş RA Aquaserv SA Societatea civilă Direcția Apelor Mureş	Primăria Municipiului Târgu-Mureş Fonduri atrase

Instituțiile/Departamentele responsabile:	Monitorizare/Evaluare:
Primăria Municipiului Târgu-Mureş RA Aquaserv SA	Primăria Municipiului Târgu-Mureş RA Aquaserv SA

Obiectiv specific:	Titlul proiectului:	Valoarea estimativă:
Păstrarea unei salubrități corespunzătoare a cursurilor de apă care străbat municipiul Târgu-Mureş	Creşterea gradului de conştientizare a populației în scopul implicării sale active în păstrarea salubrității cursurilor de apă	3.000

Durata:	Parteneriat	Finanțare:
1 an	Primăria Municipiului Târgu-Mureş RA Aquaserv SA Societatea civilă Direcția Apelor Mureş	Primăria Municipiului Târgu-Mureş Fonduri atrase

Instituțiile/Departamentele responsabile:	Monitorizare/Evaluare:
Primăria Municipiului Târgu-Mureş SC Salubriserv SA Direcția Apelor Mureş	Primăria Municipiului Târgu-Mureş SC Salubriserv SA

Obiectiv specific:	Titlul proiectului:	Valoarea estimativă:
Păstrarea unei salubrități corespunzătoare a cursurilor de apă care străbat municipiul Târgu-Mureş	Salubrizarea şi punerea în valoare a cursurilor de apă	10.000

Durata:	Parteneriat	Finanțare:
1 an	Primăria Municipiului Târgu-Mureş SC Salubriserv SA Societatea civilă Direcția Apelor Asociații de proprietari	Primăria Municipiului Târgu-Mureş Fonduri atrase

Instituțiile/Departamentele responsabile:	Monitorizare/Evaluare:
Primăria Municipiului Târgu-Mureş SC Salubriserv SA Societatea civilă Direcția Apelor Asociații de proprietari	Primăria Municipiului Târgu-Mureş

Obiectiv specific:	Titlul proiectului:	Valoarea estimativă:
Reabilitarea şi punerea în valoare a unor lucrări de artă pentru alimentarea cu apă, monumente de tehnică industrială	Punerea în valoare a unui puț de captare a apei (vechime 95 de ani, rămas în cartierul Unirii)	16.000

Durata:	Parteneriat	Finanțare:
1 an	Primăria Municipiului Târgu-Mureş RA Aquaserv SA Specialişti	Primăria Municipiului Târgu-Mureş Fonduri atrase

Instituțiile/Departamentele responsabile:	Monitorizare/Evaluare:
Primăria Municipiului Târgu-Mureş RA Aquaserv SA	Primăria Municipiului Târgu-Mureş

Obiectiv specific:	Titlul proiectului:	Valoarea estimativă:
Reabilitarea şi punerea în valoare a unor lucrări de artă pentru alimentarea cu apă, monumente de tehnică industrială	Reabilitarea rezervoarelor şi incintei aferente din strada Verii şi integrarea lor în sistemul de alimentare cu apă existent sau amenajarea lor ca muzeu al apei	104.000

Durata:	Parteneriat	Finanțare:
2 ani	Primăria Municipiului Târgu-Mureş RA Aquaserv SA Specialişti	Primăria Municipiului Târgu-Mureş Fonduri atrase

Instituțiile/Departamentele responsabile:	Monitorizare/Evaluare:
Primăria Municipiului Târgu-Mureş RA Aquaserv SA	Primăria Municipiului Târgu-Mureş

Obiectiv specific:	Titlul proiectului:	Valoarea estimativă:
Reabilitarea şi punerea în valoare a unor construcţii hidrotehnice, monumente de tehnică industrială	Reabilitarea Uzinei hidroelectrice Turbinei, inclusiv a canalului şi construcţiilor hidrotehnice aferente	420.900

Durata:	Parteneriat	Finanţare:
2 ani	Primăria Municipiului Târgu-Mureş RA Electrica SA Direcţia Apelor Mureş Agenţi economici Specialişti	Primăria Municipiului Târgu-Mureş SC Electrica SA Fonduri atrase

Instituţiile/Departamentele responsabile:	Monitorizare/Evaluare:
Primăria Municipiului Târgu-Mureş SC Electrica SA	Primăria Municipiului Târgu-Mureş

Obiectiv specific:	Titlul proiectului:	Valoarea estimativă:
Crearea şi amenajarea unor zone umede	Amenajarea unor pâraie necodificate	152.300

Durata:	Parteneriat	Finanţare:
4 ani	Primăria Municipiului Târgu-Mureş Societatea civilă Specialişti	Primăria Municipiului Târgu-Mureş Fonduri atrase

Instituţiile/Departamentele responsabile:	Monitorizare/Evaluare:
Primăria Municipiului Târgu-Mureş	Primăria Municipiului Târgu-Mureş

Obiectiv specific:	Titlul proiectului:	Valoarea estimativă:
Crearea şi amenajarea unor zone umede	Amenajarea pârâului Valea Rece	30.000

Durata:	Parteneriat	Finanţare:
3 ani	Primăria Municipiului Târgu-Mureş Societatea civilă Specialişti	Primăria Municipiului Târgu-Mureş Fonduri atrase

Instituţiile/Departamentele responsabile:	Monitorizare/Evaluare:
Primăria Municipiului Târgu-Mureş	Primăria Municipiului Târgu-Mureş

Obiectiv specific:	Titlul proiectului:	Valoarea estimativă:
Crearea şi amenajarea unor zone umede	Amenajarea pârâului necodificat nr. 2 dintre SC Sumel SA şi cimitirul Livezeni	40.000

Durata:	Parteneriat	Finanţare:
3 ani	Primăria Municipiului Târgu-Mureş Societatea civilă Specialişti	Primăria Municipiului Târgu-Mureş Fonduri atrase

Instituţiile/Departamentele responsabile:	Monitorizare/Evaluare:
Primăria Municipiului Târgu-Mureş	Primăria Municipiului Târgu-Mureş

II.5.2. Economic

Obiectiv specific:	Titlul proiectului:	Valoarea estimativă:
Finalizarea reabilitării străzii Gh. Doja (E 60), care face intrarea în oraş dinspre Cluj Napoca	Modernizarea străzii Gh. Doja	3.264.700
Durata: 2 ani	**Parteneriat** Primăria Municipiului Târgu-Mureş Fondul special al drumurilor publice Creditori	**Finanțare:** Primăria Municipiului Târgu-Mureş Fonduri atrase
Instituțiile/Departamentele responsabile: Primăria Municipiului Târgu-Mureş		**Monitorizare/Evaluare:** Primăria Municipiului Târgu-Mureş

Obiectiv specific:	Titlul proiectului:	Valoarea estimativă:
Realizarea drumurilor ocolitoare pe două segmente: Corunca – Sîngeorgiu de Mureş (relația Sighişoara - Reghin) şi prelungirea Căii Sighişoarei (relația Cluj Napoca - Sighişoara).	Centura municipiului Târgu- Mureş pentru devierea traficului general pe relația SE-NE	6.835.300
Durata: 3 ani	**Parteneriat** Primăria Municipiului Târgu-Mureş Fondul special al drumurilor publice Creditori	**Finanțare:** Primăria Municipiului Târgu-Mureş Fonduri atrase
Instituțiile/Departamentele responsabile: Primăria Municipiului Târgu-Mureş		**Monitorizare/Evaluare:** Primăria Municipiului Târgu-Mureş

Obiectiv specific:	Titlul proiectului:	Valoarea estimativă:
Realizarea drumurilor ocolitoare pe două segmente: Corunca – Sîngeorgiu de Mureş (relația Sighişoara - Reghin) şi prelungirea Căii Sighişoarei (relația Cluj Napoca - Sighişoara).	Prelungirea Căii Sighişoarei	4.476.600
Durata: 3 ani	**Parteneriat** Primăria Municipiului Târgu-Mureş Fondul special al drumurilor publice Creditori	**Finanțare:** Primăria Municipiului Târgu-Mureş Fonduri atrase
Instituțiile/Departamentele responsabile: Primăria Municipiului Târgu-Mureş		**Monitorizare/Evaluare:** Primăria Municipiului Târgu-Mureş

Obiectiv specific:	Titlul proiectului:	Valoarea estimativă:
Finalizarea pasajului pietonal subteran şi a intersecției din Piața Victoriei.	Pasajul pietonal subteran din Piața Victoriei	7.341.900
Durata: 5 ani	**Parteneriat** Primăria Municipiului Târgu-Mureş Finanțatori/Sponsori Creditori	**Finanțare:** Primăria Municipiului Târgu-Mureş Fonduri atrase
Instituțiile/Departamentele responsabile: Primăria Municipiului Târgu-Mureş		**Monitorizare/Evaluare:** Primăria Municipiului Târgu-Mureş

Obiectiv specific:	Titlul proiectului:	Valoarea estimativă:
Păstrarea actualei trame stradale şi evitarea măsurilor care duc la creşterea vitezei pe structura stradală existentă.	Fluidizarea circulației pe drumurile existente, fără afectarea siguranței circulației	7.341.900

Durata:	Parteneriat	Finanțare:
5 ani	Primăria Municipiului Târgu-Mureş Finanțatori/Sponsori Creditori	Primăria Municipiului Târgu-Mureş Fonduri atrase

Instituțiile/Departamentele responsabile:	Monitorizare/Evaluare:
Primăria Municipiului Târgu-Mureş	Primăria Municipiului Târgu-Mureş

Obiectiv specific:	Titlul proiectului:	Valoarea estimativă:
Crearea unei rețele de piste pentru biciclete la nivelul oraşului	Rețea de piste pentru biciclete	300.000

Durata:	Parteneriat	Finanțare:
2 ani	Primăria Municipiului Târgu-Mureş Finanțatori/Sponsori Creditori	Primăria Municipiului Târgu-Mureş Fonduri atrase

Instituțiile/Departamentele responsabile:	Monitorizare/Evaluare:
Primăria Municipiului Târgu-Mureş	Primăria Municipiului Târgu-Mureş

Obiectiv specific:	Titlul proiectului:	Valoarea estimativă:
Realizarea de îmbrăcăminte asfaltică sau de pavaj a tuturor străzilor existente în municipiu	Reabilitarea străzilor din Municipiul Târgu-Mureş	4.485.800 /an

Durata:	Parteneriat	Finanțare:
anual	Primăria Municipiului Târgu-Mureş Finanțatori Creditori	Primăria Municipiului Târgu-Mureş Fonduri atrase

Instituțiile/Departamentele responsabile:	Monitorizare/Evaluare:
Primăria Municipiului Târgu-Mureş	Primăria Municipiului Târgu-Mureş

Obiectiv specific:	Titlul proiectului:	Valoarea estimativă:
Realizarea unui program complex de investiții vizând modernizarea centralelor şi a sistemului centralizat de distribuție a energiei termice şi finalizarea programului de contorizare	Modernizarea centralelor termice, a sistemului de distribuție a agentului termic şi contorizarea serviciilor publice	10.900.000

Durata:	Parteneriat	Finanțare:
2 ani	Primăria Municipiului Târgu-Mureş SC Energomur SA Investitori/Finanțatori Creditori	SC Energomur SA Fonduri atrase

Instituțiile/Departamentele responsabile:	Monitorizare/Evaluare:
SC Energomur SA Primăria Municipiului Târgu-Mureş Asociațiile de proprietari	SC Energomur SA Primăria Municipiului Târgu-Mureş Asociațiile de proprietari

Obiectiv specific:	Titlul proiectului:	Valoarea estimativă:
Dezvoltarea sectorului IMM	Centru de promovare şi consultanță pentru IMM	100.000

Durata:	Parteneriat	Finanțare:
1 an	Primăria Municipiului Târgu-Mureş Consiliul local al IMM	Primăria Municipiului Târgu-Mureş Agenții economici

Instituțiile/Departamentele responsabile:	Monitorizare/Evaluare:
Primăria Municipiului Târgu-Mureş	Primăria Municipiului Târgu-Mureş

Obiectiv specific:	Titlul proiectului:	Valoarea estimativă:
Modernizarea parcului auto urban de călători	Autobuze moderne pentru un oraş modern	

Durata:	Parteneriat	Finanțare:
3 ani	Primăria Municipiului Târgu-Mureş SC Transport Local SA	SC Transport Local SA Fonduri atrase

Instituțiile/Departamentele responsabile:	Monitorizare/Evaluare:
Primăria Municipiului Târgu-Mureş SC Transport Local SA	Primăria Municipiului Târgu-Mureş

Obiectiv specific:	Titlul proiectului:	Valoarea estimativă:
Aducerea Aeroportului Târgu-Mureş la standarde internaționale	Modernizarea Aeroportului Târgu-Mureş	2.325.000

Durata:	Parteneriat	Finanțare:
3 ani	Primăria Municipiului Târgu-Mureş Consiliul Județean Aeroportul Târgu-Mureş Creditori	Primăria Municipiului Târgu-Mureş Fonduri atrase Consiliul Județean Aeroportul Târgu-Mureş

Instituțiile/Departamentele responsabile:	Monitorizare/Evaluare:
Aeroportul Târgu-Mureş	Primăria Municipiului Târgu-Mureş Consiliul Județean

Obiectiv specific: Dezvoltarea turismului		Titlul proiectului: Programul Transilvania Club	Valoarea estimativă: 100.000
Durata: 5 ani	Parteneriat: Primăria Municipiului Târgu-Mureş; Autorităţi locale interesate	Finanţare: Primăria Municipiului Târgu-Mureş; Fonduri atrase	
Instituţiile/Departamentele responsabile: Primăria Municipiului Târgu-Mureş; Consiliul Judeţean		Monitorizare/Evaluare: Primăria Municipiului Târgu-Mureş; Consiliul Judeţean Mureş	

Obiectiv specific: Realizarea unei infrastructuri de comunicaţii performante		Titlul proiectului: Centru IT	Valoarea estimativă: 300.000
Durata: 3 ani	Parteneriat: Primăria Municipiului Târgu-Mureş	Finanţare: Primăria Municipiului Târgu-Mureş	
Instituţiile/Departamentele responsabile: Primăria Municipiului Târgu-Mureş; Consiliul Judeţean		Monitorizare/Evaluare: Primăria Municipiului Târgu-Mureş; Consiliul Judeţean	

II.5.3. Social

Obiectiv specific: Susţinerea proiectelor culturale, colaborarea şi sprijinirea cultelor religioase şi realizarea unor proiecte comune în domeniu		Titlul proiectului: Sprijinirea festivalurilor anuale de muzică clasică şi modernă, teatru, inclusiv programele Zilelor Târgumureşene	Valoarea estimativă: 60.000 /an
Durata: anual	Parteneriat: Primăria Municipiului Târgu-Mureş; Agenţi economici; O.N.G–uri	Finanţare: Primăria Municipiului Târgu-Mureş; Fonduri atrase	
Instituţiile/Departamentele responsabile: Primăria Municipiului Târgu-Mureş; Instituţiile locale de cultură şi artă		Monitorizare/Evaluare: Primăria Municipiului Târgu-Mureş; Organizatorii şi finanţatorii	

Obiectiv specific: Preluarea de către municipalitate a bazelor existente, repararea şi modernizarea lor (Parcul Municipal, patinoar, ştrand etc.) şi redarea lor circuitului sportiv		Titlul proiectului: Modernizarea şi includerea în circuitul sportiv a bazelor sportive de interes municipal şi naţional	Valoarea estimativă: 1.000.000
Durata: 10 ani	Parteneriat: Primăria Municipiului Târgu-Mureş; Asociaţiile sportive	Finanţare: Primăria Municipiului Târgu-Mureş; Alte surse	
Instituţiile/Departamentele responsabile: Primăria Municipiului Târgu-Mureş; Instituţiile de specialitate locale şi centrale		Monitorizare/Evaluare: Primăria Municipiului Târgu-Mureş; Organizatorii şi finanţatorii	

Obiectiv specific:	Titlul proiectului:	Valoarea estimativă:
Susținerea sportului şcolar şi de performanță prin amenajarea „Buclei Mureşului" conform proiectului existent	Program de amenajare a „Buclei Mureşului" pentru agrement respectiv sportul şcolar şi de performanță	300.000

Durata:	Parteneriat	Finanțare:
5 ani	Primăria Municipiului Târgu-Mureş Asociațiile sportive	Primăria Municipiului Târgu-Mureş

Instituțiile/Departamentele responsabile:	Monitorizare/Evaluare:
Instituțiile/Departamentele responsabile: Primăria Municipiului Târgu-Mureş Instituțiile de specialitate locale şi centrale	Monitorizare/Evaluare: Primăria Municipiului Târgu-Mureş Organizatorii şi finanțatorii

Obiectiv specific:	Titlul proiectului:	Valoarea estimativă:
Modernizarea infrastructurii şi a dotărilor sistemului de învățământ preuniversitar	Modernizarea infrastructurii şi a dotărilor sistemului de învățământ preuniversitar	22.000

Durata:	Parteneriat	Finanțare:
10 ani	Primăria Municipiului Târgu-Mureş Inspectoratul Şcolar Județean Agenții economici	Primăria Municipiului Târgu-Mureş Alte surse

Instituțiile/Departamentele responsabile:	Monitorizare/Evaluare:
Primăria Municipiului Târgu-Mureş Instituțiile de specialitate locale şi centrale	Primăria Municipiului Târgu-Mureş Organizatorii şi finanțatorii

Obiectiv specific:	Titlul proiectului:	Valoarea estimativă:
Identificarea unor direcții de educație, insuficient acoperite până în prezent de educația formală şi informală, pentru dezvoltarea de programe în domeniul noilor tendințe ale educației.	Tabăra de acasă	100.000

Durata:	Parteneriat	Finanțare:
2 ani	Primăria Municipiului Târgu-Mureş Inspectoratul Şcolar Județean Instituții de Cultură ONG – uri Camera de Comerț şi Industrie	Primăria Municipiului Târgu-Mureş Alte surse

Instituțiile/Departamentele responsabile:	Monitorizare/Evaluare:
Primăria Municipiului Târgu-Mureş D.J.T.S	Organizatorii şi finanțatorii

Obiectiv specific:	Titlul proiectului:	Valoarea estimativă:
Coordonarea instituțională a proceselor educaționale (instituțiile publice, societate civilă, instituții politice, parteneri sociali, centre de inovare şi dezvoltare)	Organizarea unui centru de formare profesională prin conversie profesională în cadrul unei unități de învățământ specializat şi acreditat	60.000

Durata:	Parteneriat	Finanțare:
10 ani	Primăria Municipiului Târgu-Mureş Inspectoratul Şcolar Județean Agenții economici	Primăria Municipiului Târgu-Mureş Alte surse

Instituțiile/Departamentele responsabile:	Monitorizare/Evaluare:
Primăria Municipiului Târgu-Mureş Instituțiile de specialitate locale şi centrale	Primăria Municipiului Târgu-Mureş Organizatorii şi finanțatorii

Obiectiv specific:	Titlul proiectului:	Valoarea estimativă:
Valorificarea potențialului creativ al tineretului	Program de formare şi valorificare a potențialului creativ al tineretului	60.000

Durata:	Parteneriat	Finanțare:
3 ani	Primăria Municipiului Târgu-Mureş Inspectoratul Şcolar Județean Agenții economici	Primăria Municipiului Târgu-Mureş MTS Alte surse

Instituțiile/Departamentele responsabile:	Monitorizare/Evaluare:
D.J.T.S. Inspectoratul Şcolar Județean	Organizatorii şi finanțatorii

Obiectiv specific:	Titlul proiectului:	Valoarea estimativă:
Implicarea autorităților cu atribuții în domeniul protecției persoanelor vârstnice, în stoparea degradării condițiilor de viață	Finalizarea construirii şi dotării "Casei vârstnicilor" cu o capacitate de 100 persoane	300.000

Durata:	Parteneriat	Finanțare:
2 ani	Primăria Municipiului Târgu-Mureş Organizațiile de pensionari D.J.S.P	Primăria Municipiului Târgu-Mureş. Alte surse

Instituțiile/Departamentele responsabile:	Monitorizare/Evaluare:
Primăria Municipiului Târgu-Mureş	Organizatorii şi finanțatorii

Obiectiv specific:	Titlul proiectului:	Valoarea estimativă:
Înfiinţarea în cartierele municipiului a unor centre de zi cu diverse servicii specifice, inclusiv spaţii pentru distribuirea ajutoarelor umanitare	Centre de zi cu servicii complexe	20.000

Durata:	Parteneriat	Finanţare:
5 ani	Primăria Municipiului Târgu-Mureş Organizaţiile de pensionari D.J.S.P ONG-uri	Primăria Municipiului Târgu-Mureş. Alte surse atrase

Instituţiile/Departamentele responsabile:	Monitorizare/Evaluare:
Primăria Municipiului Târgu-Mureş ONG-uri	Organizatorii şi finanţatorii

Obiectiv specific:	Titlul proiectului:	Valoarea estimativă:
Asistarea copiilor proveniţi din familii de rromi sau din familii destrămate sau cu grave probleme economice, în scopul cuprinderii lor în activităţi educaţionale şi culturale	Înfiinţarea unui centru de consiliere şi integrarea socială a copiilor şi adolescenţilor defavorizaţi	20.000

Durata:	Parteneriat	Finanţare:
3 ani	Primăria Municipiului Târgu-Mureş Instituţiile de specialitate D.J.P.C. ONG-uri	Primăria Municipiului Târgu-Mureş. Alte surse atrase

Instituţiile/Departamentele responsabile:	Monitorizare/Evaluare:
Primăria Municipiului Târgu-Mureş ONG-uri	Organizatorii şi finanţatorii

Obiectiv specific:	Titlul proiectului:	Valoarea estimativă:
Programe de consiliere a persoanelor cu handicap şi a aparţinătorilor acestora, în vederea recuperării şi socializării acestora	Înfiinţarea unui centru de consiliere a persoanelor cu handicap şi aparţinătorilor, respectiv de orientare sau integrare socială a acestora	10.000

Durata:	Parteneriat	Finanţare:
3 ani	Primăria Municipiului Târgu-Mureş I.J.P.P.H. ONG-uri	Primăria Municipiului Târgu-Mureş. Alte surse atrase

Instituţiile/Departamentele responsabile:	Monitorizare/Evaluare:
Primăria Municipiului Târgu-Mureş I.J.P.P.H. ONG-uri	Organizatorii şi finanţatorii

Obiectiv specific:	Titlul proiectului:	Valoarea estimativă:
Dezvoltarea parteneriatului dintre societatea civilă şi administraţia publică locală.	Crearea unui consorţiu a ONG-urilor din municipiu, care să dispună de bază de date şi informaţii la zi	20.000
Durata: 3 ani	**Parteneriat** Primăria Municipiului Târgu-Mureş ONG-uri	**Finanţare:** Primăria Municipiului Târgu-Mureş. Alte surse
Instituţiile/Departamentele responsabile: Reprezentanţii ONG-urilor din C.L.C - Agenda Locală 21		**Monitorizare/Evaluare:** Organizatorii şi finanţatorii

Obiectiv specific:	Titlul proiectului:	Valoarea estimativă:
Reabilitarea zonei Valea Rece	„Valea Rece" - statut juridic, infrastuctură, învăţământ, sănătate, în scopul integrării sociale a populaţiei de etnie rromă	41.200.000
Durata: 10 ani	**Parteneriat** Primăria Municipiului Târgu-Mureş ONG-uri	**Finanţare:** Primăria Municipiului Târgu-Mureş. Alte surse atrase
Instituţiile/Departamentele responsabile: Primăria Municipiului Târgu-Mureş		**Monitorizare/Evaluare:** Organizatorii şi finanţatorii

Obiectiv specific:	Titlul proiectului:	Valoarea estimativă:
Sincronizarea mai bună a acţiunilor administraţiei publice locale şi a organelor ordinii publice (Poliţia, Jandarmeria, Gardienii publici).	Înfiinţarea de secţii de Poliţie în principalele cartiere ale municipiului	50.000
Durata: 1 an	**Parteneriat** Primăria Municipiului Târgu-Mureş Poliţia Jandarmeria Gardienii Publici	**Finanţare:** Primăria Municipiului Târgu-Mureş. Alte surse
Instituţiile/Departamentele responsabile: Primăria Municipiului Târgu-Mureş Poliţia		**Monitorizare/Evaluare:** Organizatorii şi finanţatorii

Obiectiv specific:	Titlul proiectului:	Valoarea estimativă:
Supravegherea electronică a intersecțiilor, parcărilor şi altor zone aglomerate	Supravegherea electronică a intersecțiilor, parcărilor şi altor zone aglomerate prin dotarea corespunzătoare a Dispeceratului Integrat de Urgență existent	50.000

Durata:	Parteneriat	Finanțare:
1 ani	Primăria Municipiului Târgu-Mureş Poliția Jandarmeria Gardienii Publici	Primăria Municipiului Târgu-Mureş. Alte surse

Instituțiile/Departamentele responsabile:	Monitorizare/Evaluare:
Primăria Municipiului Târgu-Mureş Poliția	Organizatorii şi finanțatorii

II.6. Structurile instituționale de monitorizare și evaluare

Pentru a monitoriza şi evalua progresele realizate prin implementarea proiectelor, administrația locală trebuie să stabilească un sistem coerent şi concret de urmărirea modului în care sunt realizate şi a efectelor produse de acestea asupra beneficiarilor.

Monitorizarea ca proces de colectare şi analizare sistematică a informațiilor, va viza următoarele aspecte: proiectele şi programele organizației, membrii, beneficiarii şi suporterii organizației, folosirea resurselor, ce face organizația şi procesul de luare a deciziilor.

Procesul de monitorizare se efectuează de către: executivul local, membrii Comitetului de Coordonare al Agendei 21, coordonatorii de proiecte, finanțatori sau consultanți externi.

Evaluarea presupune analizarea resurselor investite, a activităților desfăşurate, rezultatelor obținute şi a beneficiilor realizate.

Etapele procesului de evaluare sunt:

1. Pre-evaluarea (planificarea evaluării):
   - decizia (de ce se face, pentru cine, de către cine etc.)
   - proiectarea (schițarea) evaluării
2. Evaluarea propriu-zisă:
   - colectarea informațiilor
   - analiza
   - prezentarea
3. Post-evaluarea:
   - implementarea
   - feed-back-ul

La procesul de evaluare vor participa reprezentanți ai instituțiilor responsabile cu implementarea proiectelor, organizațiile partenere şi beneficiari.

II.7. Indicatori pentru dezvoltarea durabilă a municipiului Târgu-Mureș

Protecția mediului

Domeniul	Indicatorii	Responsabili / Sursa de date
Reducerea aportului surselor industriale de emisie şi a aportului traficului rutier la poluarea aerului	1. Număr de determinări privind concentrația de pulberi în suspensie care depăşesc valoarea maximă admisă (0,15 mg/mc – media pe 24 ore) din totalul numărului de determinări efectuate în decursul unui an 2. Număr de determinări privind concentrația de oxizi de azot care depăşesc valoarea maximă admisă (0,1 mg/mc – media pe 24 ore) din totalul numărului de determinări efectuate în decursul unui an 3. Număr de seminarii organizate pe tema implementării unui sistem de management intern de mediu în cadrul întreprinderilor mici şi mijlocii 4. Număr de participanți la seminariile organizate pe tema implementării unui sistem de management intern de mediu în cadrul întreprinderilor mici şi mijlocii 5. Număr de instalații noi de reținere a poluanților la sursă, puse în funcțiune de agenții economici 6. Număr de parteneriate încheiate de Primăria Târgu-Mureş cu primăriile localităților învecinate pentru soluționarea unor probleme de dezvoltare urbană ce afectează municipiul şi care nu pot fi soluționate în interiorul intravilanului acestuia	Primăria Târgu-Mureş I.P.M.Mureş CLIMM
Reducerea aportului surselor industriale de emisie şi a aportului traficului rutier la poluarea aerului	7. Număr de copaci plantați de-a lungul arterelor rutiere principale 8. Număr de persoane care folosesc bicicleta ca mijloc de transport la / de la locul de muncă 9. Infrastructură pentru biciclete (km) 10. Număr de apeluri telefonice primite de la cetățenii municipiului la "telefonul Verde" pentru a solicita informații despre starea mediului şi pentru a prezenta sugestii şi recomandări 11. Existența unei zone exclusiv pietonale în centrul vechi al oraşului	Primăria Târgu-Mureş IPM Mureş
Informarea continuă şi eficientă a minim 60 % din populația municipiului referitor la calitatea aerului	1. Amplasarea stației de monitorizare continuă a calității aerului 2. Număr de indicatori monitorizați şi relevanța acestor indicatori 3. Baze de date create (privind calitatea aerului ambiental) şi număr de abonați ai acestora 4. Număr de comercianți ce desfăşoară activități cu potențial de poluare a aerului implicați în sistemul de informare a cetățenilor asupra episoadelor de poluare accidentală 5. Număr de informări către populație, raportat la numărul de poluări accidentale ale aerului ambiental produse 6. Număr de surse de informare, aflate la dispoziția cetățenilor referitor la calitatea aerului ambiental 7. Procent din populația municipiului informată asupra calității aerului ambiental	Primăria Târgu-Mureş I.P.M.Mureş CLIMM
Reducerea cu 5 dB(A) a nivelului de zgomot produs	1. Număr de centrale termice de cartier modernizate într-un an 2. Valoarea investițiilor în modernizarea centralelor termice de cartier 3. Nivelul de zgomot produs de centralele termice de cartier ce se	Primăria Târgu-Mureş

Domeniul	Indicatorii	Responsabili / Sursa de date
de centralele termice de cartier ce se învecinează direct cu blocurile de locuințe	învecinează direct cu blocurile de locuințe 4. Număr de copaci plantați ca perdele vegetale de protecție în zona centralelor termice 5. Număr de persoane ce locuiesc în imediata vecinătate a centralelor termice de cartier şi sunt puternic agresate de zgomotul produs de acestea, din numărul total de persoane posibil a fi afectate 6. Frecvența depăşirilor nivelului de zgomot echivalent admisibil la limita centralelor termice de zonă	
Reducerea nivelului de zgomot produs de sirenele fabricilor şi semnalizarea acustică la barierele automate	1. Studii de fezabilitate efectuate 2. Reducerea nivelului de zgomot produs de sirenele fabricilor şi semnalizarea acustică la barierele automate 3. Număr de persoane ce locuiesc în imediata vecinătate a fabricilor şi a barierelor automate la C.F. cu semnalizare acustică şi sunt puternic agresate de zgomotul produs de acestea, din numărul total de persoane posibil a fi afectate	Primăria Târgu-Mureş
Creşterea cu 10% a spațiului verde din zona centrală a oraşului	1. Număr de copaci plantați 2. Media lunară şi anuală a raportului Sutil/Stotal/unitate de suprafață geografică urbană 3. Lungimea pistei pentru biciclete 4. Lungime culoar verde realizat în lungul pârâului Pocloş 5. Suprafața de teren alocată spațiilor verzi în zona centrală a municipiului	Primăria Târgu-Mureş
Creşterea cu 10% a spațiului verde din Cartierul Dâmbul Pietros	1. Suprafața de teren alocată spațiilor verzi în zona Valea Rece pe Dealul Budiului 2. Număr de copaci plantați 3. Suprafețe de spații verzi create pe terenurile în pantă neconstruibile 4. Suprafețe de teren supuse eroziunii care au fost stabilizate 5. Suprafețe de pădure urbană amenajată ca zonă de odihnă şi recreere 6. Suprafața de zone verzi pe cap de locuitor (m^2/locuitor)	Primăria Târgu-Mureş
Reabilitarea spațiilor verzi din cartiere	1. Număr de întâlniri efectuate cu cetățenii pentru stabilirea strategiilor de reabilitare a spațiilor verzi, spații de joacă şi agrement din cartiere 2. Număr de voluntari implicați 3. Număr de ore lucrate de voluntari 4. Număr de spații verzi, spații de joacă şi agrement reabilitate cu sprijinul cetățenilor 5. Număr de parcuri personalizate date în exploatare 6. Suprafața de zone verzi (m^2/locuitor)	Primăria Târgu-Mureş
Crearea unui parc municipal	1. Suprafața parcului (m^2)	Primăria Târgu-Mureş
Ecologizarea practicilor de colectare	1. Cantitatea de deşeuri solide generată anual de populație şi agenți economici (tone/locuitor) 2. Cantitatea de deşeuri colectată anual de la populație şi agenți economici (tone/an) 3. Număr şi capacitate recipienți de precolectare 4. Număr de spații de precolectare ecologizate 5. Număr de maşini de transport autocompactoare 6. Suprafețe de teren afectate de depozitări necontrolate de deşeuri	Primăria Târgu-Mureş

Domeniul	Indicatorii	Responsabili / Sursa de date
	7. Tipuri şi cantităţi de deşeuri voluminoase colectate de la populaţie 8. Tipuri şi cantităţi de deşeuri periculoase colectate	
Creşterea cu 10% a procentului de deşeuri valorificate din totalul deşeurilor solide orăşeneşti	1. Număr de broşuri şi pliante publicate 2. Număr de întâlniri realizate cu cetăţenii 3. Număr de activităţi organizate în parteneriat cu O.N.G. –urilor locale pe teme de colectare selectivă a deşeurilor 4. Număr de participanţi la întâlniri 5. Număr de recipienţi puşi la dispoziţia cetăţenilor pentru colectarea selectivă a deşeurilor 6. Număr de articole publicate în presa locală pe teme ecologice 7. Număr de grădiniţe şi şcoli implicate în proiectul de colectare selectivă a deşeurilor 8. Procentul de deşeuri solide reciclate în decursul unui an	Primăria Târgu-Mureş
Elaborarea unei strategii de gospodărire a deşeurilor orăşeneşti şi industriale pe principiile dezvoltării durabile	1. Număr de participanţi implicaţi în elaborarea strategiei de gospodărire a deşeurilor orăşeneşti şi industriale pe principiile dezvoltării durabile 2. Număr de experţi implicaţi în elaborarea strategiei de gospodărire a deşeurilor orăşeneşti şi industriale pe principiile dezvoltării durabile 2. Număr de consultări între oamenii de afaceri din judeţul Mureş în cadrul unor „Seminarii a oamenilor de afaceri” pentru identificarea modalităţilor de soluţionare a unor probleme privind gestiunea deşeurilor industriale periculoase, gestiunea deşeurilor din demolări şi construcţii, utilizarea raţională a resurselor; 3. Număr de participanţi la aceste seminarii 4. Rezultate obţinute în urma seminariilor organizate cu oamenii de afaceri	Primăria Târgu-Mureş I.P.M.Mureş
Reabilitarea şi punerea în valoare a unor lucrări de artă pentru alimentarea cu apă, monumente de tehnică industrială	1. Punerea în valoare a unui puţ de captare a apei (vechime 95 ani, rămas în cartierul Unirii) 2. Reabilitarea rezervoarelor şi incintei aferente din str. Verii şi integrarea lor în sistemul de alimentare cu apă existent sau amenajarea lor ca muzeu al apei (vechime 94 ani)	Primăria Târgu-Mureş
Punerea în valoare a izvoarelor din municipiului Târgu Mureş	1. Existenţa unei oportunităţi de implicare a cetăţenilor în alegerea soluţiilor optime de punere în valoare a acestor izvoare 2. Număr de voluntari implicaţi în alegerea soluţiilor optime de punere în valoare a acestor izvoare 3. Număr de experţi implicaţi în alegerea soluţiilor optime 4. Număr de izvoare puse în valoare	Primăria Târgu-Mureş
Reabilitarea Uzinei de apă, a reţelei de distribuţie apă potabilă, a reţelei de canalizare şi a staţiei de epurare a municipiului Târgu-Mureş	1. Număr de determinări privind parametrii chimici ai apei potabile efectuate în decursul unui an care depăşesc valorile prescrise în standardele internaţionale (OMS) din total număr determinări 2. Număr de determinări privind parametrii biologici ai apei potabile efectuate în decursul unui an care depăşesc valorile prescrise în standardele internaţionale (OMS) din total număr determinări 3. Număr de determinări privind parametrii biologici ai apei recreaţionale (de îmbăiere) efectuate în decursul unui an care depăşesc valorile prescrise în standardele internaţionale (OMS) din total număr determinări 4. Lungimea reţelei de distribuţie a apei potabile (km) 5. Procentul de locuinţe conectate la reţeaua de distribuţie a apei potabile (%)	Primăria Târgu-Mureş DSP Mureş RA Aquaserv

Domeniul	Indicatorii	Responsabili / Sursa de date
	6. Consumul de apă potabilă anual (m^3/locuitor) 7.Consumul de apă industrială (m^3/an) 8. Volumul pierderilor din rețeaua de distribuție a apei potabile (m^3/an) 9. Debit de apă potabilă utilizată în scop industrial (m^3/h) 10. Lungimea rețelei de canalizare supusă modernizării (km) 11.Cantitatea de apă tratată în stațiile de epurare (m^3/an) 12. Număr de racorduri greşite remediate 13. Procentul de locuințe conectate la rețeaua de canalizare (%) 14. Volumul pierderilor din rețelele de canalizare ape uzate menajere (m^3/an) 15.Eficiența stației de epurare a apelor uzate orăşeneşti	
Păstrarea unei salubrități corespunzătoare a cursurilor de apă care străbat municipiul Târgu-Mureş	1. Număr de întâlniri cu cetățenii 2. Număr de articole publicate 3. Număr de pliante distribuite 4. Număr de voluntari implicați 5. Lungime cursuri de apă salubrizate (km/an)	Primăria Târgu-Mureş Direcția Apelor Mureş
Reabilitarea şi punerea în valoare a unor construcții hidrotehnice, monumente de tehnică industrială	1. Reabilitarea Uzinei hidroelectrice Turbinei, inclusiv repararea canalului şi construcțiilor hidrotehnice aferente şi curățirea canalului	Primăria Târgu-Mureş SC Electrica SA
Crearea şi amenajarea unor zone umede	1. Amenajarea unor zone umede pe valea pâraielor Róka, Nyúl (Budiu Mic), Cocoş, necodificat nr. 3 şi Mureşeni (km^2) 2. Amenajarea pârâului necodificat nr. 2 (între SUMEL SA şi cimitirul Livezeni) (km^2) 3. Amenajarea pârâului Valea Rece (km^2)	Primăria Târgu-Mureş

Dezvoltarea infrastructurii de bază

Subcategorie	Indicator	Responsabili / Sursa de date
Infrastructura stradală	1. Lungimea rețelei stradale supusă lucrărilor de modernizare şi refacere (km/an) 2. Lungimea străzilor, drumurilor supuse reabilitării (km/an) 3. Volumul investițiilor în refacerea şi întreținere străzilor (mld. lei/an) 4. Număr de parcări publice (m^2)	Primăria Tîrgu-Mureş
Energie	1. Consumul total pe categorii de surse de energie (cărbune, gaz metan tone, m^3 etc.) 2. Consumul anual de energie electrică (kw/locuitor) 3. Consumul anual de gaze naturale (m^3/locuitor) 4. Consumul de energie anual pe domenii de activitate (industrie, transport, locuințe) (%) 5. Cantitatea de energie produsă local (kw/h)	R.A CONEL Distrigaz-Nord

Subcategorie	Indicator	Responsabili / Sursa de date
Transporturi	1. Număr de călători care folosesc transportul în comun public/privat (călători/an) 2. Procentul vehiculelor care folosesc combustibili nepoluanți (%) 3. Volumul investițiilor în modernizarea parcului auto de transport în comun (mld. lei/an)	Primăria Tîrgu-Mureş Asocierea de Transport Urban
Sănătate în relație cu mediul	1. Mortalitatea infantilă prin afecțiuni respiratorii 2. Mortalitatea prin afecțiuni ale sistemului circulator (toate vârstele) 3. Mortalitatea prin accidente de trafic 4. Rata rănirilor prin accidente de trafic 5. Morbiditatea prin diaree la copii (sub 5 ani) 6. Rata incidenței toxiinfecțiilor alimentare 7. Mortalitatea prin incidente chimice 8. Număr de copii născuți la greutatea normală	DJSP

Regenerare urbană

Subcategorie	Indicator	Responsabili / Sursa de date
Structura urbană (utilizare terenuri, construcții şi locuințe)	1. Suprafața ocupată de construcții din totalul suprafeței municipiului 2. Suprafața intravilan față de anul anterior	Primăria Tîrgu-Mureş
Structura urbană (utilizare terenuri, construcții şi locuințe)	1. Structura fondului de locuințe pe vechime 2. Fondul de locuințe după regimul de înălțime 3. Fondul de locuințe după tipul de locuire (individuală, colectivă-case şi blocuri) 4. Procent de locuințe care nu dispun de dotări de bază 5 Suprafața de locuit (m^2/locuitor) 6. Procent de populație care deține locuințe în proprietate 7. Procent de populație care locuieşte în locuințe închiriate	DJS
Structura urbană (utilizare terenuri, construcții şi locuințe)	1. Valori de patrimoniu construit de interes național 2. Număr de situri istorice 3. Cheltuieli pentru restaurarea siturilor şi monumentelor istorice (mld. lei)	Inspectoratul pentru Cultură
Economia	1. Produsul intern local brut ( ) 2. Număr de societăți cu capital privat şi de stat 3. Structura economică (cifra de afaceri/domeniu) (mil.) 4. Volumul investițiilor străine (mil.) 5. Volumul investițiilor pe tip de activitate (mil.)	CCIA
Economia	1. Structura veniturilor (venitul pe fiecare ramură economică față de venitul total) 2. Rata populației active 3. Forța de muncă activă şi pasivă 4. Venitul populației ocupate în funcție de ramura de activitate	DJS

Reducerea sărăciei

Subcategorie	Indicator	Responsabili / Sursa de date
Piața forței de muncă, șomaj, venituri ale populației	1. Număr de şomeri 2. Rata şomajului (comparativ cu rata națională) 3. Structura şomajului pe sexe (% femei, % bărbați) 4 .Procentul de şomeri cu vârsta mai mică de 25 de ani 5. Procent de persoane care se află în şomaj de mai mult de 1 an	AJOFM
Piața forței de muncă, șomaj, venituri ale populației	1. Număr de familii cu venituri peste valoarea medie a veniturilor corespunzătoare unui trai decent 2. Număr de familii cu venit sub valoarea medie a veniturilor corespunzătoare unui trai decent	DJS
Educația	1. Rata şcolarizării 2. Număr de elevi care au absolvit cursurile de învățământ primar, gimnazial şi liceal 3. Număr de locuri în şcoli, licee şi şcoli postliceale 4. Număr de locuri în unități de învățământ superior 5. Procentul de populație (femei/bărbați) care au absolvit cursurile de învățământ primar şi secundar 6. Procentul de populație (femei/bărbați) care au absolvit cursuri de învățământ superior	ISJ DJS
Cultură şi recreere	1. Număr de teatre 2. Număr de spectatori/an 3. Număr de locuri în cinematografe 4. Număr de spectatori/an 5. Număr de săli de concert 6. Număr de spectatori/an 7. Număr de muzee 8. Număr de vizitatori/an 9. Număr de biblioteci publice 10. Număr de volume 11. Număr de volume împrumutate anual	Inspectoratul Județean pentru Cultură DJS
Cultură şi recreere	1. Facilități recreaționale pe cap de locuitor (parcuri, instalații sportive acoperite şi în aer liber, ştranduri, piscine publice etc.) 2. Rata anuală de utilizare a facilităților recreaționale	Primăria Tîrgu-Mureş DJTS

■

III. PORTOFOLIUL DE PROIECTE PRIORITARE

III.1. Crearea unui Parc Municipal și extinderea zonei verzi

A. Descrierea proiectului cu precizarea scopului

De realizarea proiectului răspunde Serviciul Strategii şi Programe Economice.

Proiectul prevede crearea unui parc municipal, amplasat în zona centrală a oraşului, în albia părăsită a râului Mureş din aval de debuşeul canalului Turbinei, zona Week-End II.

Pornind din zona parcului municipal propus (în Bucla Mureş Week-End II), se va crea o zonă verde în lungul râului Mureş, cuprinzând zona dintre Aeroportul Sportiv şi Sere, zona Bazei de agrement Week-End, campusul Universitar şi zona Universității. Totodată, proiectul cuprinde crearea unor aliniamente verzi şi amenajarea de piste pentru biciclete în lungul pârâului Pocloş.

Managerul de proiect va fi: Biroul Agenda Locală 21.

Departamentul din cadrul primăriei care răspunde de realizarea proiectului: Direcția Comunicare, Strategie şi Resurse Umane.

Impactul social şi / sau asupra calității mediului:

Acest tip de spațiu verde asigură microclimatul urban necesar desfăşurării activității umane, pentru agrement şi recreere, sporeşte umiditatea atmosferică, îmbogățeşte aerul cu oxigen, reține praful şi noxele, diminuează zgomotul urban, atenuând trepidațiile datorate traficului auto.

Influența aplicării programului în economia locală, regională şi / sau națională:

Prin realizarea proiectului propus se vor crea noi locuri de muncă şi se vor obține venituri din utilizarea dotărilor. Împreună cu lucrările în curs de execuție sau deja existente din zona Week-End II, cuprinzând piscine acoperite, săli şi terenuri de sport, această zonă poate deveni una de interes regional sau chiar național, prin oferta unei baze sportive complexe, capabilă să asigure şi desfăşurarea unor acțiuni sportive de interes regional sau național.

Utilizatorii potențali / beneficiarii programului / proiectului:

Utilizatorii potențali / beneficiarii proiectului vor fi în primul rând cetățenii municipiului.

Resurse financiare externe:

În vederea finanțării proiectului se va apela şi la finanțare externă.

Localizarea investiției ce urmează a fi realizată:

Amplasamentul lucrărilor propuse se află în zona centrală a municipiului. Parcul Municipal va fi amenajat în albia părăsită a râului Mureş, din aval de debuşeul canalului Turbinei, iar zona verde se va realiza în lungul râului Mureş şi pârâului Pocloş.

Modalitatea de armonizare / integrare a proiectului cu planul de amenajare a teritoriului:

Proiectul propus este în concordanță cu prevederile PUG, elaborat şi aprobat.

B. Cerințe financiare ale proiectului

Estimarea costului: 330.000 euro. Proiectul va fi promovat pentru obținerea unei finanțări din surse externe. Primăria va avea o contribuție de 10%.

Factorii critici care influențează profitabilitatea:

- încheierea unui protocol de colaborare între părțile interesate insuficient analizat şi / sau nerespectarea acestuia de către unii parteneri
- inflația
- management de exploatare neadecvat

C. Reglementări

La realizarea investiției se vor respecta reglementările tehnice şi legislația în vigoare.

Proiectul poate fi influențat nefavorabil de posibilitățile de obținere a terenului de pe malul stâng al albiei părăsite a râului Mureş, precum şi de eventuala imposibilitate de încheiere prealabilă a unui protocol între primărie şi beneficiarul dotărilor existente.

D. Termen de realizare

Proiectul poate fi realizat în 3 etape independente, dar în ambele cazuri, în mod obligatoriu, în următoarea ordine cronologică:

- amenajare parc municipal;
- crearea unor aliniamente verzi şi amenajarea de piste pentru biciclete în lungul pârâului Pocloş;
- amenajare zonă verde în lungul râului Mureş

În prezent, proiectul nu se întemeiază pe un studiu de prefezabilitate (SPF) sau de fezabilitate (SF), ci doar pe analize globale şi indici de preț sintetici.

III.2. Protejarea calității apei pârâului Pocloș, inclusiv realizarea luciului de apă în zona de agrement Week-End II

A. Scurtă descriere a proiectului cu precizarea scopului

Proiectul prevede terminarea amenajării unui lac de agrement în albia părăsită a râului Mureş (după lucrările de regularizare şi îndiguire executate după inundațiile din 1970), în aval de debuşeul canalului Turbinei, precum şi, în scopul asigurării calității necesare a apei în acesta, realizarea unui canal interceptor pe malul drept al pârâului Pocloş, destinat preluării integrale a canalelor deversoare, care, în prezent, deversează pe timp de ploaie ape uzate diluate în albie.

Managerul de program / proiect: Direcția Tehnică.

Departamentele din cadrul primăriei care răspund de realizarea proiectului: Direcția Comunicare, Strategii şi Resurse Umane.

Descrierea asistenței tehnice de specialitate din surse externe: nu este cazul

Impactul social şi / sau asupra calității mediului:

Proiectul va avea un puternic impact social şi asupra mediului, prin contribuția semnificativă la salubrizarea albiei, prin intravilanul dens construit în plin centrul oraşului şi astfel a calității vieții cetățenilor, realizarea unui lac de agrement cu posibilități de scăldat, plimbat cu barca şi chiar organizarea anumitor concursuri nautice, eliminarea poluării apelor pârâului din canalizarea unitară şi protejarea calității apei viitorului lac de agrement.

Influența aplicării programului în economia locală, regională sau / şi națională:

Prin realizarea lacului de agrement se vor crea noi locuri de muncă şi se vor obține venituri din utilizarea dotărilor. Împreună cu lucrările în curs de execuție sau deja existente din zona Week-End II, cuprinzând piscine acoperite, săli şi terenuri de sport, această zonă poate deveni una de interes regional sau chiar național, prin oferta unei baze sportive complexe, capabilă să asigure şi desfăşurarea unor acțiuni sportive de interes regional sau național.

Utilizatorii potențali / beneficiarii programului / proiectului: în primul rând cetățenii municipiului.

Resurse financiare externe: se va apela şi la finanțare externă.

Canalele de distribuție:

Canalul interceptor ce se va construi, va intra în proprietatea publică locală a primăriei şi va trece în administrarea RA Aquaserv. Amenajările aferente viitorului lac de agrement vor intra în proprietatea publică locală şi vor trece în administrarea fie a Complexului de Agrement şi Sport Mureşul (Week-End I), fie a unui nou administrator în coordonare sau în parteneriat cu Primăria.

Localizarea investiției ce urmează a fi realizată:

Amplasamentul lucrărilor propuse se află în zona centrală a oraşului. Canalul interceptor se va amplasa pe malul drept al pârâului Pocloş, iar lacul de agrement în albia părăsită a râului Mureş din aval de debuşeul canalului Turbinei.

Modalitatea de armonizare / integrare a proiectului cu planul de amenajare a teritoriului: proiectul propus este în concordanță cu prevederile PUG elaborat şi aprobat recent.

B. Cerințe financiare ale proiectului

Estimarea costului: 3,6 milioane euro.

Propunerea structurii şi tipului de finanțare, cu indicarea sursei:

- grant de la UE (pentru canalul interceptor): 1,8 milioane euro (50,0 %)
- împrumut de la IFI: 1,0 milioane euro (27,8 %)
- capital atras de la investitori privați: 0,4 milioane euro (11,1 %)
- contribuție buget local: 0,4 milioane euro (11,1 %)

Factorii critici care influențează profitabilitatea:

- încheierea unui protocol de colaborare între părțile interesate insuficient analizat şi / sau nerespectarea acestuia de către unii parteneri
- inflația
- management de exploatare neadecvat

C. Reglementări

La realizarea investiției se vor respecta reglementările tehnice şi legislația în vigoare.

Proiectul poate fi influențat nefavorabil de posibilitățile de obținere a terenului de pe malul stâng al albiei părăsite a râului Mureş, precum şi de eventuala imposibilitate de încheiere prealabilă a unui protocol între Primărie şi beneficiarul dotărilor existente.

D. Termen de realizare

Proiectul poate fi realizat şi în 2 etape independente, dar în ambele cazuri, în mod obligatoriu în următoarea ordine cronologică:

- colector interceptor Pocloş
- amenajare lac de agrement

În prezent, proiectul nu se întemeiază pe un studiu de prefezabilitate (SPF) sau de fezabilitate (SF), ci doar pe analize globale şi indici de preţ sintetici.

III.3. Colectarea selectivă a deșeurilor de la populație și valorificarea acestora

A. Scurtă descriere a proiectului cu precizarea scopului

Proiectul prevede:

- organizarea de campanii de informare a cetățenilor privind importanța colectării selective a deşeurilor şi valorificarea celor reciclabile Se vor desfăşura următoarele acțiuni: organizarea unor seminarii, dezbateri publice pe tema reciclării deşeurilor, afişarea de panouri stradale cu informații legate de reciclarea deşeurilor în spațiile publice, organizarea de activități de reciclare în marile spații comerciale, organizarea în cartiere a unor campanii de educare a copiilor referitor la importanța gestionării selective a deşeurilor, menținerea entuziasmului populației prin activități continue de informare şi educare;
- dotarea tuturor surselor de deşeuri cu un număr suficient de recipiente moderne de colectare selectivă a deşeurilor. Aceasta presupune atât procurarea de noi recipiente, cât şi întreținerea şi repararea celor existente;
- organizarea sistemului de colectare şi transport al deşeurilor periculoase la valorificator;
- amenajarea sau reamenajarea punctelor de precolectare a deşeurilor la sursă. Acesta implică: refacerea toboganelor şi a boxelor de colectare a deşeurilor din blocurile turn, reabilitarea platformelor existente prin eliminarea construcțiilor temporare (garaje) care au fost amplasate pe acestea, împrejmuirea cu gard viu a acestora şi asigurarea accesului cu autogunoiere la acestea precum şi construirea de noi platforme betonate, înconjurate de gard viu şi prevăzute cu drum de acces pentru autogunoiere.
- creşterea mecanizării acestei activități, ceea ce presupune suplimentarea dotării cu utilaje de măturat, stropit şi îndepărtat zăpada de pe străzi;
- modernizarea bazei de întreținere a echipamentelor de salubrizare (parcare, ateliere de reparații, instalații de spălare utilaje)

Managerul de program / proiect (ca entitate din partea primăriei): Biroul Agenda Locală 21 Târgu-Mureş

Departamentele din cadrul primăriei care răspund de realizarea programului / proiectului: Direcția Tehnică, Direcția Economică, Direcția de Urbanism şi Amenajarea teritoriului, Direcția de Activități sociale din cadrul Primăriei municipiului Târgu-Mureş.

Descrierea asistenței tehnice de specialitate din surse externe: nu este cazul

Impactul social şi / sau asupra calității mediului:

Proiectul va avea un puternic impact social şi asupra mediului, prin contribuția semnificativă la salubrizarea municipiului Tg. Mureş şi reducerea costurilor pentru colectare, transport, depozitare a deşeurilor orăşeneşti.

Influența aplicării programului în economia locală, regională sau / şi națională:

Deşi sistemul de colectare selectivă a deşeurilor de hârtie şi carton (ziare, ambalaje de hârtie şi carton, hârtie de scris) nu va aduce avantaje financiare imediate, introducerea sa va determina scăderea cantității de deşeuri trimisă la depozitare. Acest fapt se va traduce printr-o reducere a costurilor ce trebuie acoperite din taxele de colectare-transport - depozitare a deşeurilor din bani publici, disponibilizând astfel resurse financiare pentru satisfacerea altor nevoi, va contribui la o reducere a consumurilor de

materii prime şi energie pentru producerea hârtiei şi cartonului.

Utilizatorii potenţali / beneficiarii programului / proiectului: în primul rând, cetăţenii municipiului.

Resurse financiare externe: finanţare externă şi din bugetul local

Localizarea investiţiei ce urmează a fi realizată: Proiectul se va implementa pe întreg teritoriul oraşului, după lansarea unui microproiect pilot într-unul din cartierele de locuit, pentru ajustarea la situaţia existentă şi pentru a putea fi evaluat succesul proiectului.

Modalitatea de armonizare / integrare a proiectului cu planul de amenajare a teritoriului: proiectul propus este în concordanţă cu prevederile PUG elaborat şi aprobat recent.

B. Cerinţe financiare ale proiectului

Estimarea costului: 230.000 euro. Proiectul va fi promovat pentru obţinerea unei finanţări din surse externe. Contribuţia de la bugetul local va fi de 10%.

D. Termen de realizare

Proiectul poate fi realizat şi în 2 etape independente:

- derularea microproiectului pilot în unul din cartierele mun. Târgu-Mureş.
- extinderea proiectului pe teritoriul întregului municipiu.

În prezent, proiectul nu se întemeiază pe un studiu de prefezabilitate (SPF) sau de fezabilitate (SF), ci doar pe analize globale şi indici de preţ sintetici.

III.4. Amenajare zona centrală

A. Scurtă descriere a proiectului cu precizarea scopului

Managerul de proiect (ca entitate din partea primăriei): Direcţia Tehnică.

Departamentele din cadrul primăriei care răspund de realizarea proiectului: Direcţia Tehnică, Direcţia Urbanism şi Amenajarea Teritoriului, Serviciul Investiţii şi Serviciul Strategii şi Programe Economice.

Descrierea asistenţei tehnice de specialitate din surse externe, dacă este cazul: -

Impactul social şi / sau asupra calităţii mediului:

În prima etapă, proiectantul general a întocmit un studiu preliminar privind principalele propuneri în urma analizării situaţiei existente.

Proiectul propune:

- pentru descongestionarea traficului din această zonă: reorganizarea circulaţiei în zona centrală, corelată cu propunerile din PUG şi studiul de circulaţie; varianta 1: sensuri unice pentru Piaţa Trandafirilor şi str. Cuza Vodă; varianta 2: menţinerea fluxurilor în configuraţia actuală cu antrenarea arterelor perimetrale în rezolvarea schemei de trafic.
- reorganizarea zonelor de parcare, suplimentarea locurilor de parcare cu depistarea zonelor cu potenţial pentru amenajarea de parcări denivelate centralizate.
- zone cu posibilităţi de realizare obiective noi, precum şi zone de restricţie cu clădiri ce necesită programe de reabilitare.

- operațiuni urbane necesare pentru salubrizarea fronturilor P-ței Trandafirilor în adâncime, cu amplificarea rețelelor de trasee pietonale.
- operațiuni urbane pentru: mobilier urban, plantații, oglinzi de apă, iluminat public şi arhitectural; varianta 1: pietonalul se reconfigurează, aducând o importanță sporită pietonului şi amenajărilor aferente lui; varianta 2: reabilitarea spațiilor existente în actuala configurație stradală. Proiectul se află în stadiul de PUZ.

Prin realizarea proiectului se vor rezolva principale probleme privind circulația în zona centrală, protejarea zonei istorice construite, reabilitarea fondului construit, cu stabilirea potențialului de intervenție şi reabilitarea spațiilor publice.

Influența realizării proiectului în economia locală, regională sau şi / națională: se rezolvă problemele de circulație din zona centrală şi se protejează fondul valoros construit.

Utilizatorii potențiali / beneficiarii proiectului: cetățenii municipiului.

Resurse financiare externe: -

Canalele de distribuție: -

Localizarea investiției ce urmează a fi realizată: zona centrală a oraşului.

Modalitatea de armonizare / integrare a proiectului cu PUG: se încadrează în reglementările prevăzute de PUG şi în Studiul de circulație al municipiului.

B. Cerințe financiare ale proiectului

Estimarea costului: -

Propunerea structurii de finanțare, cu indicarea sursei: fonduri atrase (60%), bugetul local (40%).

Tipul de finanțare: credite nerambursabile

Factorii critici care influențează profitabilitatea:
-

C. Reglementări

Aplicarea proiectului în contextul macroeconomic al economiei naționale şi proiectelor de investiții la nivel local, în baza resurselor disponibile: -

Contribuții din surse interne sau externe, publice sau private: -

Reglementări care influențează favorabil sau nefavorabil proiectul: hotărâri ale Consiliului Local.

III.5. Pasaj pietonal subteran și modernizarea intersecției din P-ța Victoriei

A. Scurtă descriere a proiectului cu precizarea scopului

Managerul de proiect (ca entitate din partea primăriei): Direcția Tehnică.

Departamentele din cadrul primăriei care răspund de realizarea proiectului: Direcția

Tehnică, Direcția Urbanism şi Amenajarea Teritoriului, Serviciul Investiții şi Serviciul Strategii şi Programe Economice.

Descrierea asistenței tehnice de specialitate din surse externe, dacă este cazul: -

Impactul social şi / sau asupra calității mediului:

Activitatea de transport este un element important în contextul social-economic al oraşului. Conform studiului de circulație al municipiului, P-ța Victoriei este cea mai importantă intersecție, atât ca amplasament dar mai ales prin fluxurile auto (peste 3.600 de vehicule convenționale / oră şi sens) şi de pietoni, pe care le concentrează în tot timpul zilei. În această intersecție converg patru artere de circulație. Ele asigură legătura cartierelor de locuit cu zona centrală, cu zona industrială, cu zona spitalelor şi cu zona de agrement. Totodată, prin acest nod de circulație trece şi drumul european E60.

În prezent se produc o serie de disfuncționalități, ce se referă în special la lipsa unei fluențe corespunzătoare pe toate direcțiile, stagnări şi chiar blocări ale circulației, relații anevoioase şi neregulamentare, traversări pietonale lungi, haotice, şi lipsite total de siguranță. Se produc, astfel, în exploatare, mari pierderi de timp cu cheltuieli materiale şi consumuri suplimentare de carburanți şi lubrifianți care generează un nivel ridicat de poluare în zonă.

Astfel, s-a propus un amplu proces de remodelare urbană (scopul proiectului), ce se concretizează prin sistematizarea complexă şi definitivă, atât din punct de vedere arhitectural, cât şi de circulație, avându-se în vedere solicitările mari de trafic, prezente cât şi de viitor. S-a adoptat varianta desfăşurării circulației în jurul unei pastile centrale, de 40 m diametru, cu evazări către arterele sistematizate (ce converg în intersecție), creându-se spații de înmagazinare pentru relații de stânga, cu separarea pietonilor prin pasaj subteran (agrementat cu spații comerciale). Echipamentele moderne pentru semaforizarea intersecțiilor, compuse din automate pentru dirijare, sonde inductive de trafic cu bucle detectoare implementate în carosabil, vor permite optimizarea locală la nivel de intersecție (informație, decizie, dilatarea fazelor verzi în funcție de numărul real de autovehicule), precum şi o corelare zonală, asigurându-se astfel un sistem de undă verde pe direcțiile de circulație majore.

Această intersecție are o serie de avantaje economice şi practice: o fluență perfectă pe toate direcțiile, preluarea optimă a traficului mediu şi maxim prezent, rezerva de capacitate în vederea creşterii traficului în viitor, evitarea spargerilor ulterioare în carosabil, eliminarea trecerilor la sol a pietonilor (care, prin timpii enormi de traversare a pieței, reduceau cu 30 % capacitatea de acces a autovehiculelor în intersecție).

Realizarea *pasajului pietonal subteran* urmăreşte cele două fluxuri pietonale paralele predominante (centru – cartiere mari de locuințe) care sunt legate transversal cu o galerie centrală. Aceste galerii, pe lângă circulația directă a fluxurilor pietonale, asigură amplasarea de-a lungul pereților laterali a unor spații comerciale.

Influența realizării proiectului în economia locală, regională sau şi / națională: se obține o intersecție cu cea mai mare capacitate de trecere orară dintre toate intersecțiile la sol cunoscute – cca. 8.500 vehicule convenționale pe oră; pasajul pietonal subteran va fi o adevărată stradă, în felul acesta domeniul privat şi cel public se întrepătrund, ca funcțiuni, nu ca proprietate.

Utilizatorii potențiali / beneficiarii proiectului: pietonii, conducătorii auto, agenți economici.

Resurse financiare externe: -

Canalele de distribuție: -

Localizarea investiției ce urmează a fi realizată: P-ța Victoriei este cea mai importantă intersecție, fiind amplasată în sâmburele central al oraşului şi tangent centrului istoric.

Modalitatea de armonizare / integrare a proiectului cu PUG: se încadrează în reglementările prevăzute de PUG.

B. Cerințe financiare ale proiectului

Estimarea costului: 8.500.000 USD (50% lucrări executate şi achitate din bugetul local).

Propunerea structurii de finanțare, cu indicarea sursei: fonduri atrase (100%)

Tipul de finanțare: parteneriat public-privat.

Factorii critici care influențează profitabilitatea: nu vor exista ofertanți.

C. Reglementări

Aplicarea proiectului în contextul macroeconomic al economiei naționale şi proiectelor de investiții la nivel local, în baza resurselor disponibile:

Contribuții din surse interne sau externe, publice sau private:

Reglementări care influențează favorabil sau nefavorabil proiectul: hotărâri ale Consiliului Local.

III.6. Revitalizarea Cetății Medievale

A. Scurtă descriere a proiectului cu precizarea scopului

Managerul de proiect (ca entitate din partea primăriei): Administrația Cetății.

Departamentele din cadrul primăriei care răspund de realizarea proiectului: Administrația Cetății, Serviciul Investiții şi Serviciul Strategii şi Programe Economice.

Descrierea asistenței tehnice de specialitate din surse externe, dacă este cazul: -

Impactul social şi / sau asupra calității mediului:

Scopul proiectului este dezvoltarea şi promovarea turistică a specificului şi valorilor locale. Pentru atingerea lui se propune, ca prim pas, revitalizarea şi introducerea în circuitul turistic a Cetății Medievale.

În **Corpul A** se propune amenajarea unui centru de prezentare a municipiului.

În **Corpul B** se propune realizarea unui spațiu cu caracter educativ: săli de curs, birouri, săli pentru lectură şi anexele aferente.

Clădirea Manutanței are în componență trei corpuri de clădire: corpul C, corpul D şi corpul E.

În **Corpul C** se propune, conform Studiului de fezabilitate şi HCLM nr.71/1999, a fi destinat activităților cultural-artistice. Astfel, clădirea va polariza viața artistică expozițională a oraşului.

În **Corpul D** se propune înființarea unui Centru Cultural European cu următoarele funcțiuni: bibliotecă, săli de conferință, birouri administrative. În urma mansardării se propune amenajarea unui spațiu de cazare. În subsol se preconizează realizarea unor spații de deservire: bufet cu spații anexe, depozit de alimente. Pe fiecare nivel se propun grupuri sanitare moderne pentru ambele sexe.

În **Corpul E** se propune crearea de ateliere şi spații de expunere atât la parter, etaj, precum şi prin mansardarea podului, în scopul polarizării activității de creație a artiştilor plastici.

În **Corpul F** se propune realizarea unui centru de informare, iar la subsol, a unui spațiu comercial cu caracter turistic.

Corpul G, fără a fi un spațiu construit, se referă la un amfiteatru în aer liber. Va fi corelat cu funcțiunea Bastionului Croitorilor şi vor pune în valoare căile de acces ale drumului de strajă.

Bastioanele (Tăbăcarilor, Mic, Porții, Croitorilor, Măcelarilor, Dogarilor, Blănarilor) vor fi amenajate ca spații expoziționale cu diferite tematici.

Biserica Reformată aşezată în incinta Cetății este una dintre cele mai vechi şi mai importante clădiri de acest gen din Transilvania.

Prin realizarea proiectului se va dezvolta şi diversifica oferta turistică locală, Cetatea Medievală devenind un punct de atracție turistică, deci generând venituri şi locuri de muncă.

Influența realizării proiectului în economia locală, regională sau şi / națională: se vor realiza venituri suplimentare la bugetul local, inclusiv noi locuri de muncă.

Utilizatorii potențiali / beneficiarii proiectului: artiştii locali, studenții, elevii, agenții economici.

Resurse financiare externe: -

Canalele de distribuție: -

Localizarea investiției ce urmează a fi realizată: Cetatea Medievală din Târgu-Mureş este amplasată în centrul oraşului şi ocupă o suprafață de cca. 4,5 ha. Este alcătuită dintr-o incintă fortificată cu 7 bastioane, unite cu ziduri, formând o curte interioară, în cadrul căreia se află o biserică reformată şi clădiri civile din diferite perioade. Există trei căi de acces, unul exclusiv pietonal, destinat accesului în biserică.

Modalitatea de armonizare / integrare a proiectului cu PUG: se încadrează în prevederile PUG.

B. Cerințe financiare ale proiectului

Estimarea costului: 3.700.000 USD.

Propunerea structurii de finanțare, cu indicarea sursei: bugetul local (20%) şi surse atrase (80%).

Tipul de finanțare: nerambursabilă sau parteneriat public-privat.

C. Reglementări

Aplicarea proiectului în contextul macroeconomic al economiei naționale şi proiectelor de investiții la nivel local, în baza resurselor disponibile: -

Contribuții din surse interne sau externe, publice sau private: -

Reglementări care influențează favorabil sau nefavorabil proiectul: Studiu de fezabilitate, Proiect tehnic aprobat şi HCLM nr.71/1999.

III.7. Atelier meșteșugăresc

A. Scurtă descriere a proiectului cu precizarea scopului

Managerul de proiect (ca entitate din partea primăriei): Direcția Tehnică.

Departamentele din cadrul primăriei care răspund de realizarea proiectului: Direcția Tehnică, Direcția Urbanism şi Amenajarea Teritoriului, Serviciul Investiții şi Serviciul Strategii şi Programe Economice.

Descrierea asistenței tehnice de specialitate din surse externe, dacă este cazul: -

Impactul social şi / sau asupra calității mediului:

Primăria Municipiului Târgu-Mureş doreşte şi consideră necesară clarificarea şi reglementarea situației **sociale,** urbane şi juridice a zonei Valea Rece. – locuită în proporție de 94% de rromi, (1002 persoane – din care 448 sunt copii). În conformitate cu Studiul de fezabilitate a zonei şi a Planului Urbanistic Zonal suprafața de 13,5 ha, – urmează a fi dotată cu rețele tehnico edilitare şi construcții noi cum ar fi: **atelier meşteşugăresc**, cabinet medical, grădiniță, şcoală, casă de cultură, farmacie, precum şi relotizarea terenului pentru asigurarea condițiilor urbane de locuit.

Acest proiect este destinat comunității rromilor şi vizează construirea unui atelier meşteşugăresc, conform normelor stabilite. Proiectul de investiție, împreună cu programele educaționale aferente, va fi realizat în colaborare cu reprezentanți ai comunității rromilor.

Scopul proiectului este combaterea sărăciei şi şomajului, prin combinarea măsurilor de protecție şi asistență socială pentru anumite categorii sau grupuri de persoane cu acțiuni care vor contribui la asigurarea locului de muncă pentru obținerea de venituri permanente.

Influența realizării proiectului în economia locală, regională sau şi / națională:

- creşterea gradului de ocuparea a forței de muncă în rândul rromilor, corelat cu producerea de bunuri de utilitate publică
- îmbunătățirea situației materiale şi sociale a rromilor, prin creşterea veniturilor familiilor ca urmare a angajării adulților în activitatea de producție meşteşugărească
- asigurarea zonei cu dotările necesare dezvoltării unor activități viitoare de producție
- creşterea accesului persoanelor defavorizate, rromi, pe piața muncii şi la măsurile de protecție socială

Utilizatorii potențiali / beneficiarii proiectului: comunitatea rromă din zonă.

Resurse financiare externe: -

Canalele de distribuție: -

Localizarea investiției ce urmează a fi realizată: zona Valea Rece.

Modalitatea de armonizare / integrare a proiectului cu PUG: se încadrează în Studiul de fezabilitate a zonei şi PUZ.

B. Cerințe financiare ale proiectului

Estimarea costului: 70.000 euro.

Propunerea structurii de finanțare, cu indicarea sursei: fonduri nerambursabile (90%), bugetul local (10%).

Tipul de finanțare: nerambursabilă

Factorii critici care influențează profitabilitatea: lipsa implicării comunității beneficiare.

C. Reglementări

Aplicarea proiectului în contextul macroeconomic al economiei naționale şi proiectelor de investiții la nivel local, în baza resurselor disponibile:

Contribuții din surse interne sau externe, publice sau private: -

Reglementări care influențează favorabil sau nefavorabil proiectul: hotărâri ale Consiliului Local.

III.8. Dispensar medical

A. Scurtă descriere a proiectului cu precizarea scopului

Managerul de proiect (ca entitate din partea primăriei): Direcția Tehnică.

Departamentele din cadrul primăriei care răspund de realizarea proiectului: Direcția Tehnică, Direcția Urbanism şi Amenajarea Teritoriului, Serviciul Investiții şi Serviciul Strategii şi Programe Economice, Biroul de relații cu rromii

Descrierea asistenței tehnice de specialitate din surse externe, dacă este cazul: -

Impactul social şi / sau asupra calității mediului:

Primăria Municipiului Târgu Mureş doreşte şi consideră necesară clarificarea şi reglementarea situației **sociale,** urbane şi juridice a zonei Valea Rece. – locuită în proporție de 94% de rromi, (1002 persoane – din care 448 sunt copii). În conformitate cu Studiul de fezabilitate a zonei şi a Planului Urbanistic Zonal suprafața de 13,5 ha, – urmează a fi dotată cu rețele tehnico edilitare şi construcții noi cum ar fi: atelier meşteşugăresc, **dispensar medical**, grădiniță, şcoală, casă de cultură, farmacie, precum şi relotizarea terenului pentru asigurarea condițiilor urbane de locuire.

Acest proiect este destinat comunității rromilor şi vizează construirea unui dispensar medical. Proiectul de investiție, împreună cu programele educaționale aferente, va fi realizat în colaborare cu reprezentanți ai comunității rromilor.

Scopul proiectului este accesul la serviciile medicale publice preventive şi curative şi implementarea unor programe specifice de profilaxie şi tratament; înscrierea la medicul de familie; medicație compensată.

Prin realizarea proiectului se va obține îmbunătățirea accesului rromilor la serviciile medicale publice preventive şi curative, prin conceperea şi implementarea unor programe specifice de profilaxie şi tratament, înscrierea la medicul de familie, medicație compensată.

Influența realizării proiectului în economia locală, regională sau şi / națională:

- asigurarea zonei cu dotările necesare desfăşurării unor servicii medicale de specialitate cu caracter caritabil, destinate adulților şi copiilor aparținând comunității rromilor
- asigurarea serviciilor medicale primare, ținând cont şi de faptul că gradul de educație sanitară a populației din zonă este foarte scăzut.
- promovarea normelor de igienă care să reducă numărul afecțiunilor infecto-contagioase datorate condițiilor insalubre şi comportamentul igienic neadecvat.

Utilizatorii potențiali / beneficiarii proiectului: comunitatea rromă din zonă.

Resurse financiare externe: -

Canalele de distribuție: -

Localizarea investiției ce urmează a fi realizată: zona Valea Rece.

Modalitatea de armonizare / integrare a proiectului cu PUG: se încadrează în Studiul de fezabilitate a zonei şi PUZ.

B. Cerințe financiare ale proiectului

Estimarea costului: 70.000 euro.

Propunerea structurii de finanțare, cu indicarea sursei: fonduri nerambursabile (90%), bugetul local (10%).

Tipul de finanțare: nerambursabilă

Factorii critici care influențează profitabilitatea:
-

C. Reglementări

Aplicarea proiectului în contextul macroeconomic al economiei naționale şi proiectelor de investiții la nivel local, în baza resurselor disponibile: -

Contribuții din surse interne sau externe, publice sau private: -

Reglementări care influențează favorabil sau nefavorabil proiectul: hotărâri ale Consiliului Local.

III.9. Birou de consiliere pentru cetățeni

A. Scurtă descriere a proiectului cu precizarea scopului

Managerul de proiect (ca entitate din partea primăriei): Direcția Comunicare, Strategii şi Resurse Umane.

Departamentele din cadrul primăriei care răspund de realizarea proiectului: Direcția Comunicare, Strategii, Resurse Umane, Fundația Novum Forum.

Descrierea asistenței tehnice de specialitate din surse externe, dacă este cazul: -

Impactul social şi / sau asupra calității mediului:

Proiectul urmăreşte:

- sprijinirea dezvoltării unor parteneriate durabile între societatea civilă şi autoritatea locală în diferite domenii de activitate care necesită soluționarea eficientă a problematicii sociale, solicitate în special de cetățeni;
- îmbunătățirea accesului la echitate socială, în special pentru categoriile societății care prezintă probleme sociale, sunt vulnerabile sau victime ale abuzurilor;
- desfăşurarea unui serviciu complex de consiliere şi sprijin practic pentru cetățeni, care să asigure asistența de resort a serviciilor de specialitate din cadrul administrației publice locale şi a instituțiilor de specialitate;
- desfăşurarea unei activități de consiliere care să fie corelată, concertată şi racordată la rețeaua națională de birouri de consiliere pentru cetățeni;

- crearea unui sistem informațional, ca rețea complexă de relații structurale, format din persoane specializate, echipamente, metode de lucru în scopul culegerii, sistematizării, analizării şi transmiterii de informații necesare elaborării şi fundamentării deciziilor necesare serviciilor de consiliere;
- dezvoltarea sistemului informațional intern prin dezvoltarea rețelei de calculatoare şi a bazei de date existente, precum şi promovarea acestora pe pagina web a Primăriei.

Crearea **Biroului de Consiliere pentru Cetățeni** va asigura interfața dintre societatea civilă, administrația publică locală şi instituții de specialitate din municipiul Târgu-Mureş şi împrejurimi.

Influența realizării proiectului în economia locală, regională sau şi / națională: dezvoltarea societății civile din zonă şi a inițiativei private.

Utilizatorii potențiali / beneficiarii proiectului: populația care solicită consiliere, organizațiile non-guvernamentale, întreprinzătorii particulari (întreprinderi mici şi mijlocii), turişti români şi străini.

Resurse financiare externe: -

Canalele de distribuție: -

Localizarea investiției ce urmează a fi realizată: centrul oraşului

Modalitatea de armonizare / integrare a proiectului cu PUG: nu contravine prevederilor PUG

B. Cerințe financiare ale proiectului

Estimarea costului: 30.240 euro.

Propunerea structurii de finanțare, cu indicarea sursei: fonduri nerambursabile (30%), bugetul local (70%).

Tipul de finanțare: nerambursabilă.

Factorii critici care influențează profitabilitatea: nu presupune desfăşurarea de activități aducătoare de venituri.

C. Reglementări

Aplicarea proiectului în contextul macroeconomic al economiei naționale şi proiectelor de investiții la nivel local, în baza resurselor disponibile: -

Contribuții din surse interne sau externe, publice sau private: -

Reglementări care influențează favorabil sau nefavorabil proiectul: hotărâri ale Consiliului Local.

III.10. Extinderea Complexului de Agrement și Sport "Mureșul"

1. Scurtă descriere a proiectului cu precizarea scopului

Managerul de proiect (ca entitate din partea primăriei): Direcția Tehnică.

Departamentele din cadrul primăriei care răspund de realizarea proiectului: Direcția Tehnică, Direcția Urbanism şi Amenajarea Teritoriului, Serviciul Investiții şi Serviciul Strategii şi Programe Economice, Administrația CASM.

Descrierea asistenței tehnice de specialitate din surse externe: nu este cazul

Impactul social şi / sau asupra calității mediului:

Scopul proiectului este modernizarea şi includerea în circuitul sportiv a bazei din Parcul Municipal.

Efecte sociale şi de mediu:

- dezvoltarea zonei de agrement a municipiului;
- crearea de noi locuri de muncă;
- creşterea suprafeței spațiilor verzi.

Proiectul presupune:

- achiziționare teren aparținând comunei Sângeorgiu de Mureş;
- amenajarea zonei de agrement (terenuri, alei, terase, bazine)
- preluarea şi modernizarea bazei sportive aparținând CS Armata.

Influența realizării proiectului în economia locală, regională sau şi / națională:

- asigurarea de venituri suplimentare prin autofinanțare;
- atragere de investitori în domeniul alimentației publice

Utilizatorii potențiali / beneficiarii proiectului: cetățenii, structuri sportive, instituții şi organizații.

Resurse financiare externe: -

Canalele de distribuție: -

Localizarea investiției ce urmează a fi realizată: CASM.

Modalitatea de armonizare / integrare a proiectului cu PUG: se va urmări ca PUZ şi PUD să respecte prevederile PUG.

B. Cerințe financiare ale proiectului

Estimarea costului: 1.130.000 euro.

Propunerea structurii de finanțare, cu indicarea sursei: fonduri atrase (60%), bugetul local (40%).

Tipul de finanțare: parteneriat public-privat

Factorii critici care influențează profitabilitatea: timp îndelungat de recuperare a investițiilor.

C. Reglementări

Aplicarea proiectului în contextul macroeconomic al economiei naționale şi proiectelor de investiții la nivel local, în baza resurselor disponibile: -

Contribuții din surse interne sau externe, publice sau private: -

Reglementări care influențează favorabil sau nefavorabil proiectul: hotărâri ale Consiliului Local.

III.11. Reamenajarea Parcului Sportiv Municipal

A. Scurtă descriere a proiectului cu precizarea scopului

Managerul de proiect (ca entitate din partea primăriei): Direcția Tehnică.

Departamentele din cadrul primăriei care răspund de realizarea proiectului: Direcția Tehnică, Direcția Urbanism şi Amenajarea Teritoriului, Serviciul Investiții şi Serviciul Strategii şi Programe Economice.

Descrierea asistenței tehnice de specialitate din surse externe: nu este cazul.

Impactul social şi / sau asupra calității mediului:

Scopul proiectului este modernizarea şi includerea în circuitul sportiv a bazei din Parcul Sportiv Municipal.

Efecte sociale şi de mediu:

- sprijinirea activității sportive;
- organizarea de competiții sportive de nivel național şi internațional, contribuind la popularizarea sportului târgumureşean;
- crearea de noi locuri de muncă;
- sprijinirea sportului şcolar, prin acordarea de facilități pentru cluburile sportive şcolare (reduceri şi scutiri de taxe);
- creşterea suprafețelor verzi ale municipiului.

Proiectul presupune:

- preluarea bazei sportive de la CS „Mureşul";
- modernizarea stadionului municipal (gazon, pistă, pistă atletism, tribune, anexe)
- reamenajarea terenurilor de tenis de câmp;
- reamenajarea patinoarului artificial.

Influența realizării proiectului în economia locală, regională sau şi / națională:

- vor creşte veniturile agenților economici şi, implicit, ale bugetului local, prin oferirea serviciilor necesare organizării de competiții sportive;
- printr-un management eficient se va putea ajunge la autofinanțare.

Utilizatorii potențiali / beneficiarii proiectului: cetățenii, structuri sportive, instituții şi organizații.

Resurse financiare externe: -

Canalele de distribuție: -

Localizarea investiției ce urmează a fi realizată: Parcul Sportiv Municipal

Modalitatea de armonizare / integrare a proiectului cu PUG: se va urmări a se încadra în prevederile PUG.

B. Cerințe financiare ale proiectului

Estimarea costului: 850.000 euro.

Propunerea structurii de finanțare, cu indicarea sursei: fonduri atrase (60%), bugetul local (40%).

Tipul de finanțare: parteneriat public-privat

Factorii critici care influențează profitabilitatea: timp îndelungat de recuperare a investițiilor.

C. Reglementări

Aplicarea proiectului în contextul macroeconomic al economiei naționale și proiectelor de investiții la nivel local, în baza resurselor disponibile: -

Contribuții din surse interne sau externe, publice sau private: -

Reglementări care influențează favorabil sau nefavorabil proiectul: hotărâri ale Consiliului Local.

ANEXE

Anexa 1

Contul de execuţie a bugetului local 1999-2001 (mii lei)

A. Veniturile bugetului

Nr. Crt.	Venituri	Încasări 1999	Încasări 2000	Încasări 2001
1.	Venituri proprii	96.050.748	96.986.882	124.417.255
1.1.	Venituri curente	92.725.458	95.964.613	121.313.058
1.1.A	Venituri fiscale	81.455.521	81.710.147	113.282.419
1.1.B	Venituri nefiscale	11.269.937	14.254.466	8.030.639
1.2.	Venituri de capital	3.325.290	1.022.269	3.104.197
2.	Venituri cu destinaţie specială	13.700.064	16.135.173	7.260.280
3.	Prelevări din bugetul de stat	67.282.404	123.321.647	408.638.427
4.	Subvenţii	16.516.732	8.254.806	10.949.582
4.1.	Subvenţii de la bugetul de stat	16.516.732	1.998.537	10.949.582
4.2.	Subvenţii de la alte bugete	-	6.256.269	-
	TOTAL	**193.549.948**	**244.698.508**	**551.265.544**

B. Cheltuielile bugetului local

Nr.Crt	Cheltuieli	Buget 1999	Buget 2000	Buget 2001
1.	**TOTAL**	**193.523.519**	**244.272.510**	**538.082.040**
2.	Servicii publice generale	16.744.603	23.497.393	33.107.246
3.	Cheltuieli social-culturale	42.510.742	58.524.246	289.700.231
3.1.	Învăţământ	29.705.133	34.914.578	255.190.251
3.2.	Sănătate	4.729.761	5.400.000	7.787.647
3.3.	Cultură, religie şi acţiuni privind activitatea de tineret	3.388.014	3.546.627	5.307.807
3.4.	Asistenţă socială, alocaţii, ajutoare şi indemnizaţii	4.687.834	14.663.041	21.414.426

Nr.Crt	Cheltuieli	Buget 1999	Buget 2000	Buget 2001
4.	Servicii şi dezvoltare publică, locuințe, mediu şi ape	120.221.724	120.069.070	191.114.029
5.	Acțiuni economice	9.185.272	23.302.066	18.121.589
5.1.	Agricultura şi silvicultura	272.141	93.065	-
5.2.	Transporturi şi comunicații	8.539.818	23.209.001	17.894.688
5.3.	Alte acțiuni economice	373.313	-	226.901
6.	Alte acțiuni	502.338	2.517.830	619.870
7.	Fond de garantare şi redistribuire	-	-	1.300.000
8.	Fond pentru garantarea împrumuturilor externe, dobânzilor şi comisioanelor aferente	500.000	600.000	1.300.000
9.	Rambursarea de împrumuturi acordate	484.000	-	-
10.	Cheltuieli cu destinație specială	3.374.840	15.761.905	4.119.075
11.	Excedent	26.429	425.998	13.183.504
12.	Deficit	-	-	-

Anexa 2

Listă de abrevieri

AJOFM – Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă

CASM – Complexul de Agrement şi Sport "Mureşul"

CCIA – Camera de Comerț, Industrie şi Agricultură

CLIMM – Consiliul Local al Întreprinderilor Mici şi Mijlocii

IPM – Inspectoratul pentru Protecția Mediului

ISJ – Inspectoratul Şcolar Județean

DJTS – Direcția Județeană pentru Tineret şi Sport

DJS – Direcția Județeană de Statistică

DSP – Direcția de Sănătate Publică

PUD – Plan Urbanistic de Detaliu

PUG – Plan Urbanistic General

PUZ – Plan Urbanistic Zonal

■

PROGRAMUL NAȚIUNILOR UNITE PENTRU DEZVOLTARE - ROMÂNIA

Str. Aurel Vlaicu, 16, sector 2, 79362, București, România
tel.: +(4021) 211 8855, fax: +(4021) 211 3494, office@undp.ro, www.undp.ro